

MUNCITORIMEA

LEGISLAȚIA MUNCITOREASCĂ.

MUNCITORIMEA.....	1
LEGISLAȚIA MUNCITOREASCĂ.....	1
1) Dim.Drăghicescu,"Partide politice și clase sociale", 1922.....	6
▫ Proletariatul industrial.....	6
▫ Valoarea politică a clasei muncitoare	6
▫ Partidul Socialist.....	6
2)George Strat,* "Considerațiuni asupra proletariatului ",1930[?]......	6
▫ Proletariatul - caracteristici.....	7
▫ Marx: proletariatul , lupta de clasă.....	7
▫ "Proletarul ".....	7
▫ Patron - proletar.....	7
▫ Solidaritatea , armonia socială.....	8
▫ Solidarism , etică socială.....	8
3)George Strat,"Organizația socială a muncitorilor din România " , 1936 ? -broșură –...8	8
▫Sindicatelor muncitorești. Recurs istoric.....	8
-1912 Legea Missir.....	8
-12 Oct.'20.Greva generală.....	9
▫1921.Legea Trancu-Iași.....	9
▫1924,Legea personalității juridice.....	9
a) uniuni afiliate:.....	9
b)asociații neafiliate:.....	9
-Sindicaliști :.....	9
4) Șt.Zeletin,"Neoliberalism", 1926.....	9
▫ Muncitorimea română.....	9
5) Șerban Voinea , "Marxism oligarhic", 1926.....	10
▫ Muncitorimea industrială.....	10
6) M.Manoilescu,"Rostul și destinul burgheziei române", 1941.....	10
▫ Funcțiunile burgheziei.....	10
▫ C.) Educația și îngrijirea muncitorilor. (p.183-189).....	10
7) Șt.P.Mihăileanu* , "Evoluția legislației în ultimii zece ani",1940.....	11
▫ Instituții juridice muncitorești.....	11
8)I.M.Lazaru* , "Zece ani de legislație muncitorească" (p.165-180).....	11
▫Evoluția legislației muncitorești.....	11
/Perioada I (1885-1914).....	12
/Perioada II. (1914-1930).....	12
/Perioada III (1930-1940),.....	12
...Perioada '30-'37.....	12
▫Legea din 15 febr.1933,.....	12
▫ Legea din 8 apr.'33,.....	13
▫Legea pregătirii profesionale,26 apr.'36.,.....	13
...Perioada 1938-1940	13
▫ Legea Asigurărilor Sociale,din 22dec.1938 [-legea M.Ralea -].....	13
▫Legea asupra salariilor minimale (1 nov.1939).....	13
▫ Legea breslelor,din 12 oct.1938,.....	13
▫ Legea "Muncă și voie bună" (22 febr.1940).....	13
9)George Strat , "Organizația socială a muncitorilor." 1938.....	13
/Sindicalismul român.....	14
▫1902 .Legea meseriilor ,Missir.....	14
▫1909.Legea "Orleanu".....	14
▫1912.Legea Misir	14
...Sindicalism - socialism.....	14
/Sindicalism revoluționar postbelic.....	15
▫26 mai'24 Legea Trancu-Iași.....	15
▫6 febr.'24.Legea personalității juridice.....	15
10) Gr.Trancu-Iași,D.Constantinescu,"Legislația muncii în România " , 1938.....	16
▫1874.Legea sanitară.....	16

▫Legile ocrotirii muncii femeilor și copiilor.....	16
▫1897.Legile repausului duminical și sărbători legale.....	16
▫1912.Legea Nenițescu: durata zilei de lucru.....	16
▫1920.Legea conflictelor de muncă.....	16
▫1921.Legea șomajului și plasării.....	16
▫1924.Legea ptr.modificarea legii minelor.....	16
▫1925.Legea migrațiunilor.....	16
▫1926.Legea pentru reglementarea căminelor de ucenici.....	17
▫1928.Legea ptr.protecția muncii femeilor și copiilor.....	17
▫1930.Legea pentru protecția muncii naționale.....	17
▫1931.Legea pentru munca în porturi (legea "Cantacuzino").....	17
▫1934.Legea ptr. utilizarea personalului românesc în întreprinderi.....	17
▫1936.Legea ptr.pregătirea profesională și exercitareameseriilor.....	17
INSTITUTELE MUNCITOREȘTI.....	17
11) C.Gr.C.Zotta,N.Tulceanu,.....	17
"Partidele politice din România.Istoricul și programele lor.",1934.....	17
▫ Partidul Național Liberal - președ.Const.I.C.Brătianu (p.54-62).....	17
▫ Programul de guvernămînt (aprobat de C.C.PNL la 1 oct.1933).....	17
12) C.Gr.Zotta,N.Tulceanu, "Partidele politice din România și programele lor ",1934. .	17
13) Programul Partidului Național Român, 1921.....	18
▫ Capit.IX .Ocrotirea socială.....	18
14) Rezoluția de fuziune (PȚ și PNR) nașterea PNȚ.....	18
▫ XII. Politica muncitorească.....	18
15) Manifestul Guv.Tătărăscu,22 nov.'37.....	19
16) Panait Istrati, "Amintiri.Evocări.Confesiuni",Ed.Minerva,1985.....	19
I."Între Timișoara și Lupeni".....	19
II."Se bate și acum ".....	19
III. "Ce am văzut la Lupeni".....	19
IV."Ce ascund Lupenii și Valea Jiului".....	20
VI."Raportul prefectului Rozvany ".....	20
VII."Exploatatorii minerilor ".....	20
VIII."Cauza muncitorilor din Valea Jiului".....	20
Represiunea și vinovații.....	20
Preocupări guvernamentale.....	21
-----	21
Guvern Maniu. Legislatura I.Sesiunea II. 1929 / 1930.....	21
-----	21
17.) Mesajul Regal ,deschiderea sesiunii a II, 15 nov.'29.....	21
[Legislația muncii,I.Răducanu].....	21
[Ocrotiri sociale ,I.Răducanu].....	21
[Legislația muncitorească].....	21
18.) Interpelările privind incidentele de la Lupeni , 27 nov.'29.....	22
Ghiulea / nov.'29.....	22
▫ Răspunderea guvernului.....	22
▫ Răspunderea Ministerului Muncii.....	22
▫ Răspunderea PNȚ.....	22
▫ Drepturile Muncitorimii	22
▫ Documente pentru interpelare	23
19.) Virgil Solomon (PNȚ) ,Interpelare- Asigurările sociale - , 29 nov.'29.....	23
20.) Pompiliu Ioanițescu (PNȚ) , discurs la mesaj, 28- 29 nov.'29.....	24
▫ Opoziția extraparlamentară	24
▫ Starea muncitorimii: Lupeni'29.....	24
▫ Protecție socială.....	24
▫ Boicotarea guvernului	25
21.) N.Ghiulea*(PNȚ, stînga țărănistă, deputat de Cluj) , 12 dec'29.....	25
▫ Sensul Interpelării	26
▫ Implicări politice.....	26
▫ Contribuții doctrinare socialiste.....	26
▫ Independența parlamentară.....	26
▫ Răspunderea guvernamentală.....	26
▫ Lupeni.Antecedente.....	27

▣ Muncitorii din Valea Jiului.....	27
▣ Valea Jiului .Realități	27
▣ Lupeni, 6- 9august 1929.....	27
▣ Răspunderile :PNL și , mai puțin, PNȚ.....	28
▣ Adunarea de la Alba Iulia (6 mai'28).....	29
▣ Responsabilități (Lupeni,aug.'29) -continuare A.B.C.D	29
▣ Responsabilități.....	29
▣ Represiunea polițienească, ca mentalitate	30
▣ Deculpabilizarea PNȚ ?.....	30
▣ Concluzii : obligațiile PNȚ.....	31
22.) Ion Răducanu (ministrul Muncii) , răspuns lui Ghiulea, 12 dec.'23.....	31
▣ Guvernul nu este de vină !.....	31
23.) N.Bogdan (PNȚ, deputat Hunedoara),Interpelare:Lupeni'29, 12 dec.'29.....	32
▣ Valea Jiului.1918.....	32
▣ PSD / Sindicatele muncitorești.....	32
▣ Contractul colectiv , 1926.....	33
▣ Relații PNȚ-PSD (Hunedoara) (vezi la PSD).....	33
▣ Adunarea de la Alba Iulia (6 mai'28) .(p. 268-269).....	33
▣ Guvernul Maniu.Alegerile./ PSD-PNȚ (Valea Jiului).....	34
▣ Anchetele/ inovăția PSD/ PCR.....	35
▣ CGM / Uniunile de breslă / PSD.....	35
▣ Sindicatele ,Valea Jiului.1929.....	36
▣ Întruniri PSD, 1- 6august'29.....	36
▣ "Parlamentările".....	36
▣ Împușcarea minerilor.....	37
▣ Răspunderea prefectului Rosvan.....	37
24.) N.Polizu-Mișunești (PNȚ, deputat Dorohoi) , discurs la mesaj, 13dec.'29.....	38
▣ Lupeni	38
25.) P.C.Andrei (PNȚ,stînga țărănistă) , discurs la mesaj, 16 dec.'29.....	38
▣ Lupeni'29.....	38
▣ Muncitorimea. Protecția socială.....	39
26.) dr.N.Lupu (PȚ,deputat de Fălciu), discurs la mesaj, 11 decembrie 1929.....	39
▣ Lupeni '29. (vezi context la PȚ).....	39
27.) I.I.Mirescu (PSD , deputat de Ilfov) , discurs la mesaj , 2 dec.'29.....	39
▣ Guvernul Maniu	39
▣ Industria - ca "interes politic". (vezi pe larg la PNȚ sau PNL).....	40
▣ PSD <</ >> PNȚ.....	40
28.) Iosif Jumanca (PSD) , discurs la mesaj, 11 dec.'29.....	40
▣ Lupeni , 6 aug,'29.....	41
29.) Eftimie Gherman (PSD), Chestiune personală , 12 dec.'29.....	41
▣ Cazul "Muntean" : PCR (retro) .(vezi pe larg la PSD).....	41
▣ Contractul colectiv - 1926.....	41
▣ Mentalitatea minerească.....	42
▣ Lupeni, 6 aug.'29.....	42
▣ Sforării politice "sindicale" .(Vezi la PSD).....	43
30.) Lotar Rădăceanu (PSD), discurs la mesaj,16 dec.'29.....	43
▣ Politica muncitorească.....	43
31.) Mihail Ghelmegeanu (PNȚ, raportor la Răsuns la mesaj, deputat Ismail).....	43
▣ PNȚ : Legislație muncitorească.....	43
32.) Voicu Nițescu (Ministru de Stat) , discurs final la Mesaj, 17 dec.'29.....	44
▣ Muncitorimea : impozite , chirii, locuințe	44
33.) Manifestul-program ,lansat la Congresul general PNL, 1-4 mai 1930.....	45
▣ Problema muncitorească	45
-----	45
Restaurația-Carol II , 8 iun.'30.....	45
-----	45
Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/'31.....	45
-----	45
34.) Lotar Rădăceanu (PSD) , discurs la mesaj, 29 nov.-1 dec.'30.....	46
▣ Legislația muncitorească.....	46
35.) Nicolae Iorga (PND) ,discurs la mesaj, 5 dec.'30.....	46

36.) A.C.Cuza (LANC, deputat de Roman, alegeri parțiale) ,.....	46
-----	47
Guvern Iorga-Argetoianu. Legislatura I. Sesiunea extraordinară, iun.'31.....	47
-----	47
37.) Eft.Gherman (PSD) , Comunicare , situația muncitorilor din Valea Jiului, 24 iun.'31	
-----	47
38.) Lege pentru încurajarea întreprinderilor producătoare de țigete , 13 iul.'31.....	48
Manoilescu /.....	48
▫ Petroliștii.....	48
▫ Doctrină economică.....	49
-----	50
Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932.....	50
-----	50
39.) G.Grigorovici (PSD) , discurs la mesaj, 27 nov.'31.....	50
▫ Națiunea muncitoare.....	50
▫ Clasa muncitoare.....	50
▫ dr Cantacuzino, ministrul Muncii	51
▫ Șomajul.....	51
▫ Frontul Unic Muncitoresc.....	51
▫ Minim de existență	51
40.) I.Mirescu (PSD) , reactualizează propunerea unei Legi pentru ajutorul de șomaj , 17 aug.'32.....	52
41.) CICBrătianu , discurs la mesaj, 17 aug.'32.....	53
42.) Eftimie Gherman (PSD) , Comunicare : neplata salariilor la Reșița ; 19 aug.'32. 53	
43.a) I.Mirescu , discurs la mesaj, 24 aug.'32.....	53
▫ Industria.....	54
▫ Naționalizarea.....	54
▫ Politica socială a PNȚ.....	55
▫ Legislația muncitorească.....	55
▫ Ajutorul de șomaj.....	55
▫ Concluzii.....	56
43.b) Béni Zzabo (PNM) , discurs la mesaj, 24 aug.'32.....	56
▫ Mici meseriași și comercianți.....	56
44.) I.Hudiță (PȚ -Lupu) ,discurs la mesaj, 24 aug.'32.....	57
45.) ACCuza (LANC) , discurs la mesaj, 30 aug.'32.....	57
46.) Lothar Rădăceanu (PSD) , discurs la mesaj, 31 aug.'32.....	57
47.) DRIoanițescu : pr. Lege pentru înființarea Camerelor de muncă , 29 sept.'32.....	58
48.) Pr. Lege privind ajutorul de șomaj , 30 sept.'32.....	58
▫ Expunere de motive.....	58
49.) Pr.de modificare a Legii pentru ocrotirea minorilor și femeilor , 30 sept.'32.....	59
50.) Pr. lege ptr. jurisdicția muncii , inițiativă parlamentară (100 deput.) , 8 oct.'32.....	60
-----	60
Guvern Maniu .Legislatua II .Sesiunea ordinară . 15 nov.- dec.'32.....	60
-----	60
-----	60
Guvern Al.Vaida .Legislatura II .Sesiunea ordinară - continuă . ian.-apr.'33.....	60
-----	60
51. Autorizarea stării de asediu , dezbateri la lege , 3 febr.'33.....	60
Lot.Rădăceanu /.....	62
▫ PSD --PCR.....	62
52.) Ordonanța pentru aplicarea stării de asediu, 5 febr.'33.....	64
▫ Ordonanța nr.2 Corpului II Armată, 11 febr.'33	64
▫ Congresul V PCR , Moscova.....	65
Armand Călinescu / febr.'33.....	65
▫ Acțiuni subversive comuniste.....	65
▫ Starea de asediu	65
▫ 16 februarie'33.....	65
54.) G.A.Cuza : la aplicarea Legii stării de asediu , 13 mart.'34 , retro' 33.....	66
55.) Lot.Rădăceanu : Ordonanța de dizolvare a org.comuniste , 13 febr.'33.....	67
56.) GGMironescu (Interne) , expunere :tulburările de la Grivița -CFR , 16 febr.'33... 67	
57) Lot.Rădăceanu , interpelare: abuzuri la aplicarea stării de asediu , 21 febr.'33.....	69

58) Lege- Reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice , 27 febr- .8 mart. '33.....	69
59).DRloanițescu (Minstr.muncii și ocrotiri) , <i>Legea Asigurărilor Sociale</i> ,1, 5 apr.'33	71
Moscăuțeanu / 5 apr.'33.....	71
▫ Evoluția PSD.....	71
Rădăceanu / 5 apr.'33.....	72
▫ PSD - CGM- IMSER.....	72
60.) Adunările profesionale ale PNL, II , 13 mart.1933.....	72
Dinu Brătianu / 13 mart.'33.....	73
▫ Rolul și locul industriei.....	73
▫ Anti- industrialismul primitiv al PNȚ.....	73
I.Arapu / 13 mart.'33.....	73
▫ Raport privind Meseriile și Mica industrie	73
▫ Dezinteresul guvernărilor PNȚ.....	73
Barbu Dumitrescu / 13 mart.'33.....	73
▫ Problema muncii.....	74
▫ Greșelile politicii PNȚ.....	74
61.) Armand Călinescu , Ordinul din 24 mai'33, retro' 5 apr.'34.....	74
▫ Circulara Ministerului de Justiție.....	74
62.) IGDuca, la întrunirea Comitetului Executiv al Partidului Liberal , 14 mai'33.....	74
▫ Ordinea publică.....	74
▫ Pericolul extremismului de stânga și de dreapta.....	74
63) Comitetul Național Antifascist , 13 iulie 1933.....	75
Notă : I.Iliescu participase la Congresul V PCR, din 1931, de lângă Moscova	76
64) dr.Lupu, declarații, întrunire Galați, 10 iul,'33.....	76
65.) N.Iorga , interviu : curente extremiste , 12 aug.'33.....	76
66.) Armd.Călinescu, consfătuiri la Ministerul de Interne, 24 oct.'33.....	77
67.) E.Deleanu (PSD) , Legea și măsurile contra extremismului, 10 nov.'33.....	77
-----	77
Guvern IGDuca , 14 nov.'34.....	77
Alegeri.Asasinarea lui Duca	77
Guvern Gh.Tătăărăscu .Legislatura I.Sesiunea ordinară. 1 febr.'34.....	77
-----	77
▫ Mesajul Regal ▫ Răspunsul la Mesaj Vezi fișier Guvern.....	77
67.b) DRloanițescu (ex.ministr.Muncii) interpelare , Senat, 26 febr.'34.....	77
ing.CRMircea (Camera Industr., Comerț) / 26 febr.'34.....	77
▫ Protecție pentru industria românească !.....	78
M.Manoilescu (Camera de Industr.comerț) / 26 febr.'34.....	78
▫ Rolul industriei.....	78
DRloanițescu (ex ministr.Muncii) / 26 febr.'34.....	78
▫ Ocrotirea muncii românești.....	78
68) <i>Legea protejării industriei naționale</i> , (prelungire) , 23 mart.'34.....	79
a) V.Serdici (DAD, MO 31, șed. din 23 mart.'34, p. 1119- 1123).....	79
▫ PNL : Industrie iluzorie, parazitara.....	79
▫ Distrugerea muncii naționale, țărănești.....	79
▫ PNL : Industrie artificială.....	79
▫ Distrugerea micilor meseriași, industriasi.....	79
▫ Salariile muncitorilor industriali.....	80
▫ Puterea de cumpărare a țărănimii.....	80
68.b) ing.Ștefan Mihăescu (PNȚ) , 23, 26 mart.'34.....	80
▫ Protejarea muncii naționale.....	80
▫ Taxa vamală (de consumație).....	81
▫ Subconsumația românească.....	81
▫ Lucrătorii industriali.....	81
69.) dr.M.Isăcescu (PNȚ, ex.PȚ-Lupu) , Comunicare , 27 mart.'34.....	82
▫ Protejarea muncii naționale.....	82
▫ Taxa vamală (de consumație) ▫ Subconsumația românească.....	82
70.) Aurelian Benteoiu (raportor) , <i>legea apărării statutului</i> , 5 apr.'34.....	82
▫ Ordinea politică și socială.....	82
▫ Drept comparat.....	82
▫ Legislația muncitorească.....	83
▫ Nebunia roșie.....	83

71.) Aurel Milea (Uniunea Agrară -Argetoianu) , la Conversiunea -IV - , 3 apr.'34.....	83
▪ Excepții de la lege : " neproprietarii "	83

1) Dim.Drăghicescu,"Partide politice și clase sociale", 1922

Drăghicescu / "22

▪ Proletariatul industrial

/ **Apartine acestei clase** ,toată **muncitorimea salariată** din fabrici,uzine și exploatări.
Sunt în strînsă legătură cu ea,toți **lucrătorii meseriași și toți funcționarii comerciali**.
Ar trebui să aparțină ei ,și toți **salariații statului** ,toți **servitorii**.

Mai sunt candidați la ea ,**muncitorii agricoli** care n-au pămînt .

/ Valoarea numerică a clasei muncitoare industriale este apreciabilă,
cca **8% din populația totală**. Dacă adăugăm pe cei virtuali ,ar crește la **10-15 %**.

"Cînd considerăm înșă viitorul acestei clase,în perspectiva industrializării
de care este susceptibilă România Mare,**importanța numerică a acestei clase crește
covîrșitor, în dauna burgheziei și a țărănimii**.

/ În 5-10 ani,poate ajunge la ...**40% din populație !** (pag.42-45)

Drăghicescu/1922

▪ Valoarea politică a clasei muncitoare .

-Are o **conștiință de clasă** mai dezvoltată decît celelalte.

-Este clasa cea mai **conștientă de sine** și de interesul său.

-Este clasa cea mai **solidară**,avînd o mare coeziune.

-Este în **conflict direct cu burghezia**

/ **Formele ei de luptă :**

- **greva,sabotajul, lupta salarială** etc...

"În această luptă ,ea cîștigă o putere de inițiativă excepțională și o promptitudine
napoleoniană de acțiune și de reacțiune ,care fac din ea un admirabil instrument de
evoluție progresivă."

- Dacă nici o reformă (ca cea agrară) n-a pus în mîna acestei clase o forță echivalentă cu
pămîntul distribuit țăranilor ,**votul universal a fost și este pentru proletari** de un folos
infinit mai mare .

- Odată cu **alipirea provinciilor noi** ,legătura dintre proletari s-a făcut instantaneu
(pe cînd cu țărănimea nu s-a întîmplat așa).

Cum la proletari **conștiința de clasă este mai puternică decît cea națională, [!!!]**

diferența de naționalitate n-a fost un obstacol în solidarizare.

Drăghicescu,/1922

▪ Partidul Socialist

[L.D.Face elogiul proletariatului,în comparație cu țăranii,privind potențialul lui ...

Vezi fișier P.S.] (pag.106-112)

"**Puterea lor de inițiativă ,ca și forța lor de intuiție în problemele vaste ,sociale și
naționale,[...]fac din clasa proletariatului cel mai bun instrument de evoluție socială
și de progres moral în societățile moderne.[...] Această clasă socială este ,din
punct de vedere moral și politic ,superioară chiar burgheziei ."** (pag.109)

Pentru moment ,ea este în minoritate,

dar proletariatul va crește ,în dauna chiar a burgheziei,

mai ales a micii burghezii,dar mai ales a țărănimii.

Și dacă azi,proletariatul reprezintă doar 10% ,în 20 de ani se va dubla,

iar peste 30-40ani va ajunge 50%.

"**Atunci[...] ea va fi luat de mult ,în viața politică a țării ,rolul deținut azi de
burghezie;iar partidul socialist ,dacă nu va fi absorbit de partidul liberal de azi,**

îl va înlocui la cîrma Statului [...]" (p.110)

D.Drăghicescu / 22

2)George Strat,* "Considerațiuni asupra proletariatului ",1930[?]

Referent titular la Consiliul legislativ, conf. univ.

[L.D. Am trecut la fișier ETICĂ splendida pledoarie pentru solidarism și etică socială. Vezi!]

Strat / '30

▣ Proletariatul - caracteristici

/ Pentru Economia politică și pentru Legislația muncitorească , **noțiunea de proletariat** se cere lămurită. În societatea alcătuită pe baza **principiului liberei concurențe și a dreptului de proprietate individuală** există **o clasă care are nevoie de sprijinul, ajutorul și intervenția Statului : clasa muncitorească, salariații, proletariatul.**

/ **Proletariatul s-a înmulțit după război** (reforma agrară, industrializarea)

În România avem de a face cu **un proletariat "neevoluat"**, dar **dominat de ideologia, de aspirațiile specifice acestei clase** : "legiunile **nemuțumiților** de mîine", "legiunile **primejdioase** ale revoltaților și detractorilor unei **ordini sociale**" a unei societăți **pe care ei o consideră nerațională, în alcătuirea și structura ei, nedreaptă în funcționarea ei economică"**

Strat / '30

▣ Marx: proletariatul , lupta de clasă.

Descrieri asupra proletariatului sunt multe : Karl Marx "Das Kapital" și "Manifestul Partidului Comunist", Frederic Engels, Le Play, Levasseur, Sidney Webb, ș.a. (prezintă pe Marx și definițiile sale)

/ Pentru Marx, viața societății moderne se reduce la cele **2 clase antagoniste-capitaliști - proletari** din care una ar fi "**incarnațiunea spiritului rău**", iar cealaltă "**incarnațiunea binelui**" Ca și vrăjitorul din vechea legendă germană, care nu mai poate domina spiritele infernului, **burghezia modernă nu va mai putea stăpîni proletariatul** , a cărei victorie este inevitabilă .

Strat / '30

▣ "Proletarul "

/ **Fie că admitem** (cum greșit susțin socialiștii) că la baza noțiunii de "clasă" stă faptul "de a fi sau nu proprietar" , **fie că admitem** (ca majoritatea economiștilor) că **clasa socială se identifică cu "profesiunea"**, nimeni nu poate nega **existența claselor sociale** și faptul că **între ele există unele antagonisme dar și solidarități, încît să nu se poată vorbi de fatalitatea "luptei de clasă"** Ar fi o **clasificare simplistă, arbitrară, dualism schematic, inspirat de ideologia marxistă.**

În realitate, **sunt tot atîtea clase cîte profesioni** : -țărani, muncitori, funcționari, militari, întreprinzători, intelectuali etc. -**toți au o fizionomie particulară**, încît cu greu ar putea fi înglobați uneia din cele două clase indicate de marxiști.

/ În Roma antică -**proletarul** era cetățean de categoria VI , ultima , clasă f. săracă, scutită de impozite, utilă republicii prin copiii ce-i dădea Statului.

/ etimologicește, **proletar** , în opoziție cu celibatarul, era considerat omul căsătorit, cu mulți copii, obligat să muncească pentru ei.

/ cu timpul, **proletar** s-a generalizat, însemnînd omul care **muncește cu brațele** pentru a-și asigura subzistența.

/ Știința economică și sociologia consideră **proletariatul** un fenomen social al unei clase în epoca modernă.

/ "**Proletariatul** se compune din **indivizi** care sunt **oameni liberi** , ce se bucură de **toate drepturile cetățenești** și care au drept unic **mijloc de existență** numai **puterea lor de muncă**" De aici se deduce că **proletarul : este liber, lipsit de proprietate** (în sensul instrumentelor de muncă) și că **existența sa depinde exclusiv de întreprinzător** explică **consecințele acestei dependențe** : insuficiența salariului , instabilitatea locului de muncă și scumpirea vieții

Strat / 30

▣ Patron - proletar

Viața muncitorimii nu poate fi ameliorată decît influențînd termenii acestei ecuații.

De aici, **importanța atitudinii patronatului.**

"**Patronul modern** nu trebuie să se mai considere azi numai ca un simplu cumpărător de mână de lucru, el nu trebuie să considere pe muncitor o ființă inferioară, ci **trebuie să-l trateze ca pe un om liber, ca pe un colaborator și co-contractant**, căruia să-i garanteze **un just salariu, o durată normală de muncă, condițiuni de igienă și siguranță în atelier**, pentru a-l interesa la **prosperitatea întreprinderii** și a face din el **un sprijinitor al actualei ordini, și nu un dușman al ei.**"

Din păcate lucrurile nu stau așa ."

George Strat/'30

▣ **Solidaritatea , armonia socială.**

Dar **dacă** patronul, intervenția societății și a Statului sunt în curs de ameliorare , acest lucru **va trebui să modifice și spiritul proletariatului.**

Mișcarea generală de concentrare , de asociere, le dezvoltă spiritul de **solidaritate profesională**, de demnitate personală și **sentimentul răspunderii**, pentru o **productivitate ridicată a muncii** , pentru **raporturi de colaborare** cu patronatul, **armonie și înțelegere reciprocă.**

"Fără această bază morală, **mecanismul delicat și complex al creerii bogățiilor nu va putea niciodată funcționa [...]** pentru că **bogăția** este o **creațiune continuă**, care dispare ca o fantomă , la cea mai ușoară zdruncinare a ruajelor complexe a producției"

/ Muncitorimea va trebui să înțeleagă că rezolvarea chestiunii sociale

"**departe de a fi o problemă de partaj**" (cum pretind unele doctrine revoluționare)

"**este o problemă de producție** " de activitate creatoare, în colaborare cu celelalte clase.

George Strat/

▣ **Solidarism , etică socială.**

/ Ridicarea proletariatului nu întâmpină nici un obstacol natural ;

/ Trebuie să dispară **prejudecățile de clasă "romantice "**,

după care **unele clase** au toate viciile și păcatele,

iar **altele** sunt depozitarele sacre ale tuturor virtuților și calităților.

/Toate suferințele morale și materiale ale proletariatului din sec.XIX,

sunt considerate astăzi intolerabile.

În virtutea **comandamentelor sacre ale solidarismului și eticii sociale, [!!!]**

toate clasele trebuie să accepte reforme pentru ridicarea stării proletariatului .

George Strat / 30

3) George Strat, "Organizația socială a muncitorilor din România ", 1936 ?

-broșură –

Strat / '36

Mișcarea de asociațiune, pornită după 1848 în Franța, s-a extins în Europa, inclusiv în România .(face un scurt istoric al asociațiilor și sindicalismului francez, englez,)

Strat / 1936

▣ **Sindicatelor muncitorești. Recurs istoric.**

-1912 Legea Missir

1922, Legea de organizare a meseriilor. **Sunt primite cu ostilitate de către clasa muncitoare , impregnată de idei sindicaliste și socialiste, văzind în ele încercări ale burgheziei de a împiedica muncitorii să se asocieze**

(Racovski, conducătorul mișc. soc., la 1912, considera o absurditate organizațiile muncitorești în afara mișc. socialiste , deși Congresul din 1910 stabilise separarea sindicală) De aceea **sindicalismul românesc va purta pecetea și ponoasele mișcării socialiste.** (pag. 12- 13)

Pînă în 1918, **mișcarea sindicală a dus o viață mediocră**, mărginindu-se la sprijinirea unor **greve**, nefiind atractivă pentru muncitori.

După Unire , prin mărirea nr. de orașe și centre industriale; prin sporirea considerabilă a masei muncitorești; prin avîntul industrial al capitaliștilor; prin contaminarea determinată de triumful revoluției bolșevice în Rusia, la hotarul răsăritean, **fenomenul sindical a**

cunoscut o subită dezvoltare, conștiința de clasă muncitorească devenind vie și combativă.

-12 Oct. '20. Greva generală

Greva generală declanșată la **12 oct. 1920**, sub eticheta de "mișcare sindicală" a fost organizată de **socialismul revoluționar**, vrînd să impună Statului nostru "idealurile prezumate ale unei muncitorimi dușmane ordinii burgheze". Ea trebuia să marcheze triumful unui "**sindicalism total subordonat forțelor revoluționare**"

Energia guvernului, ostilitatea națiunii, a dejucat această intenție.

Capii și agitatorii au fost **arestați, sediile sindicale au fost sigilate**, sindicatele ilegale (peste 200.000 aderenți) au fost dizolvate.

"Odată cu sfîrșirea grevei din 1920, se poate spune că **și libertatea sindicală din România a încetat de a mai exista ."**

George Strat/ '36

▣ 1921. Legea Trancu-Iași

26 mai 1921, (gouv. Averescu) , **mișcarea sindicală își recapătă ființa, cu scopuri exclusiv profesionale, menite să încadreze muncitorimea în viața Statului.**

(explică legea) (pag. 14- 15)

-**Sindicatul** -asociație profesională, de minim 10 persoane, care are drept scop apărarea intereselor profesionale. (pag 16-18)

-Dreptul la sindicalizare.

-Constituirea sindicatelor

-Organele sindicale

-Capacitatea sindicatelor:- de a sta în justiție -de a poseda și dobîndi -de a contracta

▣ 1924, Legea personalității juridice

[gouv. PNL] a adus noi precizări și reglementări

În anul 1925 , statistica înregistra

a) uniuni afiliate:

6 Uniuni patronale ,cu 45 de sindicate ,

21 Uniuni de salariați ,cu 154 sindicate

1 Uniune mixtă ,cu 3 sindicate afiliate

5 Uniuni de liberi profesioniști

b) asociații neafiliate:

152 sindicate patronale

86 organizații de salariați

17 sindicate mixte

22 asociații de profesii libere

-Sindicaliști :

/grupul patronal -25.417

/grupul muncitoresc -51.352 (90 % din industrie)

/mixt -17.998

/liber profesioniști - 8.150

Cele mai multe și puternice sindicate :în Transilvania și Banat

În 1936 ,afiliate la CGT (organ central național)

14 Uniuni (310 sindicate locale)

George Strat / 1936

4) Șt. Zeletin, "Neoliberalism", 1926

▣ Muncitorimea română

"Politica muncii .Nonsensul unui regim internațional de muncă", (p.183-98)

/ **Muncitorimea română** este alcătuită ,în marea majoritate, **din elemente rurale**, care nu a ieșit din ideologia vechiului regim.

Un proletariat orășenesc este abia în formare.

De aici înclinarea spre indolență și contemplare, munca sub supraveghere, mai mult din bațjocoră, cu multe zile de sărbătoare, [!!!] (dă exemple)

/ Ar fi absurd ,la asemenea obișnuiță , să se introducă legislație internațională, cu 8 ore de muncă. [!!!] Am fi condamnați la veșnică sărăcie.

Lucrătorul nostru, fără experiență de muncă, cult nu este, fără alte trebuinți decît cele animalice, mereu la cîrciumă... [!!!]

El trebuie educat, dar pentru asta trebuie să fim bogați. [!!!] (pag.190-191)

/Trebuie un regim național al muncii obligatorie. [!!!]

Muncă ce începe cu forța și duce la libertate. [!!!]

Împotriva semnării Convenției de la Geneva, cu ziua de muncă de 8 ore. [!!!]

(argumentează, exemplifică,)

Să se pună muncitorimea noastră pe picior de egalitate cu cea apuseană, dar la produs finit realizat pe zi, nu la timp de muncă. [!!!]

/ Democrația înseamnă muncă, ordine, sacrificiu. [!!!]

La noi muncitorul nu este educat în spiritul și disciplina muncii.

Zeletin / '26

5) Șerban Voinea , "Marxism oligarhic", 1926

[Atenție L.D. Vezi la fișierele PSDR, Sistem de partide, Liberalism unde el face referiri generalizatoare cu privire la clasa muncitoare din Vechiul Regat. Mergînd pe schema cărții lui Zeletin (cu care este polemic) el face mai mult situarea politică față de burghezie, decît analiza proletariatului. Este chiar paradoxal cît de puțin se ocupă de proletariat! Se ocupă mai mult de țărani.]

▣ Muncitorimea industrială

În noile teritorii :trezită politicește sub înrîurirea culturală și conducerea politică a social-democrației maghiare și , mai cu seamă, a celei austriace, ea aduce cu sine nu numai o bogată experiență ,nu numai obișnuiță în mînuirea unor forme superioare de organizare sindicală ,ci , pe alocurea , și o incontestabilă superioritate politică. (pag.249)

Șerban Voinea / '26

6) M.Manoilescu, "Rostul și destinul burgheziei române", 1941.

Manoilescu / '37, '41

▣ Funcțiunile burgheziei.

▣ C.) Educația și îngrijirea muncitorilor. (p.183-189)

/Muncitorimea este ajutorul imediat al burgheziei.

Burghezia a fost fecundă în legi sociale generoase.

Ministerul Muncii se fălește cu numărul de convenții internaționale ratificate , din cele fabricate de Bir.Intern.al Muncii de la Geneva.

Burghezia s-a degajat de răspunderile sale sociale față de muncitorime , prin legile geneveze, [!!!] (precum de țărani ,prin reforma agrară)

DAR:

80% din veniturile încasate de la muncitori și patroni, se consumă de către birocrație.

Marea erezie a asistenței muncitorești este ignorarea fabricii.

Sănătatea este dată pe mîna altuia, decît a patronului.

Educația, pe mîna altora...

Pensiile pe mîna altora..

Patronul este scos din orice rol social sau uman.

Aceasta nu poate produce apropierea dorită între patron și muncitor.

Manoilescu/

"Unitatea colectivă a întreprinderii trebuie să devină o unitate sufletească bazată pe solidaritate ,pe mîndrie și care să poată crea în întreprindere [...] un spirit de familie."

(povestește experimentul lui la **Sorecani, în Ardeal**, care a sfârșit tragic [???)
dar ea merită continuată) (p.183-189)
Manoilescu / '37

7) Șt.P.Mihăileanu* , "Evoluția legislației în ultimii zece ani", 1940

(Vol.I, "Zece ani de domnie..", pag.193--),

(* Consilier Curtea de Casație)

[**LD: Atenție! am dus tot doc. la fișier Legislație , A.Index legislativ**
Aici o las doar ca informație -cadru]

Mihăileanu / '40

▣ Instituții juridice muncitorești

Munca ,factor principal, **alături de capital**, în realizarea producției, s-a bucurat de următoarele **măsuri și avantaje**:

1)Instituirea **Comisiilor arbitrale**, pe lângă judecătoriile urbane și tribunale, compuse din 1 magistrat și 2 membri delegații părților, (Legea 21 apr.'31), **pentru judecarea litigiilor dintre meseriași, dintre patroni și salariați, dintre meseriași și clienți, cu privire la neplata lucrului efectuat, la neexecutarea lucrărilor cf. angajamentelor, a clauzei convențiilor.**

2)Organizarea **muncii în porturi** (Legea 21 iul.31) care să asigure **rotația muncii și lucrul legal.**

3) Înființarea **Camerelor de Muncă** ,instituții cu personalitate juridică, sub controlul Minister. Muncii Sănătății și Ocrotirilor Sociale (Legea din oct.'32, modificată în apr.'34) pentru reprezentarea și **ocrotirea intereselor salariaților industriali și comeciali, și ale urmașilor lor**, cu dreptul de a avea **reprezentanți în Senat ,consil.județene și comunale.**

4)Instituirea ,pe lângă Camerele de muncă, a **Judecătoriilor de Muncă, pentru soluționarea** ,pe cale de conciliere sau judecată, a **conflictelor de muncă**, dintre patroni, lucrători și funcționari particulari precum și a **abaterilor dela dispozițiile legilor în vigoare**, relative la reglementarea ,organizarea și ocrotirea muncii, meseriilor, și sănătății muncitorilor. (Legea din 15 febr.'33, modificată la 17 mai '37)

5)Reglementarea **utilizării elementului românesc în întreprinderi**, (Legea din 16 iul.'34)

6)Reglementarea funcționării **Căminelor de ucenici** (Legea mart.'26) prin **Regulamentul așezămintelor** (Legea dec.'34), care urmăresc să asigure ucenicilor din industr. și comerț, locuință, hrană, odihnă, în condiții igienice și educative.

7)Măsuri de **îndrumare profesională și de executare a meseriilor**, (Legea 30 apr.'36) ,pentru **îndrumarea copiilor spre profesii, reglementarea uceniciei, cursuri profesionale, cămine, educație. Institut. Naț. de Credit al Meseriașului**, (5 apr.'37),

transformată în **Banca de credit a Meseriașilor**, (mai'39) pentru a **finanța, îndruma, înzestra, meseriașul român.**

9)Modificarea **Legii** (din 1929)**asupra contractului colectiv de muncă**, (4 aug, 19 oct,'38)

10)Reglementarea **repausului duminical și al sărbătorilor legale** (din 1925, 1929), la 4 aug. 1938.

11)**Legea breslelor** (12 oct. 1938) Organizarea în bresle ,investite cu personalitate juridică, câte una pentru cele 3 categorii, să apere interesele profesionale. (p.219)

Mihăileanu / 24-'38

8)I.M.Lazaru* , "Zece ani de legislație muncitorească" (p.165-180)

[Vol.III, "Zece ani de domnie.."] ,(* conf.univ., membru Consiliul Legislativ)

Lazaru / 1940

▣Evoluția legislației muncitorești

/ **Legislația muncitorească** are drept scop să determine **dispozițiile legale**, în baza cărora să se asigure **muncitorului** un cât mai bun regim de trai.

/ Se urmărește: **minimum de existență, regimul muncii, orele de muncă, de repaos,**

securitatea, dreptul la asociere, prevenirea riscurilor de asigurare.

/Mișcările muncitorești din sec.trecut și **ideile școlii intervenționiste** au stat la baza **legislației muncitorești.**

În România, **primele legi cu caracter muncitoresc** au apărut în **1900**, și se poate împărți în trei perioade :

1885-1914 / 1914-1930 / 1930-1940 / (p.165-168)

/Perioada I (1885-1914)

Legea sanitară (1885)-precizări privitoare la **igiena lucrătorilor.**

Legea Missir (1902),

Legea Nenițescu (1912)-pentru organizarea **creditului și asigurărilor muncitorești.** (lucrătorii de atelier)

În 1914, existau în România Mică, 29.899 întreprinderi, din care 15.020 industriale.
Lazaru /

/Perioada II. (1914-1930)

/Dezvoltarea industriei, alipirea noilor provincii, influența mișcării internaționale, Biroul Internațional al Muncii, Geneva (creat de Tratatul de la Versailles)

/Constituția din '23 a înscris principiul care a stat la baza legislației muncitorești: **"Prin legi, Statul poate interveni în raporturile dintre acești factori pentru a preveni conflictele economice și sociale."** [!!!]

"Legea va regula **asigurarea socială a muncitorilor**, în caz de boală, de accidente și altele". Toate aceste principii au fost aplicate.

Constituția a prevăzut organul: **Camera de muncă.**

/Legea din 14 apr.'27, pune bazele acestor organe și colaborarea cu Ministerul Muncii, pentru aplicarea legilor muncitorești. **Nu s-a aplicat.** [!!!]

Lazaru / '40

/ La 5 apr.'29, **Legea contractelor de muncă.** (cea mai importantă)

(unifică la nivel național regimurile existente)

/La 30 apr.'30 s-a înființat **Ministerul Muncii.**

/La 11 oct.'32, printr-o inițiativă parlamentară, se pun bazele

Camerele de Muncă. Legea seamănă cu cea din 1927, cu unele mici deosebiri.

Camerele de muncă au trei secții : **industrială, comercială, muncitorească.**

/Perioada III (1930-1940),

Se divide în două: '30-'37/ '38-'40 /

...Perioada '30-'37

/Se înființează **jurisdicția muncii,**

/ Se reglementează pregătirea **profesională,**

/Se unifică normele privitoare la **asigurările sociale,** și se organizează **Instit.Naț.de Credit muncitoresc.**

Statistică(1939) , populație activă ,mii de locuitori (p.170-171) :

Profesii	Mediul urban	Mediul rural	Total
Proprietari, rentieri, pensionari	128,1	72,2	200,3
Patroni	327,2	2.993,8	3.321
Liberi profesioniști.....	25,1	17,1	42,2
Salariați.....	589,4	433,3	1.022,7
Ucenici.....	69,3	25,6	94,9
Membrii fam., ajutatori,.....	195,6	4.453,8	4.649,4
Servitori.....	172,4	122,8	295,2
Alții.....	316,8	600,8	917,6
Total	1.823,9	8.719,4	10.543,3

Din tabel se observa că **majoritatea orășenilor** sunt **salariații,** iar la sate **agricultorii,** proprietari de pământ.

În materie de **jurisdicție profesională,** pînă în 1933, existau 3 regimuri

(cel rom.în Vechiul regat; cel maghiar, în Trans.și Banat; cel austriac, în Bucov)

▣ **Legea din 15 febr.1933,**

a pus capăt acestui haos. (DRloanițescu)

▣ **Legea din 8 apr.'33,**

unificarea Asigurării Sociale (DRloanițescu) (**cotiz.unică,egală**,plătită de patron,lucrător, și o **contribuție fixă ,anuală**,a Statului.)**S-a desființat,însă,pensia de bătrînețe,din lipsă de fonduri .**

▣ **Legea pregătirii profesionale,26 apr.'36.,**

Prin care s-au fixat obligațiile întreprinderilor pentru pregătirea ucenicilor, și s-a înființat **Institutul psiho-tehnic**(ptru aptitudini fizice și intelectuale)

...**Perioada 1938-1940 .**

(p.175-140)

/Noua Constituție, pune munca pe primul plan,**inaugurînd o etică a muncii**, este partea cea mai importantă a **legislației muncitorești**.

"Toți românii ,fără deosebire[...] **sunt datori** a contribui prin munca lor la înălțareamorală și propășirea ei economică"

/Noua constituție,avînd la bază principiile corporative , și structura legilor care i-au urmat ,va avea **aceeași struct.corporativă**.

▣ **Legea Asigurărilor Sociale,din 22dec.1938 [-legea M.Ralea -]**

reintroduce **asigurarea de bătrînețe**,și înființează **pensia de retragere**. Asigurările facultative,parțiale și suplimentare,completează pe cele obligatorii,și ,împreună cu dispozițiile legilor privind compozitorii și scriitorii, a realizat **sistemul de prevedere complet**.

▣ **Legea asupra salariilor minimale (1 nov.1939)**

Este una din marele **opere de dreptate socială,dăruiată de rege muncitorimii române**. Ea se bazează pe cîteva principii de dreptate,de echitate și recunoștință.

▣ **Legea breslelor,din 12 oct.1938,**

Schimbă structura organizațiilor profesionale,din Legile anterioare ('21,'24,'27). Breasla este unitară,pe cuprinsul unui Ținut,cîte una pentru fiecare din cele 3 categorii. În [mai ?] 1940 ,Legea a fost întărită, prin legile de recunoaștere a breslelor, prin înființarea **Consiliului Național al Breslelor**, și organizarea **Camerelor Profesionale**.

▣ **Legea "Muncă și voie bună" (22 febr.1940)**

S-a urmărit și organizarea timpului liber al muncitorului (teatre,conferințe,cultură generală,sport,etc.)

Lazaru /

Concluzii : Legislația muncitorească situează România **printre primele țări** care au dat muncii un interes deosebit.**Unele legi sunt mai avansate chiar decît cele adoptate de Bir. Internaț.al Muncii dela Geneva.**

(ex.concediile plătite ,adoptate de noi la '29,de Geneva,abia la '33).

Legislația noastră muncitorească este completă.

Lazaru / '28-'38

9)George Strat , "Organizația socială a muncitorilor." 1938

[Enciclopedia României,Vol.I ,] (p.587-592)

[LD.ideile din 1936, mai dezvoltate ?]

/Mișcarea în favoarea **principiului de asociațiune**, care după revoluția din 1848 din Franța s-a întins în mai toate țările europene,nu putea să nu contamineze și stările de lucruri dela noi.**Ideea grupării în vederea apărării intereselor profesionale** ,va fi germenele **viitorului sindicalism** din Occident.

Sindicalismul englez, mai vechi, cu profunde tradiții în viața națiunii britanice, nu avea pe continent influența pe care a avut-o **sindicalismul francez**, care, sub impulsul **doctrinei marxiste**, pătrunde în masele proletariatului industrial, devenind **modelul mișcării sindicale**, în preajma anilor 1902-1910.

George Strat /

/Sindicalismul român

S-a aflat și la noi **pe linia aceste evoluții**. (incursiune în istoria asociaționismului muncitoresc din România, /pînă la 1910, /apoi 1910-1921) (p.587-589)

■1902 .Legea meseriilor ,Missir

Departa de a satisface exigențele cele mai modeste ale clasei muncitorești.

-**Ideea sindicală** pătrunde la noi **prin canalul socialist, ca o noțiune anexă, ca o prelungire a ideii socialiste**, nu ca un principiu autonom de organizare economică, de aceea, multă vreme ele se confundă. **Militanții socialiști**, de altminteri, **nici nu se ocupă în propaganda lor de lumea muncitorilor ei vor neglija această pătură muncitorească, adresându-se țărănimii**. (în 1902, erau 37.325 lucrători calif. și 7.092 necalif. în 525 stabilimente)

-Mult mai târziu, odată cu dezvoltarea activității industriale, în marile centre urbane sau porturi, **Partidul Socialist** își va intensifica propaganda printre muncitori. Primele asociațiuni organizate de socialiști, **nu sunt sindicate ci asociații de ajutor mutual** Societ. tipografilor, Bucur. 1887.

-**Primul sindicat** constituit în România : al **tîmplarilor**, 18 iun. **1905**, urmat de cel al **cismarilor**, și **croitorilor**. Deja în 1906, la Congresul socialist (aug. 1906), se consemnau **30 de sindicate**, cu **4466 aderenți**. Pentru **mișcarea socialistă**, propaganda sindicalistă, devine unul din scopurile sale cele mai însemnate, mijlocul de a capta **masele muncitorești**.

■1909. Legea "Orleanu"

Guvernul liberal supune Parlamentului (20 dec. 1909) concepută sub impresia unei primejdii momentane (înmulțirea grevelor: factori poștali, cfr. regia monopolurilor), care **va întîrzia dezvoltarea sindicalismului**, va da o **lovitură mortală ideii de asociațiune** în general, și a celei profesionale, în special. Ea **interzicea dreptul de asociere și grevă** funcționarilor și muncitorilor salariați la Stat, din stabilimentele publice cu caracter economic. Legea **nu îngăduia nici contractul colectiv de muncă**.

/Puterile publice, vor avea mijlocul de a socoti întreaga **mișcare sindicală** în afară de lege, considerînd **sindicatul** asociațiuni ilegale și anarhice. (p.588)

George Strat /

■1912. Legea Misir .

(de organizare a meseriilor) Cu toată **atitudinea ostilă a tuturor guvernelor** față de **sindicalism**, interesele **clasei muncitoare** vor fi cercetate cu atenție tot mai sporită, aducîndu-se o serie de **îmbunătățiri binefăcătoare**.

George Strat / '38

...Sindicalism - socialism.

/Pătura muncitorească, în care **ideea sindicalistă și socialistă** își făcuse drum, a primit cu **vădită ostilitate** legea meseriilor.

Pentru **dr. Racovski**, conducătorul socialiștilor, **sindicatul** neintegrate în mișcarea socialistă erau **o absurditate**:

< Ideea socialistă este pentru sindicate, ceea ce oxigenul este pentru sînge. >

/Deși **P.S.** hotărîse (1910) separarea partidului, ca organism politic, de cea **sindicală**, **ca organism profesional**, **confuzia** dintre cele două mișcări **persistă**, întreținută de agitatorii socialiști, spre marea pagubă a **sindicalismului**.

"La remorca unui partid politic, care nu visa decît **răsturnarea ordinii legale a Statului**, și **transformarea revoluționară** a raporturilor dintre muncă și capital,

pentru **întronarea finală a dictaturii proletariatului**, [!!!]

nu-i de mirare că **mișcarea sindicală a fost socotită drept o primejdie** pentru viața economică și **o amenințare** pentru liniștea Statului." [!!!].

/ Pînă la 1918, **mișcarea sindicală** românească,

va duce o **viață mediocră**,mărginindu-se la susținerea unor greve, fără a avea susținere printre muncitori.(p.589)
George Strat/

/Sindicalism revoluționar postbelic.

/Războiul,reîntregirea României,frământările sociale și revoluționare care le-au secondat,triunful **revoluției bolșevice** la hotarul nostru răsăritean,au constituit un teren pentru **expansiunea organizării muncitorești autohtone**.

După război,**sindicalismul** a devenit o **forță** în serviciul **revoluției sociale și a dictaturii proletariului**.(p.586)

"Niciodată **conștiința de clasă** n-a fost mai vie în muncitorimea noastră , **combativitatea** ei mai mare ,ca în anii 1918-1920. "

"Sub eticheta mișcării sindicale,**forțele organizate ale socialismului revoluționar** **aveau să încerce** , printr-un **lanț de greve și agitațiuni muncitorești** de mare răsunet, **să impună Statului nostru** ,**idealurile** prezumate ale unei muncitorimi **dușmane ordinii burgheze**."

Greva generală din 21 oct.1920 , trebuia să fie începutul unei **ere noi** în viața muncitorimii,**triunful unui sindicalism total subordonat forțelor revoluționare**.

"**Energia guvernului** de atunci,[Averescu /Argetoianu] ,ca și **ostilitatea întregii națiuni** împotriva unei asemenea încercări, **sfarmă elanul revoluționar** al muncitorimii,și ,prin aceasta,orice puțință de succes al **sindicalismului**."

Capii și agitatorii au fost arestați,localurile sindicatelor închise,sindicatelor dizolvate... tocmai când ajunseseră să aibă 200.000 aderenți.

Libertatea sindicală,a încetat să mai existe.(p.589)

George Strat/

≈26 mai'24 Legea Trancu-lași.

≈6 febr.'24.Legea personalității juridice

"Pe baza ei,**mișcarea sindicală** își va recăpăta ființa,pe baza unei **activități licite**, cu scopuri mărturisite de natură **strict profesională**,care **să încadreze muncitorimea** în viața Statului,făcînd-o **solidară cu interesele și idealurile întregii națiuni**." (p.589)
(explică prevederile legii ,p.590)

/Sindicatul / Dreptul la sindicalizare / Constituirea sindicatelor /Organele /
/ Atribuțiile /Uniunile sindicale și federațiile /

La numai patru ani ,în 1925,statistica înregistra,

Afiliate :	Patroni asociați=25.417
6 Uniuni patronale,cu 45 sindicate .	Muncitori =51.352 *
21 Uniuni de salariați,cu 154 sindicate	Mixt=17.998
1 Uniune mixtă,cu 3 sindicate	Liber-profes.= 8.150
5 Uniuni de liberi profesioniști .	

Neafiliate :

152 asociații patronale
86 organizații de salariați
17 **sindicate** mixte
22 asoc.de **liberi profesioniști**.

* Cea mai mare parte din **muncitorii sindicalizați** (90%)sunt din **industrie**.

Contingentele cele mai importante se grupează în câteva **centre miniere și metalurgice din Ardeal și Banat**.

În raportul CGM ,la sfîrșitul anului 1930 ,erau 13 Uniuni ,cu 36.609sindic.

,la sfîrșitul anului 1936, erau 14 Uniuni,cu 57.584 sindic.

George Strat /**Concluzii** (p.591-5592)

Trebuie să recunoaștem că ,spre deosebire de sindicalismul din Franța ,

unde **CGM** este o **puternică realitate socială și economică** ;

spre deosebire de Anglia,unde Trade-Unionismul, este o **pirghie de ridicare a vieții** morale și materiale a milioane de salariați ;

/ "**sindicalismul românesc** este încă în **faza începuturilor**,în concordanță deplină cu forțele încă plăpînde ale unui capitalism destul de recent."

/ **Sindicalismul românesc**, după ce a **părăsit mitul grevei generale**,

va trebui să înlătore dintre mijloacele sale de luptă și de acțiune,

conceptul nefast,antieconomic și antisocial al **luptei de clasă**,
pentru a impune societății românești,**concepția sănătoasă și fecundă**,
 după care **munca nu este un blestem**,
 ci **expresiunea cea mai înaltă a personalității umane.**" (p.591-92)
 George Strat / '38

10) Gr.Trancu-Iași,D.Constantinescu,"Legislația muncii în România " ,1938

[Enciclopedia României Vol.I](p.593-604)

După întregirea României,**caracterul legislației muncitorești** a fost **profund modificat**,
 din cauza **evoluției concepțiilor** și a **situației de fapt**.

/Ceea ce caracterizează **noua politică socială**,inaugurată la începutul anului 1920 ,
 prin crearea **Ministerului Muncii** ,este că s-au creat organisme necesare pentru
 aplicarea legilor.

▣**1874.Legea sanitară**

(16 iun.1874),îmbunătățită ulterior (1910) ,extinsă în 1921 la România
 Întregită,**reglementa igiena și siguranța muncii** .

▣**Legile ocrotirii muncii femeilor și copiilor**

Legile din 1894 (munca copiilor),1895 (a minelor),1906 (munca minorilor și femeilor),și
 legile corespunzătoare din Transilvania (1908) ,Bucovina(1859) ,Basarabia (1883,1912),
 au reglementat **ocrotirea muncii femeilor și copiilor**.(p.593)

▣**1897.Legile repausului duminical și sărbători legale**

Din 1897 ,modificată în 1910,desăvârșită în 18 iunie 1925, (și legile corespunzătoare din
 Transilvania,din1891,inclusiv a Consil.Dirigent din 1919)
 au consfințit **repausul duminical și sărbătorile legale**.

▣**1912.Legea Nenitescu: durata zilei de lucru**

(1912),au stabilit **durata zilei de muncă** (10 ore pentru bărbați,8 ore pentru femei și copii
), **asigurările sociale** (boală,accidente,invalidități,bătrânețe),**preavizul la concediere**.

▣**1920.Legea conflictelor de muncă.**

(aug.1920),prima aplicată la nivelul României Mari.,care, urmată de alte legi ,în 15 ani de
 activitate legislativă,
 vor constitui **CODUL MUNCII** din România.(Atunci,în 1920,cînd tocmai se încheia
 pacea ,situația era f.tensionată,grevele se țineau lanț)
 Legea s-a inspirat din **legea franceză**, prevedea concilierea sau arbitrajul
 obligator,înainte de declanșarea grevei ,și alte reguli.

▣**1921.Legea șomajului și plasării**

(1921),în conformitate cu Convenția Internațională de la Washington,prin crearea
Oficiilor Publice sau sindicale,formate din patroni și salariați.(p.595)

▣**1924.Legea ptr.modificarea legii minelor**

(1924),a creat pentru muncitorii din mine și industriile insalubre,un regim special de
 ocrotire,inclusiv de scădere a orelor de lucru. (**Regulamentul** din 1931,a prevăzut
 întemeierea unei "Case miniere",menite să organizeze asistență medicală,case de
 sănătate,aziluri,dispensare ,băi,cantine.)

În conformitate cu convențiile internaționale,legea prevede 8 ore de lucru
 sau 48 de ore pe săptămîină.Durata muncii nu este o realitate generală,
 mai ales în întreprinderile particulare, în care nu este încheiat contract de muncă. De
 asemenea ,respectarea repausului duminical,este des încălcată. Camerele de muncă
 trebuie să supravegheze respectarea acestor prevederi.(p.596)

▣**1925.Legea migrațiunilor.**

(1925),pentru reglementarea folosirii muncii străine.

Criza din 1929 a impus, apoi, alte prevederi pentru protecția muncii naționale.

▣ **1926. Legea pentru reglementarea căminelor de ucenici**

(21 mart. 1926)

▣ **1928. Legea ptr. protecția muncii femeilor și copiilor**

care interzice munca copiilor sub 14 ani în întreprinderile industriale și a celor sub 18 ani în munci de noapte. Interzicerea muncii femeilor și copiilor în mine; concediu ptr. femeile gravide (6 săptămâni) și pauze de alăptare de 2 ori pe zi (cu camere de alăptare);

Regulamente și reglementări diverse (1929-1933)

pentru **ajutorarea șomerilor. Comitete speciale** pe lângă primării, în colaborare cu Camerele de muncă. Fondurile din **subvenții oficiale** (cotizații de 1% din salariu pentru fondul de șomaj) și **donatii**.

▣ **1930. Legea pentru protecția muncii naționale**

▣ **1931. Legea pentru munca în porturi (legea "Cantacuzino")**

▣ **1934. Legea ptr. utilizarea personalului românesc în întreprinderi**

care au reglementat dreptul persoanelor străine de a exercita profesii în România, pe baza unei autorizații eliberate de Comisia migrațiilor.

▣ **1936. Legea ptr. pregătirea profesională și exercitarea meseriilor.**

care reglementează: orientarea profesională, contractul de ucenicie, cursurile profesionale (3-4 ani), căminele de ucenici, examenul psihotehnic. Mârzescu, Constantinescu/

INSTITUTELE MUNCITOREȘTI.

(p. 600-603)

În centru vieții sociale, **Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale**, de la care se ramifică toate celelalte organe de control și colaborarea cu alte ministere. (înființat la 1920).

(descrie secțiile, direcțiile, organele de control, judecătoriile de muncă, stadioane, etc.) Gr. Trancu-Iași / 1874-1938)

11) **C. Gr. C. Zotta, N. Tulceanu,**

"**Partidele politice din România. Istoricul și programele lor.**", 1934

▣ **Partidul Național Liberal - președ. Const. I. C. Brătianu (p. 54-62)**

▣ **Programul de guvernământ (aprobat de C. C. PNL la 1 oct. 1933)**

Cf. "Viitorul", 3 oct. '33)

10) Realizarea unei politici sociale care să asigure **clasei muncitoare** condiții de viață cerute de năzuințele timpului și de respectarea demnității omenești:

Măsuri pentru îmbunătățirea vieții materiale și morale;

Operă de asistență într-un cadru largit;

Reacția permanentă a societății împotriva mizeriei sub toate formele;

Asociațiile muncitorești vor fi **impulsionate**, pentru organizarea muncii;

Șomajul, combătut prin campanii de lucrări, în cadrul unui plan general de investiții.

PNL/'33

12) **C. Gr. Zotta, N. Tulceanu, "Partidele politice din România și programele lor", 1934**

[...]

13) Îmbunătățirea **situației muncitorilor** :

- I) **Protejarea** muncitorilor în conformitate cu Bir.Internaț.al Muncii.
- II) **Raționalizarea muncii** în întreprinderile industr.și comerț.
- III) **Libertatea de organizarea sindicală**, în scopuri profesionale..
- IV) Organizarea **plasării muncitorilor** prin sindicate și camere de comerț.
- V) Reglementarea **emigrării** muncitorilor străini
- VI) Modificarea legii **contractului de muncă** , în beneficiul muncitorilor.
- VII) Înființarea **Camerelor de muncă** unitare.
- VIII) Înființarea de **jurisdicții profesionale**
- IX) Unificarea **asigurărilor sociale**.
- X) Instituții de **credit muncitoresc**.
- XI) **Locuințe ieftine** pentru muncitori.
- XII) **Lucrări de utilitate publică** pentru **combaterea șomajului**.
- XIII) **Combaterea** alcoolismului, bolilor sociale, curentelor extremiste etc.
- XIV) **Unificarea legislației** muncitorești, **Codul Muncii**.

PNL-2/ 1930

13) Programul Partidului Național Român, 1921

("Patria", 29 apr.1921) [Documentar ISISP, L.D., p.327-333]

PNR își întinde organizația politică asupra **întregului teritoriu al României Mari**, avînd la bază **Hotărârile dela Alba Iulia** , și ca **postulat politic , desăvîrșirea unirii**.

PNR va lupta ca această realizare să se facă **prin legiferare**, care va avea la temelie următoarele **principii democratice, naționale și sociale** :

[...][...]

▣ Capit.IX .Ocrotirea socială.

/ **PNR pretinde** întreg **concursul statului** pentru crearea , organizarea și consolidarea unor astfel de **instituții sociale**, care să asigure **dezvoltarea și prosperarea tuturor păturilor sociale, alcătuitoare de stat**.

/ **PNR pretinde** organizarea reglementară a muncii,cf.reglementărilor din **țările democratice occidentale**./Dreptul la **grevă**, raporturi contractuale dintre **patroni și muncitori**, **arbitrajul obligator** ./echilibrarea justă între **capital și muncă**, participarea la **beneficii**./ **Protecția copiilor, a orfanilor și invalizilor**,**reforme sanitare, combaterea bolilor infecțioase, a alcoolului...etc.**

PNR/ 1921

14) Rezoluția de fuziune (PT și PNR) nașterea PNT

Programul PNT (votat de cele două congrese), **10 oct.1926**

("Adevărul " , 28 sept.și 13 oct . 1926)

[Documentar ISISP, L.D., p.571- 580]

[...]....

▣ XII. Politica muncitorească.

/Recunoașterea sinceră a **asociațiilor profesionale (sindicatelor)**,învățarea lor **personalitate juridică**, decretarea lor ca **organe de mijlocire**în raporturile dintre **muncă și capital**./ **Instituții de împăciuire și arbitraj**, și **Camere de muncă** , care să înlesnească dezvoltarea raporturilor normale între muncă și capital./Realizarea unui **sistem** complet de măsuri de **ocrotire a muncii**, garantate prin organizarea **inspecției muncii**, cu colaborarea **reprezentanților muncitorilor**./ **Organizarea unui sistem complet de asigurări muncitorești**

împotriva bolilor, accidentalor, invalidității, bătrîneții,

pe baza unor **instituții autonome**, cu colaborarea **patron-muncitor-stat**./ **Organizarea plasării și asigurării** împotriva lipsei de lucru.

/Regularea colectivă a **contractelor de muncă** , cu **colaborarea sindicatelor**.
 /Introducerea **minimului de salariu**,mai ales in industria la domiciliu.
 PNȚ/ 1926

15) Manifestul Guv.Tătăărăscu,22 nov.'37

("Dimineața",24 nov.'37) [Documentar ISISP ,p.383-389]

[...]

/ **Reforme pentru muncitorime.**

Vor urmări **ridicarea stării materiale și morale**

cerute de **însemnătatea acestei categorii sociale în viața statului;**

/ **"Pacea socială** reclamă,azi mai mult ca oricînd,**stingerea luptei de clasă [!!!]**

și secarea tuturor zvoarelor de suferință și nemulțumire.

/ **Solidarizarea capitalului și a muncii este astăzi o necesitate.[!!!]**

Munca trebuie să fie pentru muncitori izvor de economie și de capitalizare.

Proprietatea individuală trebuie **difuzată și în lumea muncitorimii."**

/ Lărgirea sferei de aplicare a **asigurărilor muncitorești;**

/ Lărgirea **așezămintelor de asistență;**

/ Înzestrarea meșteșugarilor și muncitorilor cu **unelte și mașini;**

/ **Investiții industriale și lucrări publice.**

/ **un mare program de investiții industriale și lucrări publice**

(căi de comunicație,electrificare rurală)

PNL/ 1934

16) Panait Istrati, "Amintiri.Evocări.Confesiuni",Ed.Minerva,1985.

Ediție,prefață,traduceri,note,Alex.Talex

[București,sept.'29] **"Lupeni-1929."**

[pentru ziarul"**Lupta**"]

I."**Între Timișoara și Lupeni**"

Știa că la **Timișoara** urma să se judece un **proces al comuniștilor;**

știa că la **Lupeni**,avusese loc un **asasinat în massă**

/"**Tribunalul dela Timișoara** n-a judecat numai pe **comuniști** ci și

drepturile ,recunoscute de legi,ale acestei țări.[...]de trei săptămîni ,alerg ziua și noaptea ,

ca să mă încredințez de cele ce se petrec între Timișoara și Lupeni.

Am văzut,am pipăit lucruri dureros de triste .

Fie-mi îngăduit să le spun pe șleau în speranța că cuprinsul lor va contribui să deschidă ochii oamenilor ce sunt azi la cîrma țării[...]" (p.138)

II."**Se bate și acum** "

Cînd a dat ochii cu **prizonierii comuniști**,i-au spus:

<Niciodată nu s-a bătut mai crîncen ca acum,sub guvernul național-țărănesc! [...]

se bate mai rău decît pe vremea urgiei liberale.>(relatează mărturii) (p.139-140)

III. "**Ce am văzut la Lupeni**"

A fost la sdj.ministr.de Interne,**să-i aprobe să vorbească cu 45 de închiși la Deva.**

I-a promis ,dar nu s-a ținut de cuvînt.La Deva,la prefectură, a fost la Înlocuitorul lui

Rozvany,Cimponeru,care de asemenea a refuzat.A plecat la Lupeni.

În tren,o "doamnă" i-a zis :<Minerii sunt bețivi și nevestele lor umblă cu ciorapi de mătase.>

"Vedeam cinismul,ignoranța,egoismul,nepăsarea celui cu trai ușor,față de cel care n-are

dreptul decît la un trai greu,din care băutura și ciorapii de mătase trebuiau să fie

excluși,din care trebuia să fie exclus soarele,exclusă sănătatea,ba chiar și siguranța de-a putea ieși din mină [...]

Am căzut în mijlocul minerilor prin surpridere :n-am văzut nici beție,nici ciorapi de mătase,ci numai praf de cărbune și spaimă în suflet.

Dacă crezi în Dumnezeu,stimată doamnă din tren,îți doresc să porți în spinare ,pe lumea

cealaltă,pe toți minerii din Lupeni,[...]

Să-ți mai fie sufletul greu de cei 59 de arși în 1917,de cei 82 de arși în 1922, de cei 30 de împușcați sub ochii dumitale și de toți schilodiții ,de toate văduvele și de toți orfanii."(relatează întâlnirile lui cu mineri nenorociți)(p.143)

IV."Ce ascund Lupenii și Valea Jiului".

(a fost secondat de Romulus Ciofleac și de un om dela Siguranță, și l-a salvat **patalamaua semnată de Vaida,de aprobare a anchetei !**).

"**La Lupeni**,nu a fost o potolire a unei revolte, ci o vânătoare de oameni.

Autoritățile au băut pînă la ziuă și au dat de băut și la soldați.

Un prefect beat a tras cel dintîi ,după sunarea goarnei.

S-au împresurat minerii și au fost măcelăriți ,fără a li se da putința de a fugi,apoi,cînd au reușit să fugă,**s-a luat grănicerimea după ei** ,beată de vin și sînge."

(descrie scene de coșmar ,prin care au trecut minerii)

"**La spital,9 mineri** ,groaznic de mutilați, mai agonizează și acum,după 5 săptămîni.

Din 9,7 sunt împușcați pe la spate.Proporția e aceeași și pentru morți :trei sferturi din ei au fost loviți pe la spate."(p.148)

Panait Istrati /:

VI."Raportul prefectului Rozvany "

Prefectul Rozvany,declară în pledoria lui adresată presei,într-o limbă stîlcit românească,**hotărîrea** ce a luat-o anul trecut [1928]

de a înființa syndicate național-țărăniste :

< **Comuniștii**,văzînd că **muncitorimea Văii Jiului** ,în marea sa majoritate ,s-a lepădat de organizațiile social-democraților și că stă nelămurită în ce anume noi organizații noi să se închege ,**au pornit imediat o atît de întinsă propagandă în Valea Jiului**,încît ,în scurt timp,în februarie deja,a trebuit să observăm că **numai în comuna Vulcan, peste 1200 de muncitori se și înscrieseră în syndicatele unitare**,împing agitația comunistă în așa fel,că înșiși **copiii dela școală** se organizau în **mici bande comuniste**.

Muncitorimea,scîrbită de conducerea păcătoasă a social democraților,

se aruncă [...] în brațele și mai nefaste ale comuniștilor.[...]

Era acesta un pericol! > (p.147)

/ **Rozvany:** < La **consfătuire convocată ad-hoc**,unde au luat parte peste **20 de fruntași intelectuali** ai județului,între care **doi foști miniștri**,la **insistența delegațiilor muncitorești**,veniți din toate centrele Văii Jiului,cu excepția Lupenilor,**s-a emis ideea** ca atît în interesul țării,al PNȚ ,al ordinii și liniștii,dar mai ales în propriul interes al muncitorimii,va trebui sprijinită **înființarea unei organizații syndicale muncitorești în cadrele PNȚ.** >

(**caracterizează pe social-democratul Munteanu ,ca pe un "Iuda " al muncitorimii**)

Rozvany:<Am rămas stupefiat cînd,**la cinci luna curentă [5 august]** ,orele patru dimineața,am fost trezit din somn din partea curierilor dlor **primari ai Lupenilor și ai Vulcanului**,cu vestea că **muncitorii din Lupeni** ,instigați nu se știe de unde, **au declarat** în cel mai surprinzător mod ,**grevă** ,și că **dl.Munteanu** a pierdut cu totul frînele conducerii [...] . > (**persiflează celelalte opinii ale lui Rozvany**)

Panait Istrati /:

VII."Exploatorii minerilor "

Vinovații măcelului de la 6 august :**exploatorii minerilor**.

Un colaborator al "Lupei" a dovedit cu cifre sit.grea a minerilor (dă cifre,ex.)A făcut și el investigații despre "**sclavii dela Lupeni**":

"[...] felul cum înțeleg liberalii [**LD ???**] să se îmbogățească,nu mai poate fi numit exploatare crîncenă,ci **HOȚIE,BANDITISM,CRIMĂ ,CARE TREBUIE NUMAIDECÎT PEDEPSITĂ DE JUSTIȚIE**.Guvernul,dacă vrea să facă ceva în țara asta ,trebuie musai să ia de gît pe tîlharii și ucigașii minerilor,să-i pedepsească de jafurile comise și să le impună condiții de plată ,dedesubtul cărora să nu se mai poată coborî." (dă ex.concrete)

Panait Istrati /:

VIII."Cauza muncitorilor din Valea Jiului"

A scris articolele în fugă.Nu a folosit toată documentația,în care mai figurează și "dijma" pentru biserică,și "dijma" pentru fanfară; "scînteia" care a aprins "focul " la **Mina Ileana**.

Represiunea și vinovații:

prefectul Rozvny, primul procuror, comandantul grănicerilor, plutonierul Maican și ing. Păulescu. (p. 154)

"Acum, când nu mai pot fi acuzat de bolșevizator, și când mă văd covârșit de răspunderea pe care mi-am luat-o de a vorbi străinătății de felul cum se înțelege azi la noi o guvernare legală îmi iau dreptul, în numele umilițiilor din care mă trag, să cer guvernului să dea țării și străinătății dovada acestei guvernări dorite de toată suflarea din România[...]" (p. 154)

Panaït Istrati / 1929

Preocupări guvernamentale

Guvern Maniu. Legislatura I. Sesiunea II. 1929 / 1930

17.) Mesajul Regal, deschiderea sesiunii a II, 15 nov.'29

(DAD, MO.1, șed. din 15 nov.'29, p. 1-5)

[L.D : subtitlurile, parantezele, sublinierile, colorările, îmi aparțin]

[Legislația muncii, I. Răducanu]

" În dorința de a asigura o **conlucrare armonioasă între capital și muncă**, guvernul va supune deliberării Domniilor -Voastre **proiectul de lege asupra jurisdicției profesionale**, menit a aduce, prin organe calificate, **o soluționare repede și dreaptă a neînțelegerilor dintre patroni și salariați** "(ovațiuni prelungite)

" În același timp, prin **proiectul de lege asupra Camerelor de muncitori**, se va desăvârși **ocrotirea și eprezentarea muncii**, iar pentru **protejarea brațelor de muncă indigene**, se va veni cu noi măsuri care să **reglementeze** intrarea în țară a **elementelor de supușenie străină** "(ovațiuni)

[Ocrotiri sociale, I. Răducanu]

"**Unificarea celor trei regimuri de asigurări sociale**, astăzi în vigoare, se impune imperios; iar situația financiară a instituțiilor de asigurări, cere **o reorganizare și o raționalizare a administrației lor**.

În consecință, veți avea să examinați **proiectul de lege** care își propune, în primul rând., să realizeze **unificarea administrației asigurărilor**." (p. 3)

"Pentru **alinarea nevoilor populare** de la orașe, trebuie urmărită realizarea unei politici largi de **construcții economice**. (ovațiuni prelungite)

În acest scop veți delibera **proiectul de lege** care, pe lângă alte înlesniri, prevede înființarea unei **societăți naționale pentru construcții populare**, la care **Statul și comunele urbane** sunt chemate **să participe** alături de inițiativa particulară." (ovațiuni prelungite)

b) Proiectul de **Răspuns la mesaj**, 22 nov.'29

(DAD, MO 2, șed. 22 nov.'29, p. 10 - 13)

(Președ. Șt. Ciceo-Pop ; Raportor M. Ghelmegeanu)

[Legislația muncitorească]

Organizarea de stat, în rolul său firesc de **girare a intereselor generale**, capătă adevărata ei valoare când **impune îndatoriri**, prin care **cooperarea forțelor**, este menținută **pe temeiul dreptății sociale**.

2. În acest scop, **Adunarea Deputaților** este convinsă că nu poate servi mai bine **interesul general de ordine și pace socială**

decît organizînd **o colaborare armonioasă între capital și muncă**.

De aceea, vom examina și vota cu toată atențiunea **legea Camerelor de muncitori**, a **jurisdicției profesionale**, a **asigurărilor sociale**, în ce privește administrarea lor,

susținând politica de realizări de construcții economice ,
odată cu **apărarea brațelor de muncă indigene**.

Ne facem astfel **o datorie** de a folosi învățămintele experienței câștigate aiurea cu mari
greutăți , pe cari le preîntîmpinăm , **recunoscînd în mersul unei evoluții liniștite aceia
ce se datorește muncii și e dreptul să i se dea.**(aplauze PNT)

Răspuns la mesaj'29

18.) Interpelările privind incidentele de la Lupeni , 27 nov.'29

Ghiulea, Fagure, Bogdan, Flueraș.

(DAD, Mo. 4. Și 5, șed. din 27(p. 41-42) , 29 nov.(p. 79)

I)N.Ghiulea : cere lămuriri privind **conflictul sîngeros din 6 august , de la Lupeni.**

Adresează interpelarea lui **Maniu**, pentru că consideră că

"acest conflict depășește cadrul unui **conflict obișnuit de muncă** sau
cadrul unui conflict comun între **o populație răsculată și autorități.**

Aici este **o problemă complexă** cu **reflexe economice , sociale, politice și morale**,
o problemă care **dăinuește de mult**, care este neconținut **amenințătoare** ,
o problemă față de care **partidul național-țărănesc, și-a luat angajamente formale că
o va soluționa.**

Ghiulea / nov.'29

▣ Răspunderea guvernului

Am așteptat cu nerăbdare **Mesajul** de deschidere a sesiunii și cu **surprindere și durere**
am constatat că în partea care se vorbește de **legiuirile sociale** ce vor fi aduse,
nici nu se amintește de conflictul sîngeros din august 1929, nici nu se făgăduiește

o măsură legală pentru rezolvarea problemei pe care a ridicat-o acest dureros conflict.

/ "După cum în **Mesajul din toamna anului 1907**, respira intens , preocuparea
guvernului, [...] pentru **rezolvarea problemei agrare** , ridicată de **răscoala țărănească**
din primăvara aceluiaș an ,

tot astfel , în **Mesajul din acest an** ar fi trebuit să găsim **o preocupare** în raport tot atît
de mare pentru **rezolvarea problemei muncii** în mine și în întreprinderi izolate ,
problemă ridicată de **conflictul sîngeros de la Lupeni.**" (p. 41)

Ghiulea /

▣ Răspunderea Ministerului Muncii

Această lipsă din Mesaj , și **întîrzierea** ce s-a pus în **numirea unui comisar**
în Valea Jiului , care să stea în permanență acolo, pentru a ține cumpăna între interesele
întreprinderilor și cele ale muncitorilor, **înseamnă că, în resortul muncii** ,
chestiunea **conflictului din Valea Jiului** a fost și este socotită ca un incident,
un **incident dureros**, poate , dar **care a trecut** odată cu **înmormîntarea** morților,
cu **ajutorarea** mizerabilă a văduvelor, cu **reluarea** ca mai înainte a lucrului, și cu
pedepsirea capilor autorităților , cari s-au făcut vinovați de modul cum au reprimat greva."
/ "**Problema socială** pe care o ridică conflictul de la Lupeni , cauza acestui conflict , **nu
a fost înțeleasă de resortul muncii** , nici **înainte** de nenorocire -dovadă că a avut loc-
nici **după** nenorocire , și nu e înțeleasă **nici astăzi** -dovadă că nu s-a luat nici o măsură
ca o asemenea nenorocire să nu se mai întîmple nici la Lupeni, nici în altă parte."

I.M.Leon (PT) : Dar ați fost **secretar general la Ministerul Muncii.**

De ce nu ați luat măsuri ? (Ghiulea nu admite să fie întrerupt)

Ghiulea / '29

▣ Răspunderea PNT

" **Opinia publică** nu se poate împăca cu o asemenea **concepție socială.**

Partidul național-țărănesc nu se poate sustrage de la **datoria sa de partid
democratic** , de a **rezolva astăzi problema muncitorească** ce se pune în toate
regiunile miniere și izolate și pe care **nici un alt partid nu o poate rezolva**
din cauza **intereselor** lor comune cu acelea ale **întreprinzătorilor minieri.**" (p. 41)

Ghiulea /dec.'29

▣ Drepturile Muncitorimii .

" **Muncitorimea** din mine **nu poate înțelege** de a fi lăsată mai departe **prada exploatării neomenoase a întreprinderilor capitaliste** , care se bucură de toate ocrotirile , precum nu înțelege ca **glasul și revolta ei** să fie **înăbușite prin stare de asediu și baionete** ,astăzi mai puține , mâine mai multe , însă totdeauna suficiente , pentru ca ea să fie ținută , fără dreptate , în **aceeași stare de robie** .

Problema muncitorilor mineri și din întreprinderile izolate care cere o **reglementare legală a condițiilor speciale de muncă** , o **limitare a orelor de muncă** , o aplicare atentă a **măsurilor de siguranță** și stabilirea unui **minim legal da salariu** , trebuie neîntârziat rezolvată."

Ar fi trebuit ca **viețile nevinovate ce s-au stins și sîngele sărac** ce a curs la Lupeni , să îmlădie rezistența **mentalității colonial-capitaliste a întreprinzătorilor și apărătorilor lor** , și **să nască o altă viață** între **robii regiunilor miniere** , pentru ușurarea suferințelor acelor robi , și liniștea țării. (p. 41)

/ "Dacă însă nici o jefă nu este îndestulătoare pentru ajungerea unui rezultat apreciabil aici , **guvernul național-țărănesc este dator să vie să impuie pe cale legală** , ceea ce **muncitorimea organizată a obținut pretutundeni** în alte țări , și să stabilească o **stare de drept** , în așa chip , ca niciodată un alt regim să nu poată reveni asupra recunoașterii **drepturilor muncitorimii** ."

Ghiulea / nov.'dec'29

▣ Documente pentru interpelare .

Pentru dezvoltarea interpelării , cere acte și date :

Rapoartele inspectoratului Arad , pentru Valea Jiului (1928-'29) ,

Denunțul și declarațiile inspectorului muncii Arad , la Curtea Marțială din Sibiu ;

Ultimul contract colectiv de muncă din Valea Jiului ;

Rapoartele comisiilor de anchetă privind conflictul de la Lupeni;

Rapoartele prefecturii de Hunedoara , a Siguranței generale , către Ministerul de Interne și Ministerul Muncii (1929) ;

Dosarul conflictului de la Lupeni , cu rapoartele ;

Hotărârile Consiliului de miniștri ;

II. Emil Fagure (ziarist independent) : **se asociază interpelării** , va lua cuvîntul.

III. N. Bogdan (PNȚ , deputat de Hunedoara) : **interpelează pe Ministrul de Interne** ,

Cere dosarele de anchetă făcute sub președinția inspectorilor Starac și Ion Pop.

IV. Ion Flueraș (PSD) : interpelează pe **Maniu** ,

asupra **evenimentelor sîngeroase de la Lupeni** :

-De ce guvernul nu a luat măsuri de ameliorare a stării materiale a muncitorilor ?

De ce a tolerat acțiunea criminală a fostului prefect Rosvany și a agenților săi ?

De ce autoritățile nu au aplicat mijloace civilizate pentru aplanarea conflictelor ?

De ce guvernul nu a luat măsuri de pedepsire severă a celor vinovați de măcelul de la Lupeni , mai ales prefectul Rosvany ?

De ce guvernul nu aluat măsuri de ajutorare reală a victimelor , văduve , schilozi ?

Pentru dezvoltarea interpelării , cere documente :

Dosarul anchetelor cerute de guvern ;

Dosarul procesului în curs , de la tribunalul din Deva ; (p. 42)

V . Eduard Mirto (subsecretar de Stat la Ministerul de interne) : spune că este autorizat de ministrul de Interne , Al. Vaida Voevod (aplauze la PNȚ , Trăiască !) să se pună la dispoziție , imediat , dosarele cerute de cei trei interpelatori. (aplauze la PNȚ)

I. Mirescu (PSD) : cere și **corespondența** confidențială dintre **Rozvany** și Ministerul de Interne , pe durata conflictului.

Mirto : Nu există !

VI . Ion Răducanu (ministrul Muncii) : **în numele lui Maniu** , cere să se admită **urgenta** pentru **interpelarea lui Flueraș** . Dosarele cerute , le va încredința președintelui Cicio Pop , ca să fie la dispoziția interpelatorilor. (p. 42)

Anunț interpelări / nov.'29

19.) Virgil Solomon (PNȚ) , **Interpelare- Asigurările sociale** - , 29 nov.'29

(DAD, MO. 5,șed. din 29 nov.'29 , p. 79)

Față de încercările unor "**interesați**" , care ,prin **anumite gazete** , "**întrețin o**

campanie cu unicul scop de a **zădărnici încercarea de reorganizare a instituției asigurărilor sociale** " se vede **nevoit să ceară ministrului Muncii** , anumite **dosare** , pentru a putea explica Camerii și țării **cum au fost administrate aceste fonduri ce se încasează regulat de la muncitori și patroni.**

Este perfect convins de **buna intenție a dr.Lupu** , când era în fruntea acestui Minister; dar împrejurările istorice și evoluția acestei instituții, au îngreunat perfecționarea ei. Cu riscul de a indispupe pe Pistiner , **cere deputaților sociali-democrați să se ralieze guvernului "de a curma răul care există" .**

Interpelarea :

- 1.Ce măsuri intenționează guvernul pentru ameliorarea Asigurărilor sociale ?
- 2. Clarificarea gestiunii din trecut ?
- 3. Bugetele pe ultimii 5 ani ,pentru a cerceta sumele plătite efectiv pe medicamente și comisioane , administrarea Casei...

Virgil Solomon / nov'29

20.) Pompiliu Ioanițescu (PNȚ) , **discurs la mesaj, 28- 29 nov.'29**

(DAD, MO.5 , șed. din 28 nov.'29, p. 73- 90)

Pompiliu Ioanițescu / '29

▣ **Opoziția extraparlamentară .**

PNL și PP au părăsit parlamentul fără motive serioase. și **nenorocitul de incident de la Lupeni** este acum prezentat **ca un act** din care se pot trage concluzii **contra guvernului ;**

Pompiliu Ioanițescu / '29

▣ **Starea muncitorimii: Lupeni'29.**

/ Poate vorbi din mai multe p.d.v : cunoaște viața minieră din Valea Jiului ; se afla în biroul ministrului Vaida și a văzut "profunda d-sale emoție " când primea vești despre ce se întâmpla acolo. **"Guvernul nu are nici un fel de vină** în această privință; nu poate să aibă **nici un fel de vină** d. ministru de Interne , dr. **Vaida Voevod ."**

(aplauze, aprobări, la PNȚ)

"Absolut nimeni . Conflictul în sine ca și pe victime suntem datori a le deplînge și să ajutăm pe urmașii lor.

Nimeni nu are dreptul să întrebuițeze acest conflict **ca armă politică** , între noi ; acele **victime** sunt datorite **numai și numai speculei patronale care împinge la desnădejde muncitorimea."** (aplauze PNȚ)

"În Valea Jiului , societățile cari exploatează acolo bazinul carbonifer , au ajuns să fie **atît de exploatoare și de speculante** a brațelor de muncă , încît oricine ar descrie , cît de mare talent ar avea, **viața minerilor**, ar fi mai prejos de realitate.Acei bieți oameni sunt **adevărați robi, adevărați negri**, și ca atare sunt tratați. Datorită faptului că **în mină nu există nici lucrări suficiente** , ca **viața lucrătorului să fie asigurată**, ca să nu se prăpădească toată vloga în el, **munca minerului este și mai chinuitoare.** Ei bine, când aceasta e situațiunea , când **salarizarea este cu totul nenorocită**, desigur că **se întâmplă conflicte** , căci **orice agitator care vine , profită de starea în care se găsește muncitorimea și o împinge la desnădejde.**

Pompiliu Ioanițescu / '29

"Dar nu numai acolo este așa ; **toată muncitorimea de la industria mare din România are aceeași situațiune.** Nici la **Reșița** nu e altfel, și acolo **muncitorii sunt speculați de către patroni** . [...] despre **contractele direcțiunii generale de la căile ferate ...**

-Șt. Mihăescu (PNȚ) : "Sunt speculați și muncitorii și Statul și consumatorii. "

P.Ioanițescu : Dar **ce salarii extraordinare încasează** conducătorii acelor societăți , fără măcar de a face ceva, cea mai mare parte din ei ? Dlor, **iau sume fabuloase** , mai multe milioane fiecare, și la **Reșița**, și la **Lupeni**, și la **Petroșani** , absolut peste tot.

P.Ioanițescu /'29

▣ **Protecție socială.**

" Ei bine dlor, cum e cu putință oare ca **noi**, cari suntem **un partid democratic**, cari avem în programul nostru **ajutorarea și ridicarea muncitorimii**, să nu venim cu **legi urgente**, fără nici un fel de întârziere, pentru ca **să ameliorăm situația lucrătorilor ?**

Suntem datori **să le facem situația mai bună**, pentru că cred că **Statul are dreptul de a interveni** acolo unde este **speculă**, unde se produce **mizerie** din cauza speculei și unde **viața muncitorilor este batjocorită** ."(aplauze la PNȚ)

[L.D. **Pompiliu** parcă îl ajută pe **fratele D.R.**, nu numai în **treburile ministerului de Interne**, ci și în **preocupările sale social- muncitorești !**

Aceasta este oare, "stînga" țărănistă sau... este tot politicianism ?!]

/ Subsecretarul de stat de la Interne, **Mirto**, a făcut în timpul vacanței o cercetare în **localitățile muncitorești**.Cunoaște raportul său. **"Este o situație intolerabilă"**.

"Ei bine, dlor, aici **nu trebuie să facem oportunism întru nimic** ;

aici trebuie să vină legile sociale ." Posibilități există, pentru că

aceste industrii sunt furnizoarele Statului, care la **contractele** pentru furnituri, trebuie **să pună condiții pentru muncitori**.(aplauze la PNȚ)

/ **Dacă cerem patronatului particular să aibă grijă de muncitori**, "nu trebuie să

tolerăm Statul patron, sub orice formă a lui, **să facă același lucru** și el ca și

particularii ."(Situația de la Regia monopolurilor statului și de la Regia autonomă a c.f.r.)

Nu am cuvinte de mulțumire pentru fostul ministru de finanțe, **Mihai Popovici**,

care a dat deîndată **sporul de salarii lucrătorilor de la regie**, încît situația lor este superioară celor de la cfr.

La cfr "este o adevărată nenorocire ." **"Nu putem să închidem ochii**,

să mai lăsăm ca toți acei **lucrători de la ateliere**, cari, în cea mai mare parte, sunt aici

în Capitală, în văzul tuturor, să mai trăiască **mizeria cumplită** de pînă acum, și de cari,

pînă azi, **nimeni nu s-a ocupat** sau, în orice caz, **organele conducătoare ale căilor**

noastre ferate, prea puțin s-au ocupat ."(aplauze la PNȚ)

Acolo **unii au salarii de milioane**, iar **muncitorii au 2-3.200 lei pe lună !**

și fac servicii de la **6 dimineața, pînă la 4 după amiaza**, fiind obligat să mănînce la

atelier din mîncarea lui, încît ... **"este de mirare cum pot să-și ducă viața acești**

oameni." **"Eu sunt scandalizat de ce se întîmplă**. O vită dacă are omul,

și tot o îngrijește, pe cînd **Statul -patron** nu-și vede de muncitorii lui." (p. 85-87)

Pompiliu Ioanițescu /'29

▣ **Boicotarea guvernului .**

Noi, parlamentarii,nu putem renunța la **dreptul nostru de control**.

Cînd va veni bugetul cfr, nu putem face o **"moțiune de neîncredere"** față de directorul

căilor ferate ? "De sigur că da. " (descrie **condițiile inumane** în care se muncește la

depozitul de locomotive, cu mijloace " **primitive** " , în timpul iernii)

"Noi care cunoaștem de aproape **viața funcționării și a muncitorimii** căilor ferate

române, **am constatat un fapt**, că și în București, și în restul țării,

o serie de funcționari superiori, ingineri,

boicotează măsurile direcțiunii căilor ferate, **opresc aplicarea bunelor dispozițiuni**,

iar cînd lucrătorii și funcționarii se plîng, li se spune :

<acesta este **ordin de sus**, de la **partidul** pe care **voi l-ați adus la putere !** >

Este, dlor, **o boicotare pe față** (aplauze la PNȚ)și **o combatere a tuturor acțiunilor**

noastre bune ."El a spus acest lucru la Guvern.

Pompiliu Ioanițescu'29

21.) N.Ghiulea*(PNȚ, stînga țărănistă, **deputat de Cluj**), 12 dec'29

(DAD,MO 12, șed. 12 dec.'29, p. 252-264)

[L.D.**atenție!** vorbește după discursurile lui **Madgearu și Maniu**, din aceeași zi ,

față de **Declarația PNL**, care atăcase sever **politica guvernului Maniu**.

Trebuie leagte cu acestea.]

-Șt.Cicio Pop : dă cuvîntul **deputatului Ghiulea**, să-și dezvolte **interpelarea**

adresată ministrului **Muncii [I.Răducanu]** și ministrului de **Interne [Vaida-Voevod]**,

în legătură cu **conflictul din 6 august 1929, la Lupeni**.

* **Ghiulea** este **prof.** de "Politică socială", **militant** în această materie, **raportor** pentru partea socială a **Programului PT** (congresul 1924) ,

redactor al al părții sociale din **Programul PNȚ** (congresul 1926).
A lucrat și **la ministerul Muncii**, pînă la 1 iul.-'29

Ghiulea / '29

▣ **Sensul Interpelării .**

/Interpelarea lui nu este contra Guvernului(cu care el a fost solidar toată legislatura);
nu este o nemulțumire sau animozitate "personală"

(pentru că el a fost folosit din plin și este mulțumit), ci

**"este pur și simplu făcută pentru ca să putem mărturisi ,ca partid,
că am greșit, că ne recunoaștem greșala, și să făgăduim repararea ei.**

Trebuie să nu stăruim în rău [...]" (p. 253)

Ghiulea /'29

▣ **Implicări politice**

**/A crezut de datoria sa, să se pronunțe în problema Lupenilor , în cunoștință de cauză,
în interesul superior al PNȚ,** pentru ca **să nu vină cineva de la alt partid,**

să facă **o imputare partidului și guvernului,**

mai ales **PSD "care are partea lui de vină în acest conflict. "**

/ Mărturisește că i-ar fi greu să nu spună adevărul în această problemă,

pentru că **"lămurirea chestiunii Lupeni este în interesul superior al Partidului
național-țărănesc ; este vorba de una din problemele de existență ale partidului [...]**

e vorba de **onoarea și de viitorul partidului nostru ."**

**/ "Cu toată modestia , am dreptul să vorbesc de existența partidului național-țărănesc ,
fiindcă am contribuit în chip efectiv la formarea lui.**

Mi-am jertfit interesul personal , mi-am jertfit prietenii cari îmi erau scumpi ,dr.Lupu poate

să o mărturisească, pentru a-mi putea aduce la îndeplinire gîndul socotit de mine

salvator pentru situația politică a țării **:unirea partidului național și țărănesc. "**(p. 252)

**/Ca omagiu democratic pe care îl datorează socialiștilor, PNȚ apără, astăzi, interesele
muncitorimii.Dacă PNȚ nu-și respectă ideologia, dacă nu-și îndeplinește programul,**

dacă nu respectă ceea **ce a făgăduit** tuturor claselor sociale, nu va putea trăi.

Ghiulea /'29

▣ **Contribuții doctrinare socialiste.**

"Am pus în **programul nostru -** înaintat program - destule **puncte** cari să apere
revendicările muncitorești."

/ "Aceasta ca răsplată pentru ceea ce a făcut altădată **partidul socialist pentru
țărănime. Socialiștii** au fost aceia cari mai întâi au pus chestiunea **împroprietării ,**

a **votului universal.** Și au pus chestiunea **desființării iobăgiei pentru țărănime.**

Ghiulea /'29

▣ **Independența parlamentară.**

**[LD.atenție! ce introducere, ce aluzii,ce "pregătiri" , pentru a nu deranja guvernul și
partidul ! Nu știi dacă din sinceritate sau ipocrizie !]**

A citit în **presă, în unele jurnale democratice, că "ridiculizau independența
parlamentară" ; că somau pe președintele Maniu "să intre în ordine"**(insultîndu-i
sentimentul democratic, că ar putea înăbuși glasul Parlamentului !) ;

"Ar fi curios ca într-o **țară democratică** și avînd la cîrmă **un partid democratic,**
să fie cultivată **lingușirea,** astăzi, cînd **Mussolini ,** îngrozit de **influența nefastă**
pe care **lichelismul** a avut-o asupra sufletul poporului italian, **protestează în Parlament,
înfierînd lichelismul și cerînd o discuție liberă, cinstită și obiectivă."**

"De aceea nu trebuie să gîndească nimeni că

un glas care are de spus **ceva de conștiință ,** în interesul **neamului ,** sau al **partidului**
său , **poate să fie împiedicat s-o facă ,** aci, în acest **Parlament ."**(**aplauze la PNȚ**)

Ghiulea /'29

▣ **Răspunderea guvernamentală.**

"[...] Eu nu doresc decît o **simplică declarație** din partea dlui **primministru ,**

că **s-a greșit nepunîndu-se în Mesaj această chestiune [Lupeni]**

că d. **primministru personal și întreg guvernul**

este adînc **preocupat** de **chestiunea muncitorească** și că, în afară de Mesaj, **va veni** cu un întreg **ciclu de legi** cari să aducă **rezolvarea problemei muncitorilor minieri** "(p. 253)
Ghiulea /'29

▣ **Lupeni.Antecedente.**

1922 : un val puternic de gaze, a făcut **82 mineri morți** (deși ar fi putut fi prevenit)
Societatea Lupeni, în nesațiul ei,nu a întrerupt lucrul.**La judecată, un supraveghetor**
a fost condamnat la **6 luni închisoare**, pentru 82 de vieți pierdute !
dar **nimeni nu s-a atins de Societate, de ingineri** .Valul uitării s-a așternut.

1928 : tot la Lupeni, s-a prăbușit o galerie,și **pier cîțiva oameni**.

La judecată, **Direcțiunea n-a fost găsită vinovată**.

Niciodată nu se face o "mișcare populară de opinie publică "care să pretindă măsuri !
Accidentele se repetă,de vină este Direcțiunea,dar este pedepsit un "șap ispășitor!"

1929 : un alt accident.**Mor 21 de oameni**.Lacrimi și jale.

"Încriminări și șap ispășitor!" Societatea iar nu pățește nimic ! " (p. 253)

Ghiulea /'29

▣ **Muncitorii din Valea Jiului.**

"Muncitorii din Valea Jiului sunt robi.Nici o deosebire nu există între **condițiunile de muncă din colonii** și cele în care lucrează **muncitorii din Valea Jiului**.

Sunt robi prin **acouturile** pe care le iau de la Societate, **datorii** pentru cari, ca să le stingă, trebuie să plătească mai mult decît ceea ce au luat de la societate;

robi prin **salariile de mizerie** plătite de societate (aplauze la PSD) ,

robi prin **suferințele** pe cari trebuie să le îndure din partea **conducătorilor societății** ,
de la **supraveghetori pînă la ingineri."**

(În America, sub porunca evenimentelor din criza economică recentă de la bursa din New-York, marii industriași și comercianți- printre ei Ford - s-au adunat la **Washington** ,
sub președinția lui **Hoover** , și au hotărît ... **nu scăderea ci mărirea salariilor** .)

La Lupeni, altă concepție! : **salarii de robi** (1500-2000lei) ; **piață scumpă** ca la București ; de nevoie,întră **în mină și femeile, și copii**, sub 18 ani;**n-au spitale**, nici medici, nici dentiști.**Toate astea stau la baza conflictului de la Lupeni**.(p. 254)

Ghiulea /'29

▣ **Valea Jiului .Realități .**

Patronii Lupenilor au dat totdeauna **vina pe "agitatori"** .

Nenorocirea din **5 august 1929**, nu a fost prilejuită de agitatori.

Muncitorii aceia **au murit** strigînd că **nu au ce să mănînce !** Strigau :

<dați-ne salarii să putem trăiși vom munci! >;<cerem anchetă de 8 luni și ea nu vine! >

< În mine e mai rău ca în robie !>**(aplauze la PNȚ)**

Majoritatea muncitorilor sunt **"țărani români** care **au lăsat brazda**,

fie **îndemnați** de cei ce i-au convins să plece și peste Ocean ; fie **ademeniți** de cîștigurile din mine;dar **sunt țărani care suferă, robesc astăzi la străini** ,ca și înainte, fiindcă **societățile de la Lupeni**, sunt tot atît **stăpînite de străini** ca și înainte de război."

"Aș prefera **să se închidă minele** , ca toți **acești țărani să se întoarcă la căminele lor**, **la brazda lor** primitoare, **decît să-și lase energia, sănătatea și onoarea** în galeriile întunecate de la **Lupeni și din Valea Jiului** ."

Ghiulea /'29

/ Înaintea războiului ,**Statul avea în exploatare multe mine**.Societățile străine erau silite să acorde aceleași condiții, ca în minele de stat.

După război, de cînd **s-au "comercializat" Lonea și altele,nu mai sunt controlate de stat**, **"sunt stăpîne, abuzează și tratează muncitorimea** așa cum voiesc."

Între 1919-1926, fără supraveghere , societățile din valea Jiului au calculat costul cărbunelui cum au vrut ; cu banii Statului, au reconstruit minele părăsite, au făcut drumuri,au adus mașini și noi instalații, cheltuid miliarde,și pe toate le-au pus ... în costul cărbunelui. **[L.D. dă statistici, cifre, bani cheltuiți, contracte colective încheiate,arbitraje, anchete,ziua de muncă de 8 ore , toate în beneficiul societăților și în detrimentul muncitorilor .I.Răducanu** intervine, din cînd în cînd cu precizări .Este f. documentat]

Ghiulea /'29

▣ Lupeni, 6- 9august 1929

/La 15 aprilie'29, **muncitorii** au trimis o **delegație socialistă** la guvern.A fost **primită** de **Maniu și Răducanu**.S-a hotărât o anchetă,dar **a trecut mai-iunie, fără anchetă**.

Ancheta s-a declanșat în iulie... și , în timpul ei (**6-9 august**) ,

s-au produs nenorocirile de la Lupeni.

/ Cercetările s-au îndreptat **în altă direcție** : cine este vinovatul ? cine a tras? prefectul sau procurorul au ordonat să se tragă?

Celelalte au fost date uitării ! "Vă atrag însă atenția că **vina cea mare , cauza adevărată** de la **baza conflictului din Lupeni**, este **starea mizeră a lucrătorilor și revolta permanentă** ,de când **în toată Valea Jiului ,din octombrie 1926 și pînă astăzi , li s-au răpit vechile lor drepturi."**

Muncitorimea a fost agitată neconținut de la **1926** ,pînă cînd a avut loc represiunea din **1929** , "din cauza **nedreptății ce li s-a făcut , luîndu-li-se avantajele** obținute în **contractele colective din 1920 și 1922** (socoteala pe vagonet /minimum de salar /reducerea de preț la 5 articole :făină, zahăr, slănină,cartofi, 3 perechi de bocanci pe an ;/ prima anuală de prezență și sîrguință / 8 ore de muncă / ș.a.) ,**înlocuite în 1926 cu altele** : vagonetul de calitate și plin ras / salar mediu / comerț cu cele 5 articole/ anularea primei /acordul /amenzile fără drept / munca suplimentară / durata de muncă de 8 ore,dar statul în mină de 9-10 ore / costul explozibilului pe seama minerului /ș.a. (explică, exemplifică, argumentează , demască abuzurile)

Prin aceste măsuri,(muncitorii spun 120.000 vagonete; direcțiunea spune 80.000) au fost șterse din socoteli; vagonetul avea 750 kg., deci... 60 milioane kg, pe care societățile nu le-au plătit , și **muncitorii au fost păgubiți**.

Ghiulea /'29

/ **Muncitorii** au uitat de represiunea din august, și sunt **gata să reînceapă revolta**, pentru că "le este indiferent dacă **mor de glonț sau de foame."**

-V.Rășcanu : Dle Ghiulea, cînd erați la Ministerul Muncii nu cunoșteți aceste cereri ?

-Ghiulea : Le-a cunoscut după Lupeni.

Muncitorii lucrează în **condiții mizerabile**;Maramureșenii mineri trăesc în niște **cabane parăginite,fără lumină, fără încălzire , multe fără apă, nehrăniți, nemîncați,neîmbrăcați .**

Iau drumul **cîrciumii** : la o populație de 11.000 de lucrători (cca 20.000 suflete) , sunt **178 de cîrciumi; societatea** vinde în cantinele ei alcool, deci "**o alcoolizare urmărită cu sistem**" (p.259- 260)

Ghiulea /'29

▣ Răspunderile :PNL și , mai puțin, PNT

/ " Evident, noi suntem de **un an la guvern**, și recunoaștem ,avem **și vina noastră**; dar **alții au guvernat țara 9 ani de zile** și puteau să facă dreptate, dar n-au făcut-o.[...]

N-au făcut-o,pentru că **au mers mînă în mînă cu exploatorul muncitorimii .**

Au exploatat muncitorimea împreună, și tot împreună **au împărțit beneficiile"**

(**aplauze PNT**)

El a fost surprins că, **în toate actele anchetei**, n-a văzut vorbindu-se de "**regiunea minieră**" .Nici o "**îndatorare**", nici o "**preocupare socială**" :

/ **Legea minelor** prevede prohibiția muncii copiilor sub 18 ani ; obligația de a lua măsuri de aerisire în galerii, de armare a lor ;măști contra gazelor; etc.

S-a constatat că, în mină, **lucrează**, contra legii, **copii sub 18 ani; galeriile sunt surpate, neaerisite ; muncitorii nu au măști contra gazelor; etc etc...**

Ministerul Industriei trebuia să păzească partea socială , starea muncitorilor, nu să fie la dispoziția **Societății miniere !**

Ministerul Muncii ,cu ai săi **inspectori ai muncii**,care trebuie să țină cumpăna dintre patron și muncitor, "un biurocrat , un om sec, mecanizat,

care nu iese din cadrele legii și ale contractului , care pentru el este așa sfînt [...]

El nu are nici o considerație omenească ,nu-l interesează suferințele umane [...]"

Inspectorii aceștia sunt oameni inteligenți, scriu frumos, cunosc starea economică a societății, o apără dar ...

În nici un **Raport nu vorbesc despre adevărata stare de lucruri de acolo;**

nu vibrează de grija muncitorilor, despre suferințele și drepturile muncitorilor.

Ministerul de Interne ,Siguranța generală, cu ale sale Rapoarte polițiste, foarte utile, privind starea de spirit, frămîntările oamenilor...

de la 12 nov.'28 la 6 aug.'29 (an de guvernare PNT) ,**nu există nici un Raport**

care să sesizeze că **muncitorii cer cu stăruință o anchetă**, în care să se vadă starea în care trăesc și muncesc. (p. 261)

[L.D. urmează o largă paranteză în care el citează din Rapoartele inspectorilor muncii , despre starea de spirit din Valea Jiului.Vezi mai jos.Apoi va reveni la **Responsabilități**]
Ghiulea /'29

▣ **Adunarea de la Alba Iulia (6 mai'28)**

[L.D. În cadrul **Interpelării** privind Lupeni'29 , vorbind despre **inspectorii muncii** care nu-și făcuseră datoria față de muncitori, "**demască**" un **inspector general al muncii , cu calități de "polișt"** , care trimitea un **Raport** (către Ministerul Muncii,Siguranța generală, Corpul VI Armată) despre **Adunarea de la Alba Iulia , din 6 mai 1928 , în care aducea "învinuiri nedrepte" la adresa PNT** .Citează din acel Raport]

<Partidul Socialist încheiase un **pact de propagandă** cu cel **național-țărănesc**, în vederea **Adunării de la Alba Iulia**. Reprezentanții partidului național-țărănesc din **Valea Jiului** au întreprins o **propagandă** foarte largă printre muncitori, ca **să meargă la Alba Iulia**. Propaganda a fost **extrem de demagogică** , făcîndu-se muncitorilor tot felul de **promisiuni irealizabile și ațîțînu-i** .

S-a spus muncitorilor că, la Alba Iulia,va fi adus **la putere partidul național-țărănesc**, că **nu va mai exista acest contract colectiv** [din 1926], **nu vor mai exista legile** în vigoare, nu va mai exista **însăși Constituția** și că **muncitorii și țărani vor stăpîni totul**. **Cum ? Nu-i interesa pe acei propagandiști**, căci ei se mărgineau numai **să ațîțe lumea și să o pună pe drumuri** .

Rezultatele le erau nu numai indiferente,dar erau inconștienți despre ele.

Agenții comuniști sub **firmă național-țărănistă**,au pătruns în **massele muncitoare**, le-au fluturat **mirajul fericirii comuniste**,care ,de altfel,

se potrivea și cu propaganda agenților național-țărăniști inconștienți,

și au pus **massele în adevărată stare de revoluție** [...]

Toate acestea le-am dedus din **afirmațiile muncitorimii** care ne comunica ce li s-a spus înainte de Alba Iulia, la Alba Iulia și cînd s-au întors **de la Alba Iulia** .[...]

Pretutindeni **muncitorimea afirmă că acum este la putere**, că **legile vechi au dispărut** și că **așteaptă comanda noilor conducători**,la îndemnul cărora **a depus jurămînt că va merge asupra Bucureștiului** .

Rămîne însă cert că **greva este datorită nu numai propagandei deșănțate a politicianilor național-țărăniști și agenților comuniști** [...] Au cerut să fie îndepărtați cîțiva supraveghetori din mină ,cari de sigur îi persecutau [...]

Muncitorimea a fost instigată și organizată pentru rebeliune cu luni de zile înainte.

[...] **Agitatorii principali sunt** : [urma numele lor] Toți aceștia au fost **arestați** ,au suferit **schingiui și închiși la Sibiu**.[...]Toți aceia cari au fost arestați cu ocaziunea mișcărilor din mai și iunie, fiind puși în libertate, au revenit în Valea Jiului, și făcînd pe martirii , întreprind o **intensă propagandă între muncitori**, ațîțîndu-i contra întreprinderilor și societăților.**Acești oameni reprezintă un real pericol**. [...]

Numai instrucțiunile guvernului și tactul și priceperea autorităților au putut aduce liniștea în Valea Jiului [...] >(p. 261-262)

Ghiulea / '29

▣ **Responsabilități (Lupeni,aug.'29) -continuare A.B.C.D -**

(Comentarii la Rapoartele inspectorilor muncii , 1928-1929)

- **Eduard Mirto** (subsecretar de stat la Interne) : Face parte [cel din 1928] din **arhiva fostului guvern**.E atîta material în această direcție!

- **Ghiulea** :d. ministru al Muncii [Răducanu] i l-a pus la dosarul interpelării.

Tot în dosar, el a găsit și **Memoriul doleanțelor revoluționarilor** , din **8 mai 1928** , care cuprind **aceleași doleanțe** pe care ei **le formulează, repetat** ,

de la iscălirea **contractului colectiv (nov.1926)** ,

nici vorbă de "provocările politice" despre care vorbea acel inspector al muncii !

După venirea PNT la guvern, **inspectorul Popescu [Același ?]** raportează .

6 aug.'29 : <Trupa a tras o salvă de focuri, în conformitate cu art. 16 alin. b din Regulamentul serviciului de garnizoană , anexa A,

și **acolo au murit 22 de oameni nevinovați și au suferit răni grave alți 51.**>

1 dec.'29 :< La autorități domnește un **adevărat haos**. **Autoritățile**, sub amenințările muncitorilor,au pierdut orice **inițiativă a măsurilor de ordine**.>

Vedeți **ce suflet avea** cel ce trebuia să informeze pe superiorii săi asupra stării reale ?

Și **acest inspector general**, a primit f.multe **felicități din partea ministerului Muncii**,era "persoana grata" a ministerului,a căpătat toate avansările, cu spiritul său birocratic, crezînd că se poate face " **politică socială** ", "**fără dreptate socială**".

Ghiulea / '29

▣ **Responsabilități.**

Partidul Social Democrat .

PSD are parte din vină, și nu s-ar fi așteptat de la **reprezentanții** săi să atace ... **guvernul PNT** pe tema **Lupenilor**.

1.A făcut PSD o **anchetă** contra **delegaților socialiști** ai muncitorilor,la încheierea **Contractului din 1926**, cînd **muncitorii au pierdut toate avantajele din vechile contracte** ? **Muncitorii au acuzat de trădare** pe delegații lor socialiști , iar **PSD și-a pierdut popularitatea în Valea Jiului**.

- **Ion Mirescu** : "Să vedem a doua întrebare."

2. S-a interesat **PSD**,a **cercetat dacă informațiile** care i se dădeau despre **Valea Jiului**,corespundeau **realităților** ?

- **Lotar Rădăceanu** : "Aceasta întrebare adresați-o guvernului "

3.A făcut bine **PSD** că a **luptat la Ministerul Muncii** să se **întîrzie ancheta guvernului cu 3 luni** - de la 15 aprilie la 15iulie - **la Lupeni** ?

Prima delegație primită de **Maniu**,a fost cea **socialistă**, condusă de d. **Flueraș**,și ar fi fost moralmente obligați să grăbească ancheta.

-**Voce PSD** : "Veți primi răspunsul "

Ghiulea /'29

Or mai fi și **alți vinovați** - "cei ce **au comandat tragerea**, cei ce **au tras**, cei ce **s-au amestecat** unde nu le fierbea oala,cei ce **nu au știut** ce trebuiau să știe,**cei care au făcut rău** crezînd că fac bine.**Toți sunt vinovați.** "

Dar acestea sunt **vini "mărunte"** , neînsemnate,

față de cauzele **frământărilor muncitorilor și nenorocirile lor**,de la **1926 încoace**.

Ghiulea / '29

▣ **Represiunea polițienească, ca mentalitate .**

/ "[...] tot **trebuia să se întîmple** ceea ce s-a întîmplat și **tot la gloanțe trebuia să se ajungă** ; da dlor, **la gloanțe!** [...] Dar **funcționarii nu sunt ai noștri**, nu au mentalitatea noastră , nu au mentalitatea civilizată și nici a timpurilor noi.**Noi, nu putem face nimic.**

Noi am văzut **la Lupeni** ce s-a întîmplat regulat și în alte părți și în alte dăți.

-**La 1907**, au fost **împușcați țărani** din spate , alergînd,

vînați ca fiare sălbatice pe cîmp;

-**la 1918**, au fost **împușcați muncitori** din spate , în piața teatrului ;

-**la 1926**, la Ruși, au fost **împușcați țărani** din spate ;[???

Ei bine,**la Lupeni**, au fost **muncitori împușcați din spate**,au fost **omorîți oameni " revoltați"**, după ce ei renunțaseră la luptă,**cînd fugeau**, atunci cînd **orice represiune devenise inutilă** .

Vedeți dlor,**ce stare de spirit este în această administrație a noastră**,

în această funcționărim.Ei bine,totdeauna **muncitorii și țărani** au fost socotiți "**scoși în afară de lege** ", totdeauna **adunările lor erau considerate comploturi**,

iar **protestările lor, drept revolte**.Niciodată nu aveau dreptate, totdeauna erau

împușcați pentru ceea ce aveau de gînd să facă, nu pentru ce au făcut.

Acesta este adevărul."

/ " **Muncitorii au fost omorîți !** Fie ca această moarte să ajute la alinarea suferințelor tovarășilor lor."

Ghiulea /'29

▣ **Deculpabilizarea PNT ?**

/ " De această **mentalitate a administrației** ,cum am spus, **nu suntem noi de vină**.

În 9 luni nu noi puteam s-o schimbăm.

De aceea îmi pare **foarte curios** că am observat **solidarizarea miniștrilor cu funcționarii lor**, mergînd **pînă a susține nedreptatea** pe care aceștia o fac.

Înțeleg **solidaritatea de serviciu, dar unde ?**

Într-o țară cu o Constituție veche,în Franța sau Anglia,unde atunci cînd se înneacă un submarin, ministrul de marină demisionează.

Dar **la noi, unde avem abia de un an o viață constituțională, este excesiv.**

Solidaritatea aceasta a făcut extrem de mult rău, fiindcă , dacă nu era ea, chestiunea Lupenilor s-ar fi judecat cu obiectivitate, s-ar fi luat măsuri rapide și potrivite pentru repararea greșelilor, și pedepsirea vinovaților.

S-ar fi luat de comun acord, măsuri pentru îndreptarea răului, ca să nu se mai poată întâmpla o nouă nenorocire.

Solidaritatea aceasta poate să fie folositoare în alte părți, dar la noi, unde nu există o concepție comună între miniștri și administrațiile lor , este prea mult și prea periculos să existe această solidaritate pînă în pînzele albe."

Ghiulea /'29

▣ **Concluzii : obligațiile PNȚ**

" În țara noastră, **patronii sunt așa de puternici**, sprijinul Statului este atît de mare, **organizațiile muncitorești sunt atît de slabe**, încît este **cu neputință a-i lăsa pe muncitori la libera tranzacție** cu patronii asupra **contractului colectiv**."

"**Acolo unde patronul este prea puternic**, unde **muncitorul este rob** și supus tuturor neajunsurilor și ilegalităților din partea patronilor, acolo **Statul trebuie să intervină**. Și **intervenția Statului** în ce privește în special Valea Jiului, este **necesară, eficace, îndreptățită**." [...] [...]

/ "**Suntem datori** să rezolvăm această problemă, fiindcă **PNȚ și-a luat angajamentul** de onoare față de muncitorime că-i va apăra interesele ;

suntem datori față de **minerii care au venit la adunarea de la Alba Iulia**

și căroro **le-am făgăduit că le vom face dreptate**." [...] [...]

/ "**Să ne mărturisim greșala, căci păcatul mărturisit este pe jumătate iertat**.

Nu greșala este condamnabilă, ci stăruința în ea. Mărturisim că am greșit , că nu am prevăzut în **Mesaj** făgăduința rezolvării problemei muncii în mine, ceea ce datorăm muncitorilor. [...]"

/ "Nu doresc altceva decît **o declarațiune din partea dlui primministru**, că dacă s-a omis această parte din **Mesaj, dsa, împreună cu întreg guvernul**, sunt **înduioșați** de soarta muncitorilor în mine, că sunt **preocupați** de îndreptarea soartei lor , și **va prezenta** în curînd în **Parlament**, un **ciclu de legi care să rezolve complet și definitiv problema muncitorilor din mine**

Această **simplică făgăduință** va fi de ajuns pentru **mîngîierea sufletelor** celor ce suferă și răsărirea unui nou colț de speranță ca robii din Valea Jiului, din Anina, sau din Brad, să-și ducă munca mai departe .(p. 264)

Aștept cu încredere răspunsul dlui Președinte al Consiliului ." (aplauze la PNȚ)
Ghiulea /Lupeni '29

22.) Ion Răducanu (ministrul Muncii) , răspuns lui Ghiulea, 12 dec.'23

(DAD, M O. 12 , șed. 12 dec.'29, p. 264-265)

[L.D :Micul discurs al lui Răducanu ,a fost stupefiant! A respins orice vinovăție, a pomenit de cîteva măsuri penibile , nu a spus nimic despre tragedia de la Lupeni, și a rostit cîteva vagi directive "doctrinare" ale PNȚ, printre care "pacea socială " și ,pentru toate,.....a fost aplaudat de "majoritatea" PNȚ]

A considerat interpelarea lui Ghiulea, un fel de " spovedanie" a unui om onest.

A lucrat cu el la Ministerul muncii din dec.'28 pînă la 1 iul.'29, dînduși amîndoi seama că **multe lucruri** pe care au voit să le facă, **nu le-au putut face**.

Așa că **nu este de acord cu el** ,că "**guvernul trebuie să-și recunoască vina**."

Răducanu /

▣ **Guvernul nu este de vină !**

/ Întreaga Vale a Jiului , cu o "industrie care are o temelie rațională " , s-a bazat pe o **naționalizare " defectuoasă"** , alcătuită dintr-un "**interes meschin de partid**", contribuind la o atmosferă "provocatoare de **conflicte de muncă**" și "**curente anarhice**".

"Dar ca **să ni se spună că vina este a guvernului** ,și mă doare ca s-o mărturisesc, **pentru că în Mesaj** nu s-ar fi pomenit expres de **nenorocirea dela Lupeni**, ca și cum Mesajul ar fi un fel de anale a faptelor foarte importante politice, **cred că este o acuzație neîntemeiată**" (aplauze PNȚ)

/ **Ministerul Muncii** , "**a moștenit**" o situație f. critică în Valea Jiului. **Guvernul liberal**

concediașe cca **2.000 de lucrători**, existînd un **șomaj acut**. " **Societatea minieră** , avea de primit de la stat peste 700 milioane,iar CFR, își redusese comenzile. **Guvernul, președintele Maniu**, a trimis un prim ajutor, **10 vagoane** cu făină, pentru a se distribui șomerilor. . (aplauze PNȚ)

"**Să nu ni se facă nouă un proces de ideologie reacționară**" ...cînd PNȚ apără interesele de muncă ! "**Ministrul muncii stat-a el cu brațele încrucișate ?**

Fost-a el orb n-a avut **nici o simțire socială** pentru oamenii din Valea Jiului ?

DI.Ghiulea poate a uita ; permiteți-mi să vă aduc la fapte ." etc. etc.

/DI Ghiulea se plînge de numărul prea mare de cîrciumi, de alcoolismul din Valea Jiului.

A închis aproape 40 de cîrciumi ,

a interzis **vinderea băuturilor alcoolice** la cantine .

" [...] noi facem o **politică socială activă** pornită dintr-o **ideologie** care nu se găsește între zidurile mucegăite ale **birocrației** ; avem de luptat , în orice direcție, **spiritul nou luptă cu cel vechi** .Regret foarte mult cînd **spiritul vechi,ia cîteodată masca spiritului nou**. În **să lupta** aceasta **între două lumi**, lupta aceasta **ceas de ceas**,trebuie să o ducem **cu tot elanul** . Sunt sigur că , peste toate durerile de azi,cu toate frămîntările de acum,**vom învinge și vom răzbi** către **pacea socială**."(p. 64-65)

(Aplauze prelungite, îndelung repetate , la PNȚ)

I.Răducanu-Lupeni '29

23.) N.Bogdan (PNȚ, deputat Hunedoara),Interpelare:Lupeni'29, 12 dec.'29

(DAD, MO 12, șed. din 12 dec.'29, p. 265- 274)

[L.D.: Discursul, în întregime,xeroxat.În calculator, dispersat problematic.

Titlurile, sublinierile, parantezele,colorarea, îmi aparțin

Întreg discursul său și intervențiile lui **Mirto**, au fost centrate ,în fond, pe **apărarea lui Rosvan**,și cred că erau și în asentimentul lui **Maniu**, care intervine decisiv.]

Bogdan /'29

Ca reprezentant al jud.Hunedoara, unde s-a întîmplat nenorocirea de la **6 august**, s-a simțit obligat să facă o **interpelare**, pentru a pune capăt știrilor publicate în ziarele romnești și minoritare că "**măcelul de pe Valea Jiului se datorește, în mare parteactivității fostului prefect Rosvan**."(p. 265)

Vrea să scoată la iveală pe "**adevărații vinovați**" care , cu siguranță, **vor nega vinovăția lor**. (după demonstrația sa, **PSD**)

Bogdan /'29

▣ Valea Jiului.1918

/Pentru toate guvernele, **muncitorimea din Valea Jiului** a fost **problema "cea mai delicată "**.După izbucnirea războiului, după scumpirea crescîndă, Societățile miniere au ajutat muncitorimea în natură (haine, alimente) fixînd salariile după **mina Lonea** (care era a Statului, un fel de "regulator")

Prin naționalizare, Statul și-a pierdut orice control,și **Societățile miniere** și-au făcut de capul lor, astfel ajungîndu-se la situația de azi.

/ Pe vremea ungarilor, Minele din Valea Jiului formau **2 societăți** : **Lupeni -Uricani** și **Salgo-Tarian**.În dec.1918, sub stăpînire românească,**Winklemer** (dir general al minelor) s-a prezentat **Consiliului Dirigent**,și a oferit aceste mine pe prețul de **100 milioane coroane**.Consiliul Dirigent, neavînd banii necesari, a trimis o delegație **la București** , în frunte cu **Bonțescu**,la **ministerul Industriei (Al.Constantinescu)**rugîndu-l să cumpere **acțiunile pentru Stat**. A doua zi, după ce s-a consultat cu **Vintilă Brătianu** , Răspunsul a fost : **statul nu are bani**.

/ La izbucnirea bolșevismului înUngaria,Consiliul Dirigent nu a mai putut lua legătura cu direcția generală a minelor de la Budapesta.În schimb, **Vintilă Brătianu** a trimis pe **Tancred Constantinescu în Elveția**, acesta **cumpărînd 55% din acțiuni** , pe **18 mil.franci elvețieni** (Tancred ar fi primit, pentru asta, un comision de 2mil jum.franci elvețieni) .**Vintilă Brătianu a sperat** în revalorizarea leului "**prin noi înșine**" , dar aceasta n-a venit și **băncile care au cumpărat aceste acțiuni** (Marmorosch, Blank și Banca Românească)**datorează 540 milioane lei** pentru cele 18 milioane,iar **acțiunile stau gajate la o bancă din Elveția**.

Prin urmare, Statul este obligat să plătească Societăților miniere,anual, **51milioane lei**

dobîndă, deoarece băncile au făcut un comerț ce nu a reușit.
Pentru a ieși din încurcătură, **Societățile** au tot scumpit cărbunele, au redus salariile, etc.
(ex. În Silezia , un vagon = 2.200; în Valea Jiului = 12-16.000lei)
Bogdan /'29

▣ **PSD / Sindicatele muncitorești.**

/Sub unguri, societățile miniere aveau un **Regulament**, pe care muncitorul îl primea la angajare, drepturile și datoriile muncitorilor, patronilor, statului :salarizarea, prin acord, cu salar minimal; din 1915, alimente în natură, cu preț minimal ; ș.a.

/ După război, după organizarea în **sindicate** , care au hotărît **neutralitatea** sau **independența** lor față de orice **partid politic** (6 iulie 1922, Sibiu) ,
"hotărîre care **nu i-a convenit dlui Flueraș și soților săi**", **PSD**, "**cu scopul vădit de a pune mîna pe banii sindicatelor**"... au hotărît spargerea mișcării, excluderea celor ce aderaseră, și **afilierea la PSD**.

-**I. Mirescu** : "Dvs. apărați aici pe **comuniști** ? spuneți-o! "

-**Voci PSD** : "Nu există sindicate social-democrate !"

-**Bogdan** : Va răspunde. Influența lui Flueraș ne fiind mare, **s-a cerut ajutorul guv. liberal** de atunci, s-a convocat **Congres general la Cluj** (1923) și cu ajutorul **jandarmilor și poliției**, la 23 sept.'23, "**s-a dat lovituara sindicatelor**, cum să le zicem ?"

-**Voci PSD**: "**Comuniste !** "

-**Ed. Mirto** (subsecretar Interne) : "**Roșii !** "

-**Bogdan** : "Ca să poată avea majoritatea în acest congres, au hotărît **excluderea persoanelor** cari vor vota **contra soc-democraților**." (dă o serie de amănunte interesante, cum au făcut-o)

- **Lotar Rădăceanu** (duel oratoric cu Bogdan) : Ai fost acolo?; discursul lui Bogdan este "humorist" ; cuvîntarea putea să apară în revista "Pardon! " ; ești enciclopedist!;
Bogdan /'29

▣ **Contractul colectiv , 1926**

/ Contractul colectiv din 1926 a fost încheiat de **sindicatul din Valea Jiului**, condus de **Eft. Gherman** .Acesta nu a ținut cont de "interesele muncitorești" , și a încheiat contractul cunoscut. **Lui avem a-i mulțumi de "nenorocirea " de la Lupeni !**

- **Eft. Gherman** : cere cuvîntul în "**chestiune personală** " ...

- **Bogdan** : a renunțat la alimentele în natură (le înșiră: făină, untură, cartofi etc) la minimum de existență ; la ștergerea vagoanelor ; la salarul minim ..

(**Sgomot, întreruperi, proteste la soc-democrați**)

-**I. Mirescu** : "Sunt calomnii "

-**Al. Lucian** : "Ai un cinism extraordinar .Atunci cînd dta **ești vinovat că avem 24 de morți**[...] mai vii și rizi aici ."

-**Bogdan** : "Ca să vă dovedesc dlor **social -democrați** că astăzi **cereți ceea ce muncitorii au pierdut în 1926**, nu din vina lor, ci a dvs" citește din **procesul-verbal** redactat de sindicatele din Valea Jiului, semnat de **Petre Mihăilă** și alții: <de toate aceste avantaje, muncitorimea s-a bucurat, prin **contractul colectiv din 1922 pînă în 1926** .>
Grav este că **Flueraș l-a delegat**, atunci, pe **Eft. Gherman**, care **fusese blamat de Consiliul general al sindicatelor minerilor** (5 mai 1925) , pentru afacerile cu bocanci cu firma Vasile Dobroiu (Orăștie), în < complectă contradicție cu morala mișcării muncitorești , care au provocat serioase daune materiale și morale mișcării .[...] Consiliul hotărăște

[...] tovarășii **Ion Banciu și Eftimie Gherman**, în afară de postul de **secretari** din prezent, **nu vor putea primi nici o altă funcție** permanentă în mișcarea muncitorească
[...] **Tovarășii Banciu și Gherman, prin semnătură proprie**, se obligă a se conforma cu totul acestei hotărîri ,iar în cazul cînd, totuș se vor abate dela ea, **urmînd a fi concediați** renunță la timpul de abdicere, precum și de la orice altă pretențiune morală și materială față de Uniune.[...] Cluj, 5 mai 1925, Consiliul general al minerilor din România, **Ion Flueraș, Alex. Mirescu, Iosif Jumanca** ș.a.>

(**Aplauze, prelungite, bravo, la majoritarii PNT**)

De aceea, a fost un abuz delegația lui pentru Contractul din '26, cu concursul tacit al lui Flueraș. **Gherman ar trebui să-și dea demisia**

/Ca urmare a acestui Contract, **PSD** și-a pierdut nu numai popularitatea în Valea Jiului, dar "**a devenit odios**", doar 500-700 (din cei 20.000) mai sunt membri PSD .
Bogdan /'29

▫ Relații PNT-PSD (Hunedoara) (vezi la PSD)

Bogdan /'29

▫ Adunarea de la Alba Iulia (6 mai'28) .(p. 268-269)

[LD : atenție ! Să nu fie acesta unul din motivele pentru care PNT a oprit , atunci, marșul spre Bucuresti ?]

/ "Mișcarea muncitorească a făcut-o organizațiunea noastră politică de acolo [PNT] pentru că dacă luau și dinșii parte activă, și conducătorii PSD ajungeau la Consiliul de război din Sibiu.[...] Nici unul."

/ S-au trezit la Alba Iulia cu 20.000 de muncitori, și ,

în casa lui Ion Vulcu ,de la Vințul- de-Jos s-a făcut o delegație de 20 ,care să solicite conducătorilor PNT să vorbească muncitorilor.

"Mărturisesc că și mie îmi era frică ,credeam că vor face ceva pe acolo, când i-am văzut în mizeria aceea mare , desculți, dezbrăcați , în frigul acela, tremuram și noi de ce se va întâmpla." Când au auzit muncitorii că le va vorbi Flueraș... au protestat.

Dar Flueraș nu a fost acolo.

/ Când s-au întors la muncitori (cu răposatul Horia Maniu , cu Aurel Vlad)

Ștefan Cicio -Pop le vorbea muncitorilor.

/Abia seara,a venit la Vințul-de-Jos, la Vulcu acasă, soc-democratul Nicolae Nicoară, cu tăblițe pe care era scris PSD.

Dar muncitorii au protestat, spunînd :< noi n-am venit la Alba Iulia ca membri ai PSD, ci ca membrii ai PNT . > (aplauze repetate, la majoritarii PNT) Muncitorii au rupt toate inscripțiile scrise de social-democrați.

-Al.Lucian : "Noi i-am împușcat sau dvs ?"

-N.Bogdan : "Veți fi zicînd că i-am împușcat noi ?"

-L.Rădăceanu : "Dar cine ?"

Bogdan /'29-continuă Alba Iulia'28 -

/ "Muncitorii s-au dus la Alba Iulia, și atunci s-au început schingiuirile și arestările și cu durere trebuie să constatăm că cei care i-au schingiuit mai mult, și col.Schipor,și mr.Rous [?] astăzi ne sfidează fiindcă nu li s-a aplicat nici o pedeapsă.

Cine au fost cei schingiuiți ? Conducătorii noștri .Cine au fost arestați ? conducătorii noștri.Cine au fost arestați ? Conducătorii noștri.

Dintre muncitori, doar Salkai a suferit mai mult.

Dintre dvs., social-democrați, nici unul n-a fost arestat, pentru că dvs. n-ați făcut propagandă pentru Alba Iulia, întrucît interesele PSD erau legate de

intereselereacțiunii miniere, pe chestiunea bocancilor și a contractului colectiv din 1926 "

(aplauze prelungite la majoritarii PNT) (protestări, vociferări la PSD)

-Iosif Jumanca : "Nu se poate afirma despre PSD că stă la cheremul direcțiunii minelor.Noii nu putem tolera o asemenea afirmație " (sgomot, întreruperi)

-I.Pistiner : "[...] În vara lui 1928,o delegație de senatori, în frunte cu Rozvani și Justin Pop a mers atunci la dl. prim-ministru [Vint.Brătianu] și l-a rugat să intervină la Înalta Regență pentru a pune capăt schingiurilor și maltaratărilor de la închisorile militare din Valea Jiului. Vă întreb.

Ce ați făcut în interesul acestor muncitori cari au fost arestați și maltratați ?"

-Lotar Rădăceanu : "Pentru agenții provocatori , noi n-am intervenit !" [...]Dvs. ați profitat de buna -credință a muncitorilor.

Iosif Jumanca : spune că,după 6 mai,cînd a aflat ce s-a întîmplat la Alba Iulia, a venit la București, și i-a povestit totul lui Iuliu Maniu, rugîndu-l să intervină la Înalta Regență, să ceară să se pună capăt ororilor.

-Iuliu Maniu : "În să constat că cele spuse de dl.Jumanca, sunt adevărate." (p. 269)

Bogdan / '29

▫ Guvernul Maniu.Alegerile./ PSD-PNT (Valea Jiului)

/ Muncitorii , văzînd că PSD nu le apără interesele, s-au îndreptat spre sindicatele comuniste. Așa se explică că la Vulcana , lista PNT a fost "trîntită". [...]

[L.D.: Hunedoara : BMT- 594 (vezi Tabloul la Alegeri]

"Bocancii, făina și slămina sunt de vină "(aplauze PNT)

/ "Am venit la putere.D.prim-ministru,cu ocazia depunerii jurămîntului dlui

prefectRosvan,i-a dat ordin să meargă pe Valea Jiului să se intereseze de situația muncitorilor și să raporteze.

/Raportul este f. lung; din el rezultă că PSD nu are popularitate în Valea Jiului ;se arată care sunt nemulțumirile lor ;că Societatea uzează de toate trucurile pentru a-i împila; că nu respectă ziua de lucru de 8 ore(luându-le în considerare doar lucrul propriuzis, nu și drumul în mină, pregătirile etc.) ;că fac decontările fără bază reală ;etc.etc.

Deci **prefectul Rosvan a raportat cu sinceritate situația.**(p. 269)

Bogdan /'29

▣ **Anchetele/ vinovăția PSD/ PCR.**

/ La presiunea muncitorilor,a fost ales **președinte al sindicatelor din Valea Jiului, Munteanu** (din Barbura,la 100km de Petroșani, cunoscut din '22-'23) , recunoscut și **salarizat,de nevoie ,de PSD** (Flueraș l-a apostrofat să se cumițească !) ,

/Delegația sindicală ,împună cu Flueraș (care voia să tergiverseze) și Jumanca, a venit **de 2 ori la București**, la Maniu și Răducanu,cerînd trimiterea unei **anchete**. În Valea Jiului, numai **grație lui Rozvan nu a izbucnit grevă** (el mergea în fiecare duminică în vale, liniștind spiritele, promițînd ancheta...) ;

/ Deputatul Mârzea a împărțit ajutoarele venite de la guvern (2 milioane, pentru alimente, la Petroșani)... dar ancheta nu venea... nemulțumirile au crescut ...**muncitorii s-au înscris la PCR.**

/ Prefectul de Deva, Rozvan raporta zilnic situația;a înaintat un raport și Ministerului de Interne, dar tocmai atunci Comisia de arbitraj iarăși i-a nedreptățit pe muncitori, vinovat fiind tot PSD.

-Eft.Gherman: "**Dacă muncitorii erau în contra noastră !**"(p. 269)

/ Rozvan s-a interesat și de muncitorii de la **Călan** (care erau în grevă) , și de la **Brad**, și din **Valea Jiului**. pe cînd **Flueraș** a intrat în mină abia după începerea anchetei conduse de inspectorul Starac.

-I.Flueraș : întrebă **pe Maniu**, dacă nu **a intervenit personal** pentru a se face presiuni asupra **patronului de la Călan ?** și după 13 săptămîni (timp în care organizația PSD din Uniunea muncitorilor din metal , a dat jutoare greviștilor) a fost trimis acolo ca arbitru **inspectorul Georgian**, dela ministerul Muncii.

Iuliu Maniu : "**Este adevărat că dl. deputat Flueraș a intervenit la mine** în această direcțiune.Este adevărat că **am intervenit** și eu personal și **d. ministru al Muncii** , și **cu rezultat**; dar cred că din aceasta nu putem să ne facem niciun merit, căci **ne-am îndeplinit numai datoria** .(apluaze la PNT)

Iar dacă ar fi să ne atribuim totuș o parte din **merit**, cred că ar fi mai mare pentru noi , cari prin **activitatea noastră conștientă** și cu **îngrijirea părintească** pe care o avem față de **muncitori**, am izbuti **să aplanăm** aproape totdeauna **conflictele de acest fel**.

Nu ne facem din asta un merit deosebit .**Ne împlinim datoria** și ca oameni iubitori de muncitorime și ca **oameni cari cu conștiință și sentiment de dreptate** față de **toți**, stăm în **slujba Staului.**"(aplauze prelungite la PNT)

Bogdan /'29

▣ **CGM / Uniunile de breslă / PSD**

- **Bogdan:** "[...] de ce n-ați insistat , cu ocazia încheierii **contractului colectiv de muncă** din **1926, 1927, 1928**,să se facă unele **îndreptări în favoarea muncitorilor ?**"

- **I.Flueraș :** " [...] deși **sunt președintele Confederației Generale a Muncii** din România,ceea ce înseamnă că aceasta este **organizațiunea centrală** a tuturor **Uniunilor** din această țară, această **Uniune** se compune din **uniuni de bresle** ale lucrătorilor în **fier, metal, grafici** etc.Fiecare uniune are **autonomia sa deplină**. **CGM n-are menirea să conducă acțiunile economice** ale uniunilor de bresle, fiindcă în fruntea fiecărei uniuni este un **comitet ales de congres**, și sunt deci conducători răspunzători pentru activitatea acelor uniuni.

Rolul CGM este cu totul altul: să coordoneze activitatea organizațiilor afiliateacestei confederații,**să reprezinte** toate aceste organizații în **interesele de ordin general**,față de **organele de Stat**,autorități și așa mai departe."(p. 270)

/ PSD, pe care el îl reprezintă în Parlament,"are cu atît **mai puțin dreptul sau rolul direct**,să se amestece în **sindicat**e.Confederația generală nu se amestecă în treburileindicatelor muncitorești profesionale,**cari au organele lor legale**.[...]

Prin urmare **n-am putut să dau mandat dlui Gherman niciodată**, să trateze sau să nu ttrateze.Aceasta nu era de resortul meu. [...] **Nici în 1926.**"

/Roagă să se formeze o **Comisie parlamentară** care să studieze situația din Valea Jiului, și PSD va da tot concursul.

"Dar pînă atunci,**declar că de la 1919**, de cînd se încheie **contracte colective** în **Valea Jiului,niciodată n-am reușit** să încheiem **contracte colective** pe bază de **înțelegere**, ci întotdeauna **conflictele** au trebuit să fie **deferite arbitrajului**, care **să decidă**.(o singură dată, Gr.Trancu-Iași a reușit !)
iar dacă nici arbitrajul nu reușea, **se ajungea la Tribunal**.(p. 270)
Bogdan /'29

▣ **Sindicatelor ,Valea Jiului.1929**

/ **PSD**, prin agenții săi și prin **președ.Martin Moldovan**,a voit să serbeze cu **drapele roșii**; împreună cu cca 200-300 muncitori, s-au dus la pasul Surduc ; la întoarcere, au vrut să facă scandal, și jandarmii i-au potolit.

/ **președ.PSD Munteanu s-a opus**, a convins muncitorii să nu participe;

- **L.Rădăceanu** : **Munteanu** n-a fost niciodată președinte la partid.

A fost **la sindicat** .

-**Bogdan** : **Munteanu**,vîzînd că ancheta promisă nu mai sosește, a convocat o adunare generală la **Lupeni** , și-a înaintat demisia, muncitorii i-au respins-o și atunci , au făcut un **sindicat "independent"**,**fără culoare politică**.

În primele zile s-au înscris peste 3.000,iar **Munteanu este foarte iubit în Valea Jiului...** dar nici pînă azi nu au primit aprobarea...

- **I.Mirescu** : acesta este **substratul !** de aici a plecat Lupenii !

- **N.Bogdan** : "Există vreo țară **în Europa** unde să fie **numai un sindicat social-democrat ?**" În toate țările există, de ce să nu fie și la noi ? (**aplauze la PNTJ**)

- **I.Mirescu** : "Le faceți **sindicat independente** și aici îi **împușcați !** "

(**înteruperi, zgomot , protestări la PNTJ**)

-**I Flueraș** : acest **Munteanu** a fost și este "**un agent provocator**"

(urmează un duel între ei, pe problema anchetei, a delegațiilor,etc.în care intervine și Răducanu, destul de echivoc , de incoerent).

Bogdan : Cînd comisia de anchetă a ajuns la mina "Victoria" ,

d. **Flueraș a spus minerilor** : **<Toți deputații din parlament ar trebui spînzurați**, pentru că **nu fac o lege** prin care **să se dea minele în stăpînire muncitorilor** pentru **a nu fi exploatați de burghezie** .>

I Flueraș : Eu am spus așa ceva ?

Bogdan : Să-i facă proces de calomnie, ca să i-o dovedească.

Muncitorii i-au răspuns :**<Da, dle Flueraș,ar trebui spînzurați toți**, însă mai înainte **să începem cu voi,care ne-ați vîndut** drepturile noastre burghezimii.>

După acest răspuns, dl **Flueraș s-a apucat de pregătirea grevei**, pentru **1 august**.

I Flueraș : Nimic din ceea ce spuneți **nu este adevărat** .(p. 271)

Bogdan/ '29

▣ **Întruniri PSD, 1- 6august'29**

/ **Prefectul** avea cunoștință de demonstrația pusă la cale pentru **1august**.

A dat ordin **poliției și siguranței să ia măsuri**, să se înlătore incidentele(pază la edificiile publice, poștă,uzină ;patrulări prin oraș) Dar de unde prefectul credea că are **850 de jandarmi** i s-a raportat că sunt doar **25 !**

(**Siguranța a dus în eroare pe prefect !**)

[Bogdan citește din **rapoartele Siguranței**] :

La Petroșani ,la sediul sindicatelor, a condus întrunirea **Al.Lucian** .Au luat parte 300 de muncitori și 20 de femei.Din ordinul lui Gîrbovan,**steagul roșu** a fost arborat în curtea sindicatelor.(**aplauze la parlamentarii PSD**) .La deschidere, **Gîrbovan** a protestat contra organelor polițienești ; Gruber (secretar gral alPSD-Cluj) a explicat conflictul dintre Rusia și China , exprimîndu-și îndemnul ca muncitorii să nu participe.

La mina "Ștefania", președ. **PSD Martin Moldovan** a explicat de ce depind minierii de **Uzina electrică**, îndemnîndu-i la ocuparea ei.

Între timp,**PSD** a răspîndit tot soiul de **minciuni și zvonuri pe seama anchetei** ,

ceeace a determinat pe **muncitori să declare grevă**, **patronată de ...direcția minieră și încurajată de PSD**.

Bogdan / '29

▣ **"Parlamentările"**

Muncitorii de la **mina "Ileana"** ,după ce li s-a reținut din leafă de către ing.Paulian, s-au dus la casa poporului și **au spus că fac grevă**.

Munteanu (sindicatul "independent") a încercat să-i oprească, nu a reușit, a avizat poliția și prefectura.

"**Prefectul Rozvan** a sosit la fața locului. **Ziarele**, atît cele minoritare cît și celelalte, **au trîmbițat** în lume cum că **adevăratul vinovat este prefectul** , între altele se spune că **el ar fi tras înții asupra mulțimii** sau că **el a luat arma din mîna unui soldat** și a **tras**,cînd ,de fapt, **prefectul a stat între soldați și muncitori** , în mijlocul gloanțelor și a strigat soldaților : **<nu mai împușcați că-i omoriți pe toți.>**

Aceasta este realitatea."

- **Romulus Dan (PNȚ)**: "Cu atît mai trist că a stat între ei."

- **Bogdan** : de ce ?Că nu l-a nimerit vreun glonte ?

- **Ed.Mirto** (subsecretar Interne) :"**Dacă ați cunoaște munca depusă de acest om, nu i-ați hrăni resentimentele** pe care , **pe nedrept i le purtați**.Vă cunosc destul de bine și nu pot admite decît că **sunteți în necunoștință de cauză**,fiindcă nu vă cred capabil să faceți **învinuiri nedrepte**.Așteptați **să-i cunoașteți activitatea și apoi să-l acuzați."**

- **Bogdan** :"**Prefectul a făcut tot posibilul să evite vărsarea de sînge**, chiar **cu sacrificiul vieții sale**, pentrucă nu este totuna a sta acolo, între sute și mii de muncitori, chair dacă aceștia îl simpatizau pe el, ceea ce țin să afirm aici,că **era de o mie de ori mai simpatizat decît dvs.**[PSD] Toți acești muncitori îl considerau pe prefect **tatăl muncitorilor**.[...]

-**Ed.Mirto** : "În orice caz, **a făcut tot ce a putut ca să împiedice vărsarea de sînge**.[...] a ținut discursuri,a eschortat pe muncitori, le-a arătat consecințele ce ar avea rezistența lor, [...] **dacă ați fi fost la fața locului** , în calitate de prefect, și **vi s-ar fi spus** că dacă mai întîrziati, **200 de mineri vor muri în mine**; [...] **că se distruge întreaga mină** și atîtia mii de muncitori vor fi puși pe drumuri [...]

ați mai fi putut face acest scandal pe care îl faceți acum, **sau ați fi sportit măsurile de alungare a greviștilor ?"**(**proteste la PSD**)

Bogdan /'29

▣ **Împușcarea minerilor.**

- **Bogdan** : "După ce **prefectul a epuizat toate parlamentările** ce se puteau face, și că altă soluție nu mai este pentru liniștirea greviștilor, și văzînd spiritele agitate, **a dat puterea în mîna procurorului**.[...] **jandarmii au primit ordin** să înainteze în flancul sîng , ca **să împrăștie pe muncitori cu patul armei**; jandarmii au început mișcarea, dar în acel moment,

un muncitor a slobozit un glonț de revolver. Alți muncitori au lovit un grenicer, care a căzut pe jos ;

grănicerul s-a ridicat și , din proprie inițiativă , **a tras cu arma** și după aceea și **alți grăniceri au mai tras** ,fără ca vreo unul din ei să fi avut **vreo comandă**.

(**zgomot, întreruperi la PSD**)

-**Ed.Mirto** : "Oare , **nu sunt acestea împrejurările ?"**

Al.Lucian : "De ce este vinovat prefectul?"

Bogdan / '29

▣ **Răspunderea prefectului Rosvan**

-**Bogdan** : [prezintă dovezi că Rosvan este român- vezi la steluță]

-**Ed.Mirto**: "[...] **ați spus**, fără să controlați, sub semnătura unuia din dvs. [PSD] că pînă și **prefectul a tras personal cu pușca**, în ziua de 6 august. Ați semnat acest lucru.**Recunoașteți, ați făcut un păcat cu el**.[...]Unul din dvs a afirmat și semnat că are **dovezi** în această privință"

-**I.Flueraș** : "În memoriul pe care l-am trimis dlui prim-ministru, se spune că **se afirmă că el a tras, dar că nu s-a dovedit** ." [...] "Puteți să-mi spuneți dle pe nume, căci eu nu am obiceiul să ocolesc lucrurile." -**Ed.Mirto**: " Nu știu pe cine din noi înșeală memoria, dar eu îmi aduc aminte că a fost altfel.**Ați spus că prefectul a fost cel dintîi care a tras, și că aveți dovezi scrise**,cu care să arătați acest lucru."

-**Bogdan** : "vina" prefectului Rosvan a fost umătoarea :

" 1.A raportat Ministerului de Interne,încă din decembrie 1928,

starea insuportabilă a muncitorilor din Valea Jiului.

2.A împiedicat izbucnirea grevei în patru rînduri .

3.În fiecare duminică mergea pe Valea Jiului și se interesa de soarta muncitorilor.

4. A aplanat izbucnirea grevei de la Călan.

5.A împiedicat izbucnirea grevei de la Brad.

6.A împiedicat înscrierea muncitorilor în partidul comunist, prin înființarea sindicatului independent.

7.A făcut la Ministerul de Interne și la Ministerul Muncii, peste 100 de rapoarte , numai în interesul muncitorilor .(aplauze la PNT)

8.A stat o zi întreagă printre revoluționari , periclitându-și viața, ceea ce altul nu făcea.

9.S-a folosit de toate mijloacele posibile, pentru eliberarea uzinei fără vărsare de sânge.

10.Poate că vina lui constă în aceea că soldații au tras în muncitori, fără comandă, dar el a sărit în fața soldaților și a strigat să nu mai tragă, că-i omoară pe toți.

" Dacă avem în vedere **întreaga lui activitate națională românească**, parlamentară și extra parlamentară, și dacă țin să afirm aici, că **întreaga bancă ministerială a fost convinsă de nevinovăția** lui, acest om care, 25 de ani a fost membru devotat al acestui partid, **în numele legalității** care stă la baza acestui partid, **cer să fie reintegrat în postul de prefect.**"(Aplauze la PNT) ("Rușine!" la PSD) (p. 274)

Bogdan /Lupeni'29

24.) N.Polizu-Micșunești (PNT, deputat Dorohoi), discurs la mesaj, 13dec.'29

(DAD, MO, 13, șed. din 13 dec.'29, p.286- 301)

[L.D: discursul integral xerox.În calculator , dispersat problematic.

Titlurile, sublinierile, parantezele, coloratul ,imi aparțin]

Polizu-Micșunești /'29

▣ Lupeni .

/Examinând și criticînd **cazul de la Lupeni**, PSD trebuia să-și declare opoziția numai pe aceste cazuri [și bătaia de lapoliție] Cu atît mai mult , cu cît ați văzut că "**cele mai frumoase teorii, cele mai frumoase ipoteze, cînd se izbesc de realitate** , te duc în fața unor situațiuni cari te cam **deconcertează**, fiindcă asupra **cazului de la Lupeni**, cari de sigur că din punctul de vedere al dvs.,al social-democraților, era ceea ce trebuia să vă intereseze mai mult - ați văzut că asupra acestui caz, din cîte a transpirat pînă acum din interpelările făcute,**se aduc acuzațiuni chiar partidului social-democrat, că ar fi de vină că acest incident s-a produs.**"

/ "[...] la ce se reduce această tristă și nenorocită **afacere de la Lupeni** [...]:

la **o chestiune de dozaj**, dacă **guvernul nu a stăruit deajuns pentru accelerarea anchetei.**"(p. 297)

Polizu-Micșunești'29

25.) P.C.Andrei (PNT, stînga țărănistă) , discurs la mesaj, 16 dec.'29

(DAD,MO. 14, șed. din 16 dec.'29. p. 318-324)

[L.D-Discursul integral, xeroxat ;în calculator, dispersat problematic

Titlurile, sublinierile, colorarea ,parantezele drepte îmi aparțin.

Este de **observat și de subliniat că PNT, are parlamentari redutabili, care și-au ales drept țintă cîte un aspect politic în care își probau competența.**

Este evident că Petre Andrei reprezenta "**stînga**" democratică.]

Andrei / '29

▣ Lupeni'29

[L.D. atenție :**de vină sunt mentalitățile** imprimate de **regimul liberal și averescan**

Nu se înțelege prea bine dacă la **muncitori** sau... la **cei ce-au tras...**]

/Atît **socialiștii** cît și **dr.Lupu**, au comentat "**incidentele**" întîmplute .

-**dr Lupu(P.Ț.)** : "Eu m-am referit la **fapte**, d-ta te referi la **teorii abstracte**.

Întreaga **propagandă** și întreaga **creație a PNT** a fost făcută tocmai **pe tema "barbariilor"** guvernelor trecute, cele făcute de **Averescu la 1907**, de **liberali la 1918**, și d-ta ai aerul să **treci cu vederea** faptele de la **Lupeni** unde au căzut **20 de morți!** "

(Sgomot la PNT)

[...] Regret dar nu știți ce ați făcut .**Lucați orbește !** (Exclamații, ironii la PNT)

Vedeți cît **nu vă dați seama ce faceți !** " (Sgomot, întreruperi la PNT) [...]

-**P.Andrei** : le va spune un **adevăr psihologic elementar** : "**ii este tot așa de greu sclavului să se deprindă cu libertatea**, cum îi este omului liber să se deprindă cu

sclavia. Acela care a fost învățat să primească și să dea bătaie, acela care a fost învățat să trăiască ca sclavul și să fie terorizat, îi este greu să se adapteze dintr-odată unor metode noi, unei legislații cinstite, democratice, unui regim legal, unui regim de civilizație. Așa se explică, dle Lupu, că s-au întâmplat acele incidente, pe care le regretăm din suflet. Dar putem noi, într-un an de guvernare, printr-o lovitură magică de baghetă, să schimbăm această mentalitate, pătrunsă în unele medii ale poporului, cum recunoaște și colegul Lotar Rădăceanu? [...] această mentalitate în care țara a trăit, nu un an sau doi, ci un veac întreg [...] la fiecare pas ne izbim de acea mentalitate veche, rutinară, de aceiași oameni, cari cred că pot continua să facă și sub noi ceea ce au fost învățați să facă atîta vreme sub regimul vechiu, liberal și averescan. Ce este de vină guvernul și PNȚ dacă încă n-a reușit să purifice atmosfera în toate direcțiunile?" (p. 319)

Andrei / '29

▣ Muncitorimea. Protecția socială.

[L.D.: împrumut doctrinar socialist : protecția socială, identificată cu democratismul economic. Alții vorbiseră de "datoria" față de contribuția socialiștilor la emanciparea țăranilor...]

"Dar concepția noastră este mai amplă și programul nostru mai dezvoltat, căci democratismul, a cărei realizare am început-o în formă politică, tinde să se extindă și în alte domenii ale vieții publice, în primul rînd în viața economică. Am început, dlor, și democratismul economic.

Prin democratism economic am înțeles să facem din orice muncitor un colaborator și un agent responsabil în procesul economiei naționale."

/Din Legea contractului colectiv de muncă se întrezărește această idee directivă.

/ Sperăm ca în Legea camerelor de muncă și a asigurărilor sociale, pe care le anunțăm Mesajul, se va face un pas înainte și se va vedea tendința democratismului economic care-l reprezentăm.

Lotar Rădăceanu : "Deocamdată se vede numai biurocrația în proiectul acesta."

Iacob Pistiner : "Biurocratismul funcționarilor, [...] în legea asigurărilor."

Dr. Lupu : Nu mai scrie dle Rădăceanu, că o pățești ... (Ilaritate)

V. Madgearu : "Democratismul și socialismul sunt frați buni"

P. Andrei : La congresul sindicatelor germane (Hamburg, sept.'28) raportorul congresului (Naphtaly) "definea democratismul economic așa cum îl înțelegem noi, partidul democratic național-țărănist. "[L.D.: atenție la adaosul "democratic"]

[Naphtaly spunea : democratismul economic constă în transformarea organelor conducătoare ale economiei, din organe care reprezintă interese capitaliste, în organe care să reprezinte interesele colectivității.]

(P. Andrei susține că în toate legile regimului PNȚ - a comercializării, a minelor, a creditului agricol, a contabilității - interesele colectivității sunt puse pe primul plan. (p. 320) Petre Andrei / dec.'29

26.) dr. N. Lupu (PTJ, deputat de Fălciu), discurs la mesaj, 11 decembrie 1929

(DAD, MO. 11, șed. din 11 dec.'29, p. 218-227)

[LD: voce particularizată în peisajul parlamentar PNȚ. Opozant prin "dezertare" și colaborare cu PNL, Lupu se manifestă ca un autentic "țărănist de stînga"]

Lupu / dec.'29

▣ Lupeni '29. (vezi context la PTJ)

/ "Nu-mi veți putea spune că, în materie de libertăți publice, fapta de la Lupeni este o pagină glorioasă a activității d-voastre." Diversi oratori vor da vina unul pe altul.

"Vina întreagă rămîne a guvernului" și în activitatea partidului dvs aceasta rămîne "o pagină urîță." (Maniu a vrut să-i replice, dar Lupu nu i-a mai permis) (p. 227)

Lupu / dec.'29

27.) I. I. Mirescu (PSD, deputat de Ilfov), discurs la mesaj, 2 dec.'29

(DAD, MO. 7, șed. din 2 dec.'29, p. 124-133)

[L.D. : text integral xeroxat. În calculator, dispersat problematic, parafrizat, rezumat,

schematizat,cu subtitluri , etc....]

Mirescu /dec.'29

▣ **Guvernul Maniu .**

Să fie atenți , pentru că vor asculta **"altă muzică"** decît cea a majoritarilor ;
Răspusul la mesaj, este tare în "promisiuni" ;

Promisiunile din 1928 nu s-au îndeplinit :

/ reducerea **impozitelor** ? - pe spinarea masselor ;
/ **libertățile cetățenești**? -ca pe vremea guvernelor averescane și lierale;
/ politicianism și **protecționism politic** ?-același sistem de a proteja partizanii;
/ **situația masselor** ? - 130.000 muncitori fără lucru;
/ chestiunea **votului feminin** ? - o protejare a unei mici categorii de femei ;
/ **orfanii, văduvele , invalizii de război** ?- nimic ;(p. 124)
/ **armata** ? - 30-40 .000 soldați , luați de la munca cîmpului ;
/ **justiția** ? - "o justiție de clasă" , magistrați cu o mentalitate veche ;
muncitorimea nu se poate aduna,nu se poate organiza ;
femeia muncește 12 ore pe zi, pe salarii de mizerie ;
/ **poliția de moravuri** ? - imensă pepinieră de "pești" ,pentru femeile din tripouri, de agenți pentru casele mari de trafic de carne vie , "tolerate de "Milozi al dvs" (p. 125)
/ **învățămîntul** ? -cel superior, pentru clasele avute ; cel primar, prost, împovărat de taxe, cu copii nehrăniți, cu cel mai mare număr de analfabeți ;(p. 126)
/ **industria** ? -teren de luptă politică PNȚ-PNL(p. 130-131)

Mirescu /dec.'29

▣ **Industria - ca "interes politic". (vezi pe larg la PNȚ sau PNL)**

// **"Industria** pe care dvs.o numiți parazită, **nu este în întregime parazită**, și **măsurile** pe care dvs.le-ați luat **pornite din răzbunare** , răzbunare fără a cerceta situația fiecăreia în parte.[...] [...ex.Reșița, Valea Jiului]
/ "[...] nu este însă adevărat că toată industria trebuie pusă la olaltă și credem noi că **nu era la locul său să se vină cu sabia și cu politica de răzbunare** , așa cum a venit d.ministru Madgearu. [...] cînd avem în țară **130.000 muncitori șomeri**, **să se împrumute 350 de locomotive din Germania**, să se ia cu împrumut **cîteva mii de vagoane din Ungaria, Polonia și Cehoslovacia**, și să se facă **comenzi de 1 miliard lei , mașini agricole, în străinătate**. Aceasta înseamnă o politică de răzbunare " [...]
/ **Madgearu, sub pretextul "raționalizării"**, lovește diferite ramuri industriale (de ex.cea **tipografică, momopolizată** acum de **imprimeriile Statului**, iar cele locale, sunt falimentate) . (p. 130-131)

Mirescu / ' dec.'29

▣ **PSD << / >> PNȚ**

(El critică fugitiv și superficial legislația muncii: asigurările sociale, sindicatele etc.)

-D.R.Ioanițescu (subsecretar de stat la Interne) :"**În parlamentele** în cari am fost ales **după război**, știți foarte bine, **mi-am luat sarcina de a fi și purtătorul de cuvînt al partidului social-democrat** , atunci **cînd**, din cauza fraudelor în alegeri și a abuzurilor electorale **nu aveți reprezentanți în parlament**.

La **Legea** inspecțiunilor muncitorești și la **Camerele de muncă**, eu **am declarat** atunci că **regret că nu se află în Parlament un reprezentant al partidului muncitoresc** , care să-și spună cuvîntul în această importantă chestiune.

V-am așteptat aci timp de 10 ani , să vă vedem în postura de **reprezentanți** ai puternicului - cum îl numiți - **partid social-democrat**.

În opoziție , n-ați reușit să vă faceți aleși, **acum**, cînd d-voastră ați intrat în Parlament, cu toată autoritatea , **am vrea să știm cum înțelegeți să vă exercitați mandatul ? [...]**

Sunteți datori , dvs, socialiștii , cari v-ați făcut așteptați în toate parlamentele de după război, să veniți și să ne arătați **ce doriți să puneți în locul vechilor legiuiri**, să ne arătați **care este programul dvs**, și cum vedeți întreaga **problemă muncitorească** , în momentul în care vorbiți ca reprezentanți autentici ai muncitorimii.

[..] Ați venit la tribuna ca **deputat**; dar dvs. sunteți și **secretarul Confederațiunii generale a Muncii**.[...] în discursul dvs. **ați vînturat toate problemele , fără să prezentați soluțiile partidului ce-l reprezentați.**" [...] (p. 132-133)

Mirescu /dec.'

28.) Iosif Jumanca (PSD) , **discurs la mesaj, 11 dec.'29**

(DAD. MO 11, șed. din 11 dec.'29. p. 228-238)

[Discurs integral xeroxat.În computer, dispersat problematic]

Jumanca /dec.'29

▣ **Lupeni , 6 aug,'29**

[L.D. recunosc că eu încă nu m-am dumirit asupra vinovățiilor .În orice caz, existența rivalității între cele două sindicate, a avut un rol hotărâtor.Și după tonul și comportamentul social-democraților, cred că ei au o mare parte din vină]

/ Tolerarea potențailor și a tuturor autorităților din provincie a dus și la nenorocirea de la Lupeni.

"**Lupenii va fi și va rămîne totdeauna o pată în guvernarea PNT**". [...] [...]

[...] "**există și o vină a Guvernului.**"

-**Voicu Nițescu** (ministr. de stat) : "Nu veți putea susține niciodată și în nici un chip , o astfel de **vină împotriva guvernului.** [...]"

-**Jumanca** : [...] " E vinovat, în primul rînd, că în **fruntea unui județ** atît de important cum este județul Hunedoara[...]a putut să tolereze și să mențină pe **un domn [Rozvani]** care **n-avea idee** despre ce există în Valea Jului [...] și care **el însuși s-a pus în slujba acelor** care voiau să producă neliniște și dezordine.

[**Jumanca** spune că **i-a atras atenția lui Rozvany** asupra acelu "Munteanu" , căruia i-a tipărit toate **manifestele** în tipografia județeană, i-a făcut **statutele**,i-a dat chiar **mijloace materiale** , în baza cărora **și-a constituit sindicatele** .

La asta , **Rozvany i-a răspuns** :< **Las ,dle, eu știe ce face !>]**

"Acest răspuns dat într-o românească atît de pitorească , caracteriză f. bine pe acest domn.Repet, deci **vina guvernului , este în primul rînd că pe acest om l-a putut tolera în fruntea unui județ** , timp atît de îndelungat.

(Flueraș va da mai multe detalii la interpelări) (p. 232)

- **Jumanca** : "**Cazul de la Lupeni** nu este altceva decît **produsul activității acestor cete de voinici (proteste, întreruperi, vociferări la PNT)** **Rezultatul introducerii cetelor de voinici pe Valea Jiului este ziua de 6 august** .(p. 234)

(**întreruperi, protestări la PNT**)

Jumanca / dec.'29

29.) Eftimie Gherman (PSD), **Chestiune personală , 12 dec.'29**

(DAD,MO 12, ședința din 12 dec.'29, p.274-279)

[L.D: implicarea PSD, a lui personal,în mișcarea sindicală, în tragedia de la Lupeni.]
Integral xeroxat ; în calculator, dispersat problematic.]

Gherman / dec.'29

Timp de 4 ore [Ghiulea, Bogdan]s-au adus acuze PSD, lui personal, despre cele întîmplate la Lupeni.De aceea consideră necesar să lămurească niște lucruri.

▣ **Cazul "Muntean" : PCR (retro) .(vezi pe larg la PSD)**

/ D.Bogdan a spus că PSD, prin "dictatură",a exclus o serie de reprezentanți ai sindicatelor la **Congresul din 1923**.A fost **primul congres** general al sindicatelor din țara românească,pîna atunci, situația nefiind clarificată , **socialiști** și **comuniști** fiind în **aceleași organizații , aceleași sindicate**.În toate țările s-a produs această despărțire, această clarificare."Am spus în mod **sincer și pe față** : cine sunt comuniști, să rămîna comuniști, să-și facă **organizații comuniste**, și cine sunt **social-democrați** să facă la fel." Atunci, fiecare s-a declarat **una sau alta**.

"**Singur Teodor Muntean**, care era reprezentantul **sindicatului de la Lupeni** , a avut o **ținută dubioasă**, s-a declarat **nici pentru una ,nici pentru alta.**"

[LD : nu era voie să faci sindicat decît socialist sau comunist ? Nu prea știu eu cum a evoluat mișcarea sindicală la noi...] (p. 279)

Gherman / dec.'29

▣ **Contractul colectiv - 1926**

El a luat parte la negocieri și ține să facă niște precizări [citează, explică,] :
tratatul, prezidat de 2 inspectori de la ministerul Muncii ; delegația de muncitori
din care a făcut și el parte (cca 30) ; amânarea tratatelor ;
procese verbale sindicale prin care **muncitorimea din Valea Jiului** ,
a hotărît înlocuirea sistemului de aprovizionare cu preț redus, **cu plata în numerar**.
În baza acestor hotărîri, au primit **mandatul respectiv** .

Iuliu Maniu : " D-le deputat, binevoiiți **a nu face confuziunea** spunînd că
ceea ce a hotărît sindicatul d-voastre,
a hotărît întreaga muncitorime de pe Valea Jiului.Aici este deosebirea dintre noi. [...] **realitatea** este că **sindicatul muncitoresc social-democrat** formați **o mică parte**
a muncitorimii din Valea Jiului și că,în acest sindicat, [...] dvs **ați fost o persoană**
conducătoare și **ați consimțit** chiar prin votul acesta unanim - **foarte rău** -
la **o transformare a condițiilor de trai** a muncitorimii ,
care au fost **defavorabile întregii muncitorimi**.

Or, aici este discuțiunea , anume că **din această cauză** , **sindicatul dvs.**,
la un moment dat, **nu a știut să apere adevăratele interese ale muncitorimii**, și
muncitorimea din Valea Jiului, din această cauză nu numai că sentimentele lor față de
dvs. au continuat să se răcească, dar această răceală s-a accentuat , **înstrăinîndu-se**
cu totul de dvs, ceea ce a avut **drept urmare** ca **sindicatul național** sau **alte organe**
[comuniste] de acolo, **să prindă puteri ,peste puterile dvs."**(**aplauze PNT**)

-Eft.Gherman : este adevărat că din cei **15.000 muncitori din Valea Jiului**,
doar **7.000 erau organizați** ; dar **adunările sindicale** s-au ținut cu **toți muncitorii** ,
cca 13.000, care **au votat** (cca 80%) și **semnat Mandatul** în acest sens.
(are acele procese verbale) . Ce ar fi putut face altceva ,decît să-l susțină ?

-Ed.Mirto, N.Bogdan : trebuia să-i lămurească , să-i convingă,că este în defavoarea lor !

-Eft.Gherman : [citind din procesele verbale de la tratative] - cum el s-a luptat pentru
drepturile muncitorilor ;cum a fost contra desființării condițiilor din trecutetele contracte;
cum a acționat, **chiar contra mandatului avut**,
deoarece a constatat că " **muncitorii urma să fie înșelați**"

/ **D.Bogdan** și **Ghiulea** au spus că reprezentanții societăților și delegații muncitorilor,
"au căzut de comun acord și au încheiat un contract."

Gherman / dec.'29

▣ **Mentalitatea minerească**

" Este o mare eroare.**De cînd există Valea Jiului [LD: !!!]** , **niciodată [L.D:!!!]**
nu s-a putut ajunge la o înțelegere [LD!!!] între **muncitori** și reprezentanții **societăților**.
Toate conflictele au fost aplanate prin hotărîri de arbitraj ale tribunalului. [LD:!!!]
Aceasta tocmai din cauză că **nu se putea ajunge la nici o înțelegere [LD!!!]**
între reprezentanții **muncitorilor** și a **patronilor**.[...] **inspectoratul muncii** a trimis întreg
dosarul la tribunal."

Tribunalul, președintele Olaru(despre care a auzit că este de partea Societăților) , din
Deva **hotărăște ...[LD!!!]** (citește decizia nr.8 /1926);
/ "Din păcate, e dureros dar așa este,la noi **muncitorimea minieră** încă nu a ajuns la
nivelul acela cultural, încît **să știe a judeca și raționa singură."** [LD!!!]
Muncitorimea la noi, în special cea din Valea Jiului , care este **un mozaic** , compusă din
toate națiunile și din **clasele cele mai oropsite** , în majoritatea ei, **nu judecă [L:D:!!!]**
și **se ia după curente și după fraze [LD!!!]** , căci , după cum spunea d. ministru [Maniu] ,
a fost împotriva noastră , dar care acum nu mai este, **cui să mulțumești ?** [în sens de
cui se datorează] **Se mulțumește** în parte
acțiunii întreprinse de **oameni descreerați** și **fără nici o răspundere [LD!!!]** ,
aderenți ai comuniștilor și, în mare parte - cu durere trebuie s-o spunem - și
unor oameni cari spun că sunt **național-țărăniști."**

/ Prin 1919-1920, **Munteanu** făcea propagandă printre muncitori să treacă la baptism;
apoi (pînă a fost exclus) , **a luat bani** și de la **Uniunea** sindicatelor miniere **și de la**
comuniști ; după aceea, a trecut pe față la **comuniști** și primea **subvenții și de la**
Siguranță ; iar apoi, **merge braț-la- braț** cu ...**d.Rozvany** și **d.Bogdan** îl prezintă ca pe
un erou național !

Gherman/ dec.'29

▣ **Lupeni, 6 aug.'29**

// "**Partidul comunist** a încercat în nenumărate rînduri și **n-a reușit niciodată** să-și

formeze **organizații** în rîndul muncitorilor din zona minieră. De data aceasta au concentrat o serie de **persoane** pe Valea Jiului, **Teodor Muntean**, fost secretar al partidului comunist, este la Lupeni; **Biciulescu G**, la Vulcan, **Stieber** la Petroșani etc. Acești oameni au ajuns în unele localități **cu sprijinul unor membri ai partidului național-tărănesc, în conducerea sindicatelor**. Tot sub scutul și la adăpostul lor au scormonit toate **patimile și ura dintre muncitori**, promițîndu-le lucruri irealizabile.

În urma acestor acțiuni **s-a creat o situație insuportabilă pe Valea Jiului**.

[S-au petrecut și **acte deosebit de regretabile**: secretarul sindic. soc.-dem., Romulus Botici, din Vulcan, a fost crunt lovit și maltratat ziua pe stradă, agresorii fiind trași la răspundere și... eliberați; la Petroșani, un grup de comuniști, au jefuit sediul sindic. soc. dem. și au ridicat mașina de scris, dosare și bani, autoritățile rămînînd indiferente;]

/ **Inspectorii de la ministerul Muncii**, nu au îndrăznit să ducă tratativele în Valea Jiului; Au invitat la tratative **o delegație înfrunte cu "capii" comuniști**; nu au ajuns la nici un rezultat și au înaintat **dosarul la... tribunalul din Deva**.

/ Despre toate ce se întîmplau, **Gherman a raportat lui Vaida**. (citește din aceste rapoarte), inclusiv despre cum a ajuns **Munteanu în fruntea sindicatelor**.

[În nov. 1928, **sindicatul** minierilor din **Lupeni nu avea decît 600 membri**; se convoacă o adunare "poporană", la care participă cca **3.000 de persoane**, și **Munteanu "se alege președinte** la un sindicat unde nici nu era membru." (p. 279) Eftimie Gherman / dec. '29

▣ Sforării politice "sindicale" .(Vezi la PSD)

/ **D. Bogdan** a adus în discuție chestiunea "**bocancilor cu preț redus**". (care s-a perfectat în 1925, deci înaintea contractului din '26). Bogdan fost "**indus în eroare**" de **Buciumeanu** (omul liberalilor) care **a pus la cale toată intriga**.- (p. 279) Gherman / dec. '29

30.) Lotar Rădăceanu (PSD), **discurs la mesaj, 16 dec. '29**

(DAD, MO. 14, ședința din 16 dec. '29, p. 325-331)

[**L.D. discursul integral xeroxat. În calculator, dispersat problematic**
Ultimul orator social-democrat, la mesaj; după toate discursurile, disputele și polemicile PNT-PSD; după "provocarea" lansată de Petre Andrei]
Rădăceanu / dec. '29

▣ **Politica muncitorească.**

Colegii social-democrați au vorbit despre **politica muncitorească a guvernului**:

Nerespectarea și neaplicarea legilor fundamentale: **ziua de muncă de 8 ore**;

contractul colectiv de muncă; repausul duminical;

Cu toate astea, d. **Andrei** vorbește de... "**democrația economică**" !

"Noi trebuie să vă declarăm că nu o vedem deloc."

/ **Noi avem de făcut în această materie a politicii muncitorești, o serie de revendicări capitale** (în afară de cerința aplicării legilor existente):

-Legea asigurărilor sociale;

-Legea Camerelor de muncă; (p. 330)

Lotar Rădăceanu / dec. '29

31.) Mihail Ghelmegeanu (PNT, **raportor la Răsuns la mesaj, deputat Ismail**)

Discurs -concluzie, 17 dec. '29

(DAD, MO 16, șed. 17 dec. '29, p. 355-366)

[**LD** : discursul integral, xeroxat. În calculator, dispersat problematic.

Deși a spus că nu va polemiza cu PNL, întregul lui discurs nu a fost altceva, decît **o antiteză PNT-PNL** Accentul pe o argumentare metamorfozată semnificativ : **PNT** - partid de "centru", de "echilibru", de "arbitraj", de "armonizare" între stînga (PSD) și dreapta (PNL); nimic despre Lupeni.]

Ghelmegeanu / dec. '29

▣ **PNT : Legislație muncitorească.**

[L:D: din nou pune accent pe **poziția "democratică" a PNT**, între **stînga socialistă și dreapta liberală**, dar argumentele sunt livrești și pătimase .]

/ "Politica partidului nostru nu este lipsită de această clar vedere, [...] pentru că am inugurat o politică muncitorească , care dezvoltîndu-se în mod treptat , poate să asigure clasei muncitorești toată siguranța materială , în măsura posibilului."

- Mirescu : "De ce fel de liniște poate fi vorba cînd **30.000 de oameni mor de foame în stradă ?**

- Ghelmegeanu : "Dacă vreți să judecați **opera partidului nostru** , vă rog să vă gîndiți că , **spre deosebire de partidul liberal, [!!!]**

noi nu ne-am afirmat în opoziție ca niște demagogi [!!!] și la guvern ca niște reacționari, ci , între cele **două politici muncitorești posibile**,

una, **a individualismului liberal**, care recunoaște muncitorimii numai **dreptul de a fi liberă**, drept care de cele mai multe ori se transformă în **libertatea de a muri de foame** și între **politica socialistă** , care **neagă însăși principiile așezării capitaliste**, **noi inaugurăm politica democrată a statelor civilizate** , în materie muncitorească, care este cu atît mai **de preț** , cu cît **se face de noi în mod nesilit "**

/ "**Această politică muncitorească**, încă din sesiunea trecută a fost începută prin **Legea contractelor de muncă și a Convenției colective de muncă**, care, orice ați spune dvs, **deși nu prevede un minimum de salariu**, totuși, **în fapt**, din aplicarea convențiilor colective, de la caz la caz, **se ajungela fixarea unui minim de salar** , nu pe calea reglementară a unor legi, ci pe calea statuării de fapt."

(**protestări și negațiuni la PSD**)

/ Apoi, în Mesajul actual, se anunță înființarea acelor "**Camere de muncitori**" , care vor putea avea **reprezentare în Senat...**

-Mirescu : "Cerem asta de 10 ani!"

-Ghelmegeanu : "Deci, ca partid politic **ne luăm obligațiunea de a crea îmbunătățiri neexistente pînă acum**, anunțînd în Mesaj și crearea unei **jurisdicțiuni profesionale** , care să pună la îndemîna clasei muncitorești, **o justiție nebănuită** , ceea ce dvs. numiți incontinuu :< justiție de clasă > , o justiție **urgentă și specializată**.

-Jacob Pistiner : "Și acum **avem în Bucovina judecătoria profesionale**, dar dacă nu se aplică deloc !"

-Ghelmegeanu:"Ceva mai mult, această **jurisdicțiune** își va întinde **competința** nu numai asupra **chestiunilor pur muncitorești** , dar și asupra **chestiunilor de natură civilă și comercială** , în strînsă legătură cu **o problemă de drept muncitoresc."**

/ "Se anunță apoi prin Mesaj, **reformarea sistemului de asigurări sociale** și d-voastră care **acum îl criticați, aprioric**, spunînd că va reprezenta mai mult autonomia funcționarilor" Recomandă social-democraților să judece drept , fără părtinire, politica muncitorească a guvernului.

/ **S-a creat o comisie** (ministerele Muncii, Comunicații, Industrie)pentru găsirea **mijloacelor de ajutorării șomerilor...**

-Mirescu : "Refuzăm **filantropia** .Noi cerem să se recunoască muncitorimei **o asigurare de șomaj cinstită , nu sub formă de pomană "**(p. 364)

Ghelmegeanu / dec.'29

32.) Voicu Nițescu (**Ministru de Stat**), **discurs final la Mesaj, 17 dec.'29**

(DAD, MO.16, șed. din 17 dec.'29, p. 367-373)

[L.D : **discurs integral, xeroxat;în calculator, dispersat problematic;**

Parantezele, sublinierile, culorile, semnele ... îmi aparțin .

Vorbește în numele guvernului, trăgînd concluziile la dezbaterile la Mesaj.

Nici o vorbă despre Lupeni'29]

Nițescu / dec.'29

▣ **Muncitorimea : impozite , chirii, locuințe .**

/ "**Impozitele votate de acest Parlament, nu privesc pe cei săraci, [!!!]**

ci pe cei ce au puțină să plătească.În ce privește încasarea lor, de sigur, noi trebuie să **le încasăm legal** , de la toată lumea.

DI.ministru de finanțe [Madgearu] a arătat însă că **cei de la care se tinde să se încaseze la timp și integral impozitele** , sunt în primul rînd , **oamenii avuți. [!!!]**

Circularele date de Ministerul de Finanțe **vizează mai ales pe aceia cari** , prin diferite **legături și menajamente politice [Liberali !!!]** , au reușit pînă astăzi să

evadeze , să scape de plata sarcinilor publice. (aplauze prelungite la PNT)

Aceasta este năzuința , o repet, a Ministerului de Finanțe.

Sunt **restanțe mari** , mai ales la **cei bogați**, și în special **la succesiuni."**

/ **"Dnii socialiști** cari cunosc acest lucru , ar putea mai degrabă **să arate** că **populația muncitoare trăește foarte greu** , că nu se ajunge cu **salariile de mizerie** , că **șomajul** a început să ia proporții și la noi, și să găsească , de acord cu guvernul , **soluțiile** potrivite pentru **remediarea acestor rele**.

Nu-i înțelegem însă deloc **cînd afirmă că guvernul îngreuiază clasa muncitoare** și că tocmai **acest guvern caută** ca sarcinile țării să le acopere cu **impozite** smulse de la **clasa muncitoare !**

/ Consiliul de Miniștri a acordat suma de **50.000.000 lei** ca acout pentru construirea unor **case pentru oamenii săraci** , iar **problema chirilor este în studiu.** (p. 370)

Voicu Nițescu / dec.'29

33.) Manifestul-program ,lansat la Congresul general PNL, 1-4 mai 1930

(BCS, fond Saint-Georges, pachet XLV,ds.4 , fila 84- 104)

[LD: text integral, fișe de mîină, introdus în calculator.

Capitolele , dispersate problematic.Subtitluri,sublinieri, paranteze, semne, etc, îmi aparțin.

Atenție ! : document programatic , doctrinar, cu care PNL lansează oficial bătălia pentru răstrumarea de la guvern a PNT ; își fixează coerent și cuprinzător toate componentele și direcțiile de luptă; răspunde (doctrinar și politic) tuturor actelor PNT considerate de el ca dezastruoase, periculoase, distructive, eronate, nerealiste, nefondate.

Prin comparație cu programul PNT de guvernare, se pot determina concepțiile comune dar ,mai ales, diferențele și divergențele privind guvernarea României.

De la părăsirea guvernării , cel mai consistent și amplu document.]

PNL / mai '30

▣ Problema muncitorească .

/"Într-o **țară săracă și cu o industrie în suferință,**

soarta muncitorilor nu poate fi înfloritoare.

De aceea , **problema muncitorească** este strîns **legată de o bună politică industrială.**

Potrivit **idealului de solidaritate și înfrățire socială** care însuflețește întreaga lui **doctrină**

,**PNL** se va strădui să stabilească o cît mai **armonică și intimă colaborare**

între **capital și muncă ."**

/ Pri pregătirea unei **largi legislații sociale** ,ce va oglindi interesul ce-l poartă clasei muncitoare , **problemele muncitorești vor fi rezolvate** în spiritul vremurilor :

-**Contractul de muncă** și urmărirea lui ;

-Înbunătățirea **condițiilor materiale , fizice și morale** ale muncitorilor;

Întrebuințarea în întreprinderi, a **muncii naționale** , **[Atenție LD !]**

pentru toate categoriile de salariați;

Organizarea și propășirea **asociațiilor muncitorești** , a **Camerelor de muncă**,

al Consiliului Superior al Muncii, a **creditelor muncitorești** ;

Prevenirea , stăvilirea și reducerea **șomajului** ;

Jurisdicții profesionale rapide și necostisitoare ;

Reorganizarea , unificarea, extinderea **Asigurărilor Sociale** ;

Executarea conștiincioasă a **legilor ocrotitoare** ale muncii și persoanei muncitorului ;

Construirea de **locuințe ieftine** ;

Pregătirea și orientarea **profesionale** ;

Educația morală și culturală a muncitorilor ;(p. 99)

Manifest-program PNL / mai'30

Restaurația-Carol II , 8 iun.'30

Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNT.Sesiunea III, 1930/'31

34.) Lotar Rădăceanu (PSD) , discurs la mesaj, 29 nov.-1 dec.'30

(DAD,MO 9, șed. din 29 noiembrie 1930, p. 102- 115

DAD, MO 10,șed. din 1 dec.'30, p. 124- 128)

[LD: discurs integral xeroxat.În calculator, dispersat problematic.

Sublinierile, parantezele , supratitlurile , îmi aparțin..

Chiar dacă are dreptate în unele critici,**exagerările, patima, negarea oricăror realizări, "demascările" tardive, tonul belicos, reaua credință, duplicitatea, perseverența diabolică** pe anume teme - militarizare, poliție, antisemitism,comunism-ridică semne mari de întrebare privind **sincerul social-democratism la Rădăceanu.** În orice caz, manifestarea întregului grup PSD,a demonstrat **nefirescul alianței PNȚ-PSD,greșala lui Maniu în alegerea aliaților, în lupta contra PNL.]**

Rădăceanu / dec.'30

▣ Legislația muncitorească.

[LD: în discursul său f. lung, el expediază problemele muncitorești în câteva fugare constatări , fără argumente, fără exemple, fără]

În Mesaj, este anunțată doar legea jurisdicțiunii profesionale.

Legea Asigurărilor sociale, depusă în Parlament, este lăsată... la fel ca reglementarea ajutorării șomerilor. În schimb, legi existente , nu se aplică : **legea duratei de muncă** (devenită un petec de hîrtie) ; **legea repausului duminical** (nu se aplică deloc, în mod deliberat,fiind sabotată de reărezentanții PNȚ în teritoriu.) (p. 128)

Rădăceanu / nov.-dec.'30

35.) Nicolae Iorga (PND) ,discurs la mesaj, 5 dec.'30

(DAD, MO. 14, ședința din 5 dec.'30, p. 191- 197)

[LD: discurs integral xeroxat. Păstrez citate masive ;

în computer,dispersat problematic, deși ...operația s-a dovedit foarte grea...

Supratitlurile,sublinierile, parantezele,distanțarea proprozițiilor , îmi aparțin

Camera era arhiplină pentru că toată lumea se aștepta la izbucnirea "spectacolului" dintre cele două partide liberale .

Ori, Gh.Brătianu a ținut discursul ; liberalii ceilalți au tăcut și scandalul nu a izbucnit !

Iorga face un autentic act de pedagogie politică ; este, pe rînd, optimist și tragic, ironic și sarcastic, sfătos și patetic, aluziv și direct, sincer și viclean, amenințător și aparent dezinteresat... domină adunarea,trimite semnale regelui, partidelor, jucîndu-și perfect rolul de **apostol național** , pentru ca , în final, să -și lanseze formula : **guvern de concentrare , sub conducerea MSR Carol II]**

" Dar, în fiecare dimineață, **se anunță că sau se va întîmpla o revoluție** , pentrucă

avem un număr oarecare de **șomeri**, cari

atunci cînd **caută într-adevăr munca** , și **primesc orice muncă** ,

și **caută să o facă bine, merită toată simpatia [!!!]** ,

iar atunci **cînd nu caută într-adevăr muncă** ,

și **nu sunt dispuși să facă orice muncă bine**,

atunci **merită o simpatie relativă, [!!!]**

merită grija noastră, pentru liniștea publică, iar **nu și simpatia** aceasta.

Sunt cîțiva **șomeri** și **mulți** dintre ei **Dumnezeu știe de unde vin**,

nici nu te poți înțelege românește cu dînșii, fiindcă sunt atîtea **mii de**

șomeri în București .

" Iată, ieri s-a anunțat că **la 5 decembrie [!!!]** , **guvernul va trece o fază foarte grea**,

va fi un imens asalt de șomeri.Eu nu i-am văzut, deși m-am plimbat pe Calea Victoriei

[...][...][...] "Dar cum eu n-am automobil, eu merg pe jos, și ,

mergînd pe jos, **am văzut strada foarte liniștită.**"(p. 192)

N.Iorga / dec.'30

36.) A.C.Cuza (LANC, deputat de Roman, alegeri parțiale) ,

discurs la mesaj, 13 dec.'30

(DAD, MO.20, ședința din 13 dec.'30, p. 297-318)

[LD: discurs integral xeroxat; introdus total în computer , dispersat problematic.

Sublinieri,paranteze, supratitluri, colorări, îmi aparțin

Poate fi considerat **mesajul lui "testamentar", total.**

Evreii -constituie **ținta** predilectă;

Antisemitism istoric,rasist, religios,naționalist, politic, cultural, economic, psihic-obsesiv . Articulat doctrinar, enunțat dar nu argumentat.

Toate problemele,abordate **de la , prin** sau ajungînd **la evrei.**

Exponent (?)sau **inspirator** (?) al clișeeilor care alcătuiau substratul ideologic al antisemitismului românesc.

Vorbește peste 4 ore; ședința ține cca 7 ore, pentru că este întrerupt,apostrofat,contrat, încît poate constitui și o mostră de felul cum **el** ("bătrînul obsedat" și "iresponsabil") și **curentul cuzist** ("boală de tinerețe", fenomen "haotic" marginal, necaracteristic)erau tratate , în epocă , de politicieni.]

Cuza / dec.'30

Problema muncitorească.

" Nu este numai o necesitate economică, ci **este o necesitate de ordin național** , pentru că prin dezvoltarea industriei la noi în țară,

jidanii au ajuns stăpîni pe clasele muncitoare , și va fi destul ca,la un moment dat, **jidanii , stăpîni pe fabrici, să se înțeleagă** pentru a arunca în stradă pe muncitorii proletari , șomeuri, pentru ca **să provoace grave turburări sociale.**

Prin urmare, întreaga existență a statului românesc ,să fie primejduită.

"Vă dați dvs seama ce înseamnă aceasta ? **Astăzi, o massă întreagă de muncitori stau la discreția fabricanților .**

Aceștia, **cînd vor voi să dea statul român peste cap,[!!!]**

n-au decît **să arunce** pe stradă, pe motiv de criză, **sute de mii de lucrători** rămași fără lucru, șomeuri. Și atunci vă întreb : **ce va face statul român față de această năvală a unor oameni fără muncă, flămînzi ?**

Desființarea industriei parazitare nu este doar dar numai o problemă economică de mîna întîii, ci **este o problemă națională de ordin intern**, de asigurare a ordinii statului .

" Iată d-lor de unde trebuie să purcedem .

Prin urmare, **am desființat industria parazitara [!!!] ,ne-am asigurat de bușeu** pentru produsele noastre agricole,[!!!] și am salvat țara de **lovitura care i se pregătește în ascuns de către capitaliștii străini ."** [!!!] (p. 317)

ACCuza , dec.'30

Guvern Iorga-Argetoianu. Legislatura I. Sesiunea extraordinară, iun.'31

37.) Eft.Gherman (PSD) , Comunicare , situația muncitorilor din Valea Jiului, 24 iun.'31

(DAD, MO 8, șed. din 24 iun.'31, p. 250-252)

Răspunde **Manoilescu** (ministr.Industriei)

Situația disperată a muncitorilor din întreaga țară, în special cea din centrele industriale din Banat și Valea Jiului.

Șomajul , în loc să scadă, crește;

Întreprinderile societ. UDR (Reșița) la care există peste 1.800 la Reșița , 350 la Anina, cca 300 la Moldova-Nouă, 350 la Ocna de Fier, Bocșa Montană, Bocșa Română, Dognecea , Sasca Montană, Delinești ; Cca 300 la Oravița ,Ciclova Montană,; 150 -la Cozla și Berzasca.

Toți sunt proveniți de la **întreprinderile societății UDR.**

Acum se anunță aște concedieri.

Situația acestei masse de flămînzi, este deosebit de gravă.

Li sau dat doar sporadic ajutoare în natură ;

Și mai gravă este situația în **Valea Jiului.**

Societățile carbonifere fac **concedieri de personal** , sub pretext că s-a redus consumul de cărbune.În ultimii ani, **2.500 de șomeri** ;

Se anunță **închiderea minelor din Vulcan - 1000 șomeri** .

M.Manoilescu : Situația este cu adevărat importantă și gravă.

Eft.Gherman nu a exagerat deloc situația. El cunoaște situația de la Reșița și Valea Carașului, mai puțin din Valea Jiului.

Cauza principală stă în **depresiunea generală a vieții economice**.

Aceasta explică și **șomajul** ;

Eft.Gherman : Mulțumește pentru sinceritate ; consideră o cauză principală **"raționalizarea" excesivă.**(de la 17.000 - la 8.000 muncitori)

38.) Lege pentru încurajarea întreprinderilor producătoare de țigăi , 13 iul.'31

(DAD, MO 27, șed. din 13 iul. 31, p. 1052- 1108)

M.Manoilescu I.Scutaru (raportor) **CICBrătianu DRloanițescu O.Goga**

Eft.Gherman Gr.Trancu -Iași ș.a.

[LD .Evoluții legislative.Dezbateri tehnice, statistice, economice. Ciocniri de interese.

Dispute doctrinare. Paranteze și recursuri istorice .

Ceea ce este de remarcat este că **Manoilescu vine cu această lege,**

care este **conformă susținerilor sale doctrinar-economice:**

"conservatism economic " (neoliberalism, intervenționism) ,

cu accent pus pe **producție și productivitate** .

Nu știu **dacă** și **în ce măsură**, ea este în acord și cu **doctrina economică a lui Iorga**

(care nu o avea!) sau **Argetoianu** (care nu era teoretizată !) .

Extrag din dezbateri chestiuni de interes pentru doctrine, istoria politică,

pe care le voi dispersa problematic la fișierele respective .

Detalii privind problemele de productivitate și șomaj, vezi în xerox.]

Manoilescu /

▣ **Petroliștii**

Personal tehnic și muncitori

	Români	Străini	Total
Ingineri șefi de exploatare	304	68	372
Maiștri sondori șefi	253	12	265
Maiștri sondori și ajutori	1.792.	17	1.809
Sondori	9.437	13	9.450
Lucrători speciali	2.785	8	2.793
Maiștri de atelier	788	36	824
Meseriași de atelier	4.719	69	4.788
Salaori, ziuși	5.421	4	5.425
Funcționari de birouri	749	52	801
Funcționari exteriori	1.020	16	1.036
Gardieni, servitori, etc.	2.442	12	2.454
Total	29.710	307	30.017

-Dezbateri la lege -

Eftimie Gherman (PSD)

Proiectul de lege pentru încurajarea întreprinderilor și producătorilor de țigăi, nu înseamnă altceva decât **noi sarcini , noi impozite, noi taxe asupra populației consumatoare.**

Ca și pîinea, petrolul lampant, uleiurile minerale, parafina, păcura, **nu sunt articole de lux, ci articole de primă necesitate**, pentru că servesc la motoare și tracțiune.

Scumpindu-se benzina, **se îngreunează viața populației**, care plătește și acum taxe destul de mari. Se încasează , deja, 6lei / per kilogram la benzină,

2,5 lei /per kilogram la petrol

...Dacă se mai măresc unde o să ajungem ?**În țările vecine** (Franța, Cehoslovacia) , care importă benzină și petrol de la noi, **benzina și petrolul se vînd mai ieftin decît la noi !** Industria trebuie încurajată, dar **nu numai cea a industriei petroliere** . După

cum, din fondurile obținute, **ar trebui ajutați toți șomerii** ,

nu numai acei din industria petrolieră . (p. 1077)

CICBrătianu : Principiul ajutorării șomerilor dă loc la situații încurcate. **Adevărata soluțiune este cea adoptată în Italia.** Trebuie să se facă lucrări în cari să se folosească oamenii cari nu se pot întrebuința în industrii . După mine, aceasta este soluțiunea."

Trancu-Iași (PP) : În România , problema șomajului nu ar trebui să se pună ! La noi, numai **refacerea șoselelor** , construcția **judecătoriilor de ocoale**, **a percepțiilor, a comisariatelor**, pentru care statul plătește chirii enorme, **ar da de lucru la atîția muncitori .[!!!]** Se obiectează că nu avem parale ! Dar domnilor : " cărămida este românească, piatra este românească, lemnul este românesc, munca este românească .[...] Carierele de piatră sunt neexploatate, proprietarii lor sunt datori la bănci... " [.....]
Azi dimineață ați votat **taxa asupra pîinii** (pentru încurajarea agriculturii) , acum veniți cu **taxa pentru petrol** (pentru încurajarea industriei)
"Eu cred că proiectul de lege a d-lui Manoilescu **este un paleativ.**(p. 1078-1079)
Manoilescu /

▣ Doctrină economică.

"Este o mare antiteză între două concepții economice , **concepția producției și concepția repartiției.**

Eu cred [...] că **suntem un guvern de dreapta**

Un guvern de dreapta în materie economică pune totdeauna **accentul pe producție** (aplauze la majorități)

Eu cred că **de 12 ani încoace** , dacă **am mers rău**, dacă **am făcut greșeli**,dacă **am pierdut** cele mai bune prilejuri de a ne întări economiceste [...] este fiindcă **am pus această precădere** , **acest primat al repartiției** asupra producției.

De 12 ani încoace , nu facem decît să **împărțim**, începînd cu **împroprietărirea** și isprăvind cu **celelate forme.**(**apaluze la majorități**) subtile și invizibile, prin care **nu facem decît să repartizăm [...]**

De aceea, o oprire pe această cale , cu **un conservatism economic**, care se trădează în **grija față de producător**, împotriva prejudecăților unei ieftiniri care nu poate fi decît amăgitoare , o asemenea grijă nu poate decît să se reîncadreze perfect, nu cu o ideologie, pe care nu vreau să o impun acestei țări, ci cu exigența unei realități pe care ne silim să o recunoaștem așa cum este.[...] **am avut primatul repartiției** .

De la război încoace , **rușii** n-au făcut altceva decît să împartă.[...] acolo s-a recunoscut primatul producțiunii și **a încetat pentru totdeauna frenezia repartițiunii.**

Gr.Trancu-Iași : "Dreapta s-a unit cu stînga.[!!!] Exact aceleași principii și la guvernele de stînga ca și la guvernele de dreapta.**Extremele se ating**" [!!!]
[.....]

DRloanițescu(PNT) : "Mă gîndesc la **interesul celor săraci** , cărora, din nepriceperea guvernelor, **li se ridică tariful la transportul** care îl fac din satele cele mai îndepărtate la centrele la care au neapărată nevoie.

Mă gîndesc **la cei martiri [taximetriști ,transportatori]** -care nu au zi nici noapte-care vara sau iarna străbat străzile și șoselele **transportînd** cu mari riscuri , dar cu prețuri derizorii , **pe cei nevoiași ...**

Voci : "Demagogie!" [**DRloanițescu propune un amendament , care este respins**]
[.....]

DRloanițescu : " Subliniez dorința dvsca să dați un ajutor pentru șomeri , dar vă rog să dați o afecțiune specială acelu fond pentru șomeri"

I.Scutaru (raportor) : S-a dat ! amendamentul spune : **< 5 la sută** din rest va fi alocat pentru **ajutorarea șomerilor din toate industriile** , întrebuințîndu-se acest fond în lucrări. >

DRloanițescu : "Aceasta este un **mod de repartiție, nu este afecțiune specială.**[...] La Ministerul Muncii sunt **fonduri destinate pentru șomeri** , **dar ele s-au irosit** , pentrucă și noțiunea de șomer este foarte elastică, iar ministerul poate utiliza această sumă după voința sa.[...] acest fond să formeze **un fond special** și să se dea **Ministerului Industriei** [...] Dacă am avea o **politică generală a șomajului** , atunci aș înțelege ca acest fond să meargă la ministerul Muncii ; [...] **dar în momentul de față nu avem.**[...] Pîna ce nu veți organiza **asigurarea în contra șomajului**, luați măsuri ca să fie puși

la adăpost acești **lucrători specialiști [sondorii]** , care merită toată atențiunea dvs" [.....]

Manoilescu : "Am făcut o operă socială și am complectat această operă socială primind amendamentul colegului nostru Gherman , care a defalcat 26 de milioane , adică **5% pentru ajutorarea șomerilor** .[.....]

-Manoilescu : **Recunoaște** că proiectul are ceva "**neobișnuit**"(Bordeni l-a numit "inelegant") , pe care el l-ar numi "**brutal**" , deoarece **statul intervine între producător și consumator, hotărînd să oprească ruina producătorului , cerînd consumatorului sacrificii "consimțite și inteligente"** .[.....]

"Este incontestabil ceva revoluționar ca metodă dacă nu ca concepție.

" **vechea formulă** , încă dinaintea războiului **perimată** ,

<laisser faire> , nu mai poate să aibă aplicațiune în zilele noastre.

În zilele cînd unii - și nu cei mai puțini avizați - prevăd însuși amurgul capitalismului rigid, **este de nepriceput ca noi să ne înțepenim într-un capitalism rigid, după vechile formule**, în care statul să nu vină să-și spună cuvîntul .

Astăzi **< laisser faire>** poate să nu fie **< laisser passer>** ,

dar **<laisser mourir>[!!!]** ,și acesta este un lucru pe care **trebuie să-l evităm** ,

ațita vreme cît **sistemul capitalist trebuie menținut în plina sa vigoare** ,

în concurență cu alte metode [...] **Această adaptare a sistemului capitalist** ,

această **corectare**, care se face printr-o **politică de prevedere**

și prin **intervențiunea plină de discernămînt a organelor statului**,

este politica pe care o cere ceasul de față." (p. 1105-1107)

Legea privind protecția producției de țigete /iul '31

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932

39.) G.Grigorovici (PSD) , **discurs la mesaj, 27 nov.'31**

(DAD, M.O. 9, șed. din 27 nov.'31, p. 141- 144)

[LD: o schimbare evidentă de ton, o radicalizare a cererilor, o agresivitate politică , determinată de **accentuarea stării de sărăcie și de măsurile de sacrificiu** anunțate de guvern .

PSD-ul în plină speranță de ascensiune, cu accente de "luptă de clasă" , temperată de doctrina sa reformatoare , în cadrele regimului democratic, parlamentar, pluripartidist.

De pe banca ministerială , nimeni nu-i răspunde.] vezi pe larg și context la **fișier PSD**

Grigorovici / nov.'31

▣ **Națiunea muncitoare**

▣ **Clasa muncitoare**

[LD: **atenție la accețiunea pe care el o dă "clasei muncitoare".]**

" [...] într-un timp de criză așa de gravă , acest Răspuns la Mesaj **nu conține nici un cuvînt pentru pătura mare de muncitori industriali** , specializați și nespecializați , și **nici un cuvînt despre șomaj**, cu toate că pe banca ministerială stă un bărbat ca d.dr. **Cantacuzino**, în care noi, și eu în special, avem mai **multă încredere** decît în frazele acestui Răspuns la Mesaj " (**aplauze la PSD**)

"Ne doare că nu a fost amintită clasa muncitoare în acest Răspuns.

Clasa muncitoare are o menire eminentă în țara aceasta , căci **prin muncitori noi** înțelegem și pe cei **intelectuali** și pe cei **manuali**.

Chiar dacă luăm forța lor laolaltă, atunci putem spune că

din p.d.v.cantitativ, muncitorii nu au o așa de mare însemnătate ,

însă, dacă luăm **din p.d.v al calității** , muncitorii ,

cari toți **citesc și scriu**, cari toți **cunosc legile**,
 cari **produc obiecte** pe care nu le poate produce partea primitivă a națiunii
 noastre , cari **fac lucrări calificate** , cari ne ajută să **ne apropiem de lumea**
înaintată din apus, atunci trebuie să spunem că
a meritat clasa aceasta să fie amintită în răspunsul la Mesaj. (apaluze la PSD) ,
 mai cu seamă **astăzi**, când vedem că clasa muncitoare **se zbate** în grijile cele mai mari.
 "V-am spus, **națiunea română** este compusă **în mare parte**
 din **clasa muncitoare** , națiunea română **nu este o națiune de boieri, [!!!]**
 națiunea română **este compusă** din **țărani**, din **funcționari**, **intelectuali** și din
lucrătorii din mine , fabrici, din munți și păduri, cari,
vai de dînșii cum o duc în momentele acestea grele.
Noi trebuie să avem grijă de această națiune , pentru că vedem că ea
 cantitativ reprezintă **15 milioane de suflete** , însă
calitativ e rămasă înapoi, față de clasa exploatatoare .
Națiunea aceasta este mare la număr, însă slabă la putere.[!!!]
 "Știți fraza aceea poetică < **Românul are șapte vieți** în pieptu-i de aramă ! > .Șapte
 vieți o fi avînd el, dar **pungă are numai una și aceea este goală.**
 Acesta este amarul mare, pe care îl simțim cu toții.
 "Pentru clasa aceasta nu se vorbește așa cum ar trebui să se vorbească." (p. 141)
 Grigorovici / nov.'31

▣ dr Cantacuzino, ministrul Muncii .

" [...] într-un timp de criză așa de gravă , acest Răspuns la Mesaj
nu conține nici un cuvînt pentru pătura mare de muncitori industriali , specializați și
 nespecializați , și **nici un cuvînt despre șomaj**, cu toate că pe banca ministerială stă un
 bărbat ca d.dr. **Cantacuzino**, în care noi, și eu în special,
 avem mai **multă încredere** decît în frazele acestui Răspuns la Mesaj " (apluaze la PSD)
 [.....]
 " Însă **avem** , totuș, cum spuneam, **o nădejde, în persoana d-lui Cantacuzino.**
 Și am avut o mică conferință cu d-sa , analizînd **acele legi cari trebuiesc întocmite**
pentru muncitori .
 Cum spun, noi **avem speranța că d.ministru Cantacuzino ne va ajuta** și
 avem această speranță , **avînd în vedere trecutul său frumos în rîndurile noastre.[!!!]**
 D-sa **nu ne-a făcut nicicînd de rușine** ,ca om intelectual și ca om de știință,
 și **sperăm că ne va da mîna de ajutor** , spre a ajunge și pentru muncitorii industriali
 la oarecari reforme.
D.I.Perianu : " Noi am admis d-lui ministru Cantacuzino toate legile.
Nu vă puteți plînge de noi, majoritarii."(p. 142)
 Grigorovici / nov.'31

▣ Șomajul

" **Șomajul** a început astăzi, în vremea iernii , să ne îngrijreze pe toți.
 Se vorbește de **25.000 de șomeri**.
 Dlor, **este o cifră ridicolă** , cînd știm numai **cîți mineri** sunt fără lucru, cînd știm cîți
munteni , care au lucrat în **fabricile de cherestea și în pădure** , suferă astăzi de șomaj,
 și cînd știm **statistica** pe care o avem **la asigurările sociale**, din care se poate constata
 că **sunt peste 100.000 de muncitori în plin șomaj.**
 Așa că nu poate să fie aceasta cifra exactă , care nu știu de unde s-a luat .
Trebuie să refuzăm să stăm de vorbă cu oameni care cred că în România nu sunt
decît 25.000 șomeri.
"E drept, s-a făcut un oarecare început, s-au creat unele fonduri,
prin acea lege primită în sesiunea trecută și de noi.
 Consecințele trebuie să fie : **o lege** pentru **combaterea șomajului** ,
o lege cuminte, [!!!] din toate p.d.v. , care trebuie să fie **inspirată**
din legiurile țărilor mărginașe , cum este **Cehoslovacia**,
 de la care am putea să luăm cel mai bun exemplu " (apluaze la PSD) (p. 142)
 Grigorovici / nov.'31

▣ Frontul Unic Muncitoresc.

▣ **Minim de existență .**

[LD: **mostră a deformării gândirii , prin ideologie ! Crapă capra vecinului și... socialiștii se bucură că se va aprinde lupta de clasă !]**

" În momentul de față,**s-a întâmplat însă un lucru , care pe noi ne bucură. [!!!] De ce ?**

Fiindcă **clasa intelectuală muncitorească, funcționarii particulari , care sunt în pericol să sufere un impozit nedrept** asupra veniturilor lor, prin legea care se pregătește, și **care lovește întrînșii ,**

dar care s-a ținut departe de frații ei manuali,[!!!]

începe să înțeleagă [!!!] că numai în legătură cu muncitorii

poate să lupte **în contra exploatării** care se pregătește .[!!!]

"Legile noastre fiscale au o bază ciudată : **se iau parale de acolo de unde veniturile sunt mici și abia ajung pentru existență ;**

se iau parale de la funcționarii publici și acum guvernul vrea să se ia parale

și de la funcționarii particulari ,fiindcă le vede cu ochii, și noi știm că suma enormă de **peste 2 miliarde este scoasă exclusiv de la muncitorii intelectuali din această țară** , fiindcă ei primind salariul , sunt totdeauna ,supuși la o scădere a acestui salariu, prin fisc."

"Situția statului nu este așa de ușoară față de celelalte pături și, din această cauză, **această clasă muncitorească , intelectuală și manuală, suferă mai mult decât oricine sub povara și a crizei economice , dar și a fiscalului. (apaluze PSD)**

De aceea **nu vă mirați mult** , onorați deputați,

că **s-a format** , sub presiunea aceasta a fiscalului,

un front unic al muncitorilor intelectuali cu muncitorii manuali ."

" Ei își dau seama de **menirea lor**, ei își dau seama de **rolul lor**,

ei își dau seama de **însemnătatea** pe care o au în economia politică a

Țării Românești **și cer dreptate , cer ca**

păturile exploatoare să fie impuse mai mult de fisc,

și **veniturile** pe care le-au avut aceste pături pînă acum

să fie puse și ele la contribuție , într-o măsură mult mai mare,

într-o **proporție mult mai tare** ,

pentru a sta în ajutorul statului care astăzi suferă."

"Și aici **nu există un alt principiu pentru noi** , pentru clasa muncitoare ,

decît **principiul minimumului de existență. Noi nu putem vorbi altfel.[!!!]**

Dacă vrem să intre orînduială în toate aceste chestiuni și dacă vrem ,în sfîrșit, ca dreptate să se facă, **noi cerem un minim de existență pentru toată lumea.**

(**apluze la PSD**)

Cerem un minim de existență pentru țărani, pentru meseriași,

pentru **intelectuali și pentru muncitorii manuali. (apaluze la PSD)**

Și **după ce vom fixa un minim de existență** în țara aceasta

-cum s-a fixat în toate țările din jurul nostru, în afară de noi -

vom trebui **să stabilim proporția acestei cote de impozit** , care trebuie să fie aplicată

pentru cei care trăesc dincolo de minimul de existență."

Pamfil Șeicaru : " Scriitorul Romier , care a stat la noi trei luni zile și a vizitat țara , a făcut această constatare : suntem un popor subalimentat .

De aceea, **d.Grigorovici are dreptate : minimum de existență."** (**apaluze**)

Grigorovici / nov.'31

40.) **I.Mirescu (PSD) , reactualizează propunerea unei Legi pentru ajutorul de șomaj , 17 aug.'32**

DRIoanițescu (ministr.Muncii) răspunde

(DAD, MO 11, șed din 17 aug.'32 , p ,.)

[**LD : extras fișă din sumar și fișier**]

-**DR Ioanițescu** : Nu are o statistică exactă dar , se pare, sunt 32.000 șomeri.

În "Raportul Rist " se spune că ar fi fost ... 70.000 șomeri

Din statisticile lui I.Fluerăș, ar fi ... 200.000 șomeri.

Deocamdată, **guvernul a adoptat următoarele măsuri :**

-**Protecția muncii indigene**, cu evacuarea muncitorilor străini cu care nu aveam Convenție ;

- **Reducerea orelor de muncă** , la 40 de ore pe săptămână ;

Nu este de acord cu legiferarea șomajului , până ce muncitorii nu vor ajunge la conștiința

propriilor îndatoriri de a cotiza ,nu cum susține Mirescu ca 50 % să fie asigurat de stat .

De abia de la aceste considerente se va putea discuta ...

-I.Mirescu : Muncitorii nu au nevoie de filantropie, ci de legi.

41.) **CICBrătianu** , **discurs la mesaj, 17 aug.'32**

(DAD, MO 11, șed. din 17 aug.'32 , p 246)

[**LD** : **vezi context la fișier PNL-1**]

/ Critică **politica anti-industrială dusă de guvernul PNȚ** ;

/ Explică **motivele care au silit industriașii să-și reducă numărul lucrătorilor** :
impozite mărite ;

neplata furniturilor statului ; necomandarea produselor autohtone ;

I.Mirescu propune legea șomajului ! **Nu ajutoare trebuie date ! "Să le dai de lucru ! "**
să comanzi industriei autohtone tot ce poate ea furniza

(dă ex. cu concesiunea șoselelor , cu concesiunea chibritelor)

42.) **Eftimie Gherman (PSD) , Comunicare : neplata salariilor la Reșița ; 19 aug.'32**

(DAD, MO 13, șed. din 19 aug.'32)

Ministrul Muncii , cunoaște situația ? !

Neplata salariilor de la UDR -Reșița și alte nereguli

Pensionarii, accidentații, văduvele, orfanii, nu și-au primit drepturile de 4-5 luni .

Nenorocirea constă din faptul că **Societatea Reșița** a concesiionat magaziile de aprovizionare

lui Șerban Răducanu (PNL-1) , fratele lui **I.Răducanu** (PNȚ) .Societatea îl plătește cu bonurii.

Acest **monopol** , **interzis prin lege** , l-a determinat pe Ș.Răducanu să scumpească prețurile ...

-Leonte Moldovanu (PNL_1) : Nu este adevărat !

-Eft .Gherman : Nu mă mir ! D.Moldovanu este tov. de afaceri cu Ș.Răducanu
(exclamări)

-L.Moldovanu : ceea ce afirmi este o minciună !

-Gherman : Este purul adevăr , că l-ați apărut ...

-IMLeon (PNL-1) : În parlamentul trecut (1928-30) , când d. Răducanu s-a așlat pe banca ministerială ,
eu am pus aceeaș chestiune .PSD absentă atunci.

-Gherman : Mi s-a spus la ministerul Muncii că Societatea reșița a încheiat un contract de 2 ani cu Ș.Răducanu ..

-Adam Popa (PNȚ , Caraș) : De la începutul guvernării PNȚ a intervenit și a avut rezultate favorabile :

s-au plătit pensiile restante ; a intervenit ca și concesiunea Răducanu să fie anulată ...

-DRloanițescu : Fratele lui Răducanu este la PNȚ !

-Ed.Mirto : Ce vină are d. Răducanu dacă d-lor l-au răpit un frate ?(**ilaritate**)

-L.Moldovanu : Dvs ne-ați răpit pe al doilea frate ! (**ilaritate**)

-dr.Costinescu : Ce vină are PNL că ministru Răducanu a dat fratelui concesiunea ?
(**ilaritate**)

-DRloanițescu : **Reșița datorează 12 milioane și are 18 milioane restanță . Deci un total de 30 milioane !**

Casa Asigurărilor Sociale a acceptat propunerea conducătorilor Reșiței și a muncitorilor , să se emită bonuri de aprovizionare la depozitul d.lui Ș.Răducanu .S-au emis 5 milioane bonuri (hrană, fuenituri)

Dar marfa dlui Răducanu este scumpă și muncitorii au folosit doar 1.300.000 bonuri ,
refuzând să se mai aprovizioneze de la el.**Gherman are dreptate** .În acest conflict,

Societatea este de partea lui Ș.Răducanu

Guvernul va interveni în favoarea muncitorilor. [!!!]

Reșița / 19 aug.'32

43.a) **I.Mirescu , discurs la mesaj, 24 aug.'32**

(DAD, MO 16, șed. din 23, 24 aug.'32 , p...)

[\[Vezi context la fișier PSD \]](#)-----
Mirescu / 23 aug.'32**▣ Industria**[\[LD : însfîrșit, o schimbare de optică ! foarte interesant \]](#)S-a vorbit în Declarația ministerială **despre desființarea protecționismului industrial.** Înțeleg prin asta **să revină la regimul liber-schimbist ?**" Dlor, **și Anglia** a părăsit azi regimul liber schimbismului și **face protecționism industrial** [!!!]S-a vorbit aici despre <industria parazitară> .Eu cred că **se vorbește greșit** când se vorbeștede < **industria parazitară** >, pentru că **aceste două cuvinte** , industrie și parazitism, nu se pot apropia ,**nu-și găsesc apropierea între ele.**[!!!]Această industrie parazitară nu **este parazitară** prin alt fapt , decît prin acela că **a cedat injoncțiunilor tuturor partidelor politice ,****mărindu-și consiliile de administrație și personalul tehnic ,** în măsura în care s-a simțit nevoia **plasării de partizani politici "**

Ex.Reșița.Înainte de război avea 2 directori și cca 14-16 ingineri .Astăui are 36 de directori ,

peste 100 ingineri, numărul mncitorilor s-a redus, iar producția mai scăzută decît înainte.

Cînd **Madgearu** vorbește de "deparazitare" , ar trebui **să înceapă cu ațional-țărăniștii** din Consiliile de administrație !"Nu ne vom transforma noi, **socialiștii**, în **apărătorii protecționismului industrial** ,[\[LD : de ce nu ?! \]](#)**dar să nu se facă din acesta un cal de bătaie ."** [!!!]"Mai cu seamă, **vă atrag atenția să nu se facă** ceea ce s-a făcut **la 1928, 1929, 1930,** cînd d-voastre , **în prima guvernare** , agitați mereu **în contra protecționismului și parazitismului industrial,**pentru **ca să loviți în industria liberală, [!!!]** de pe urma căreia însă **cei ce au suferit au fost muncitorii "**[\(aplauze PSD \)](#) Pentru că aceea **n-a fost altceva decît o luptă dintre PNT și PNL, [!!!]**pentru ca aceștia **să fie scoși din întreprinderile industriale și bancare și****ca d-voastre să plasați partizani de ai d-voastre "** [!!!] [\(aplauze la PSD \)](#)**"Ce era altceva decît o luptă contra industriei liberale și contra Partidului Liberal , comenzile pe care le-ați făcut d-voastre în străinătate** , locomotive, poduri metalice, și o serie întreagă de alte comenzi ?**Și ce însemnează să comandați d-voastră la Schneider -Creuzot și la Skoda , [!!!] materiale pentru ministerul armatei, de aproape 8 miliarde , care se puteau fabrica în țară ? [!!!]**[\[LD : am impresia că, cel puțin în Parlament, este prima oară avansat "scandalul Skoda " \]](#)Noi suntem contra industriei de război , suntem contra înarmărilor, dar **dacă, în definitiv, le-ați comandat,**trebuia să vă gîndiți că **sunt aici muncitori cari mor de foame .****Și atunci, de ce să le comandați în străinătate ? "** [!!!]Veți spune că au fost **obligațiuni impuse de către bancherii străini** , prin împrumuturile care le-au acordat ?

Apoi ,d-lor, dacă acestea au fost condițiunile , trebuia ca dvs. să veniți în fața țării să arătați aceasta,

și **nimeni n-ar fi acceptat un asemenea împrumut .**[!!!] [\(aplauze la PSD \)](#)**▣ Naționalizarea****PNT**, dacă vrea într-adevăr - cum a declarat d.**Madgearu** - **să deparaziteze industriile** , să le aducă la realitate ,Nu există decît **o singură soluție** : să înceapă cu **cele care nu pot fi socializate (naționalizate) ,**

cu acele carteluri și trusturi :

Cartelul cimentului - unul din cele mai odioase care împiedică construcția de locuințe ;

Cartelul geamurilor - pentru care s-au cheltuit 80 milioane în câteva luni , ca să se îndă
geamul cu 200 lei m.p. ;

-Voci PSD : Zahărul ! Hirtia !

-Mirescu : Ce a făcut PNȚ cu acest trust care jefuiește de aproape 40 de ani țara ?

Este nevoie ca **aceste carteluri și trusturi să fie controlate** .

Politica la care trebuie să se ajungă : **socializarea, naționalizarea minelor, a**

industriilor extractive ,

a marilor industrii metalurgice , care nu fac decât șantaj , servindu-se deseori de
muncitori .

[LD: **ședința se amână, Camera nefiind în număr ! Urmarea ... 24 august, fișă de mână]]**

Mirescu :

▣ **Politica socială a PNȚ**

În domeniul politicii sociale , PNȚ , timp de 10 ani , **în opoziție, alături de noi** , că dacă va
veni la putere

" va modifica în sens democratic întreaga legislație muncitorească "

Împreună cu noi , PNȚ revendica (în întruniri publice) , libertatea sindicală .

PNȚ a stat 2 ani la putere :

/ I-am cerut modificarea legislației muncitorești ;

/ I-am cerut libertatea sindicală ;

/ I-am cerut să desființeze regimul corporațiilor , adevărat regim feudal ...

care durează de sute de ani și nu-și are rostul ... **" NU a făcut-o ! "**

Mirescu /

▣ **Legislația muncitorească**

În lume se pune problema **săptămânii de lucru de 40 de ore** .

La noi , este legiferat **48 de ore** . În realitate se lucrează 10-12 ore pe zi , adică **72 de ore !**

"A trebuit să simțim această rușine , anul trecut, la Geneva, când cineva din Olanda a
citit un art.

în care se spunea că **în România copii între 10-12 ani , lucrează 14-15 ore pe zi "**

"Eu vă pot face dovada că în fruntea ministerului Muncii , până astăzi, nu s-au deosebit
miniștrii dați de PNȚ

de ceilalți miniștri . **Ceea ce a făcut d. Trancu -lași (P.Poporului)- care nu se pretinde
democrat -nu a făcut nimeni dintre miniștrii partidului democrat al dvs "**

Legea repausului duminical este o jucărie în mâna dvs .

"Ce rămâne din toate convențiile internaționale și din democratismul nostru , cu care se
duc **miniștrii la Geneva, unde se laudă că avem cea mai democratică legislație
muncitorească din Europa ? "**

Este adevărat, nici Germania nu are o lege a Contractelor de muncă așa ca România .

Dar , în Germania , muncitorii au 40 zile concediu - în România , doar 30 .

Mirescu /

Asigurările sociale

În 1927 , în Vechiul Regat și Basarabia erau ... 210.665 muncitori asigurați

În 1930 , mai sunt doar 160.000 .

În Vechiul Regat , minus 50.665 asigurați ; în Ardeal , minus 97.000 ; în Bucovina ,
minus 22.000

Deci **172.165 muncitori sunt scoși din muncă, deci sunt șomeri** .

Dacă la ei se adaugă funcționarii și micii comercianți, se poate constata că **peste
200.000 de oameni**

sunt scoși din câmpul muncii, care , cu familiile lor,

se pot socoti la **600-000 de oameni care sunt în cea mai groaznică mizerie** .

"Care a fost solitudinea **guvernului PNȚ** - a guvernului trecut - nu mai vorbesc de cel
de astăzi ,

căci acesta **nu a făcut nimic**. "

Mirescu /

▣ **Ajutorul de șomaj**

În anul 1930 / '31 , s-au dat **16 milioane de lei**.

Ministerul Muncii nu ne poate spune nici acum unde au fost distribuiți, nu-i poate justifica !

Suma de 8.665 .000 (cf. actelor de la Minister) , nu poate fi justificată de primari și prefecturi !

Acești bani s-au dat din **credite extraordinare , votate de parlament, iar astăzi nu se pot justifica !**

De aceea PSD consideră acest sistem de ajutorare nepotrivit .

Miroase a " filantropie " și "caritate " ; se lasă posibilitate de fraudă .

Aceste ajutoare de șomaj trebuiesc legiferate , ca în țările civilizate din Apus.

În toate țările șomajul este considerat " risc social" . PSD a propus un proiect de lege , dar Ministerul nu a răspuns...

În Polonia , șomajul este legiferat .

Mirescu /

▣ Concluzii

Dacă am vorbit așa ca ton și revendicări, am făcut-o pentru că **la guvern este PNT** , (nu PNL !) ,

partid care **10 ani de zile " a agitat , paralel cu noi , aproape aceleaș revendicări "**

N-am încetat a crede , noi, PSD , că **PNT reprezintă o "forță democratică "** , în această țară .

Noi, PSD , avem datoria să vă împingem "cât mai mult spre stânga " [!!!]

Mirescu / 24 aug.'32

43.b) Béni Zzabo (PNM) , discurs la mesaj, 24 aug.'32

(DAD, MO 18, 24 aug.'32, p. 456-457)

[LD : **se consideră singurul reprezentant al micilor industriași și meseriași**]

/ În alegerile din **1928, 1931, 1932**, el s-a adresat "Sfatului parlamentar" al **Partidului Maghiar** ,

pe listele căruia s-a ales a treia oară.

Beni Zzabo / 24 aug.'32

▣ Mici meseriași și comercianți

Vorbește în numele **micii industrie și a meseriașilor**. Este singurul deputat meseriaș.

Scopul lui este să activeze în interesul micilor industriași , fără deosebire de naționalitate și regiune, [!!!]

deoarece meseriașii diferitelor naționalități trăim în armonia cea mai perfectă" [!!!]

lucrând pentru fortificarea institutiilor profesionale , de binefacere și culturale, moștenite de la înaintași.

În interesul lor, al țării, se străduiesc să lucreze , să se perfecționeze, pentru a ajunge la gradul de civilizație din apus,

încît țara să importe din ce în ce mai puține articole din străinătate . Din păcate , există o situație exasperantă :

meseriașii noștri îndură mizerie , n-au de lucru ; țara este invadată de diverse articole importate !

În raporturile sociale ale fiecărui stat , o clasă puternică și independentă de mici meseriași și comercianți

are un rol important.Este în strânsă legătură cu celelate clase sociale, deoarece **asimilează** un număr considerabil din **clasa plugărimii și a muncitorilor** , mai ales copii săraci și orfani .

Această clasă , **la rândul-i , dă elemente distincte altor clase : intelectuali**, a căror muncă necesită trudă și bani

"Căci făcând parte din asa-zisa clasă de mijloc, duce rolul de echilibrare între diverse clase sociale ."

În viața economică, de asemenea, îndeplinește **un mare rol** , asumându-și numeroase sarcini publice,

asigurând **cu produsele sale** prosperitatea economiei statului .

Micii industriași, meseriași , comercianți , alcătuiesc în România , cca **12 % din populația țării** ,

ocupând locul II (după 75% țărani) , iar **la îndatoriri , locul întâi !**

Clasa lor a fost împinsă **în mare mizerie** datorită crizei economice și puterii executive

care ,
 prin nepricepere, rigiditate ,_s-a dovedit refractară oricărui îmbunătățiri .
 Dacă nu se vor lua măsuri, **mica industrie, meseriile , micul comerț din România ,**
 care , odinioară, avea un renume mondial (mai ales în ținuturile alipite !) **se va ruina și**
zecile de mii de meseriași și mici comercianți vor sărăci și vor îngroșa numărul
nemulțumiților.Unde se ruinează meseriașii, se ruinează și mica industrie milenară, iar
 țara noastră devine terende exploatare a celorlalte țări , din acest p.d.v.
 50 % din meseriași s-au ruinat complet ;
 30 % duc bătălia de pe urmă ;
 20 % abia , dispun de o avere oarecare , dar, în fața creditorilor necruțători,
această clasă nu este protejată de nimeni .
 Organele fiscale procedează sfidător , scoțând la vânzare și ultima unealtă , ultimul
 aliment ;
 Meseriașii renunță la brevetele industriale , recurgând, ca ultim remediu, la sinucidere .
 "Prin **desființarea protecției nedrepte a industriei mari**, se satisface o veche doleanță",
 deoarece industria mare , protejată, alcătuește un "stat înstat " , dominând milioanele .
Doleanțele meseriașilor și micilor...
 - Învățământ profesional de meserii , organizat pe baze practice ;
 - Școli de ucenici corespunzătoare (nu atât scris-cititului, aritmeticii, desenului...)
 - Scutirea de taxe școlare;
 - Asigurări sociale autonome ;
 -Unificarea legii meseriilor (cea din Ardeal este de peste 40 de ani, cea din Austro-
 ungaria)
 - Îmființarea Camerii de meserii ;
 - Institut de credit pentru meseriași ;
 - Legiferarea șomajului ;
 - Desființarea Legii spculei , a legii pe cifra de afaceri pe lux (care lovește, mai ales , în
 cei mici)
Dezideratele meseriașilor :
 - Cere conversiunea datoriilor și pentru această clasă ;
 -Cere reducerea impozitelor ;
 -Așteaptă aplicarea controlului averilor ;
 -Cere modificarea legii pentru dobândirea cetățeniei române ; -sunt mulți nedreptățiți.
 -Cere modficarea legii electorale ;
Nu va vota Răspunsul la mesaj.
 Beny Zzabo / 24 aug.'32

44.) **I.Hudiță (PT -Lupu) , discurs la mesaj, 24 aug.'32**

(DAD, MO 16, șed. din 24 aug.'32, p 399)

În ce privește muncitorimea **PT-Lupu " își însușește întregul program de revendicări
 profesionale ale ei " ,**
 cu principiul celo **8 ore de muncă , asigurările sociale**, extinse la toată muncitorimea .

45.) **ACCuza (LANC) , discurs la mesaj, 30 aug.'32**

[LD : context : argumentează necesitatea suprimării industriei parazitare ;
 din aceleași considerente el respinge și Partidele socialiste care au doctrina " jidănească
 " mar'xistă

și propovăduesc lupta de clasă]

Industria parazitara - primejdie națională, care duce la **crearea unei feudalități
 industriale jidovești și**

crează **un proletariat industrial " contrar intereselor de siguranță a nației "**

"Proletarii industriali , cu patronii lor, în cea mai mare parte jidani,

și cu tendințe internaționale , sunt elemente de dezagregare a nației românești "

ACCuza / 30 aug.'32

46.) **Lothar Rădăceanu (PSD) , discurs la mesaj, 31 aug.'32**

(DAD, Mo 20, 31 aug.'32, p 536-538)

[LD : revezi, dezvoltă , argumentează , coroborează **rolul istoric al proletariatului industrial în lichidarea capitalismului . Rolul istoric al proletariatului** de a se alia cu țărăniimea , de a o elibera și pe ea. În opoziție cu "statul țărănesc " propovăduit de PNT , el **lansează lozincă "Statul muncitoresc -țărănesc "** și rolul politic asumat de PSD .]
 Lot.Rădăceanu / 31 aug.'32

47.) DRloanițescu : pr. Lege pentru înființarea Camerelor de muncă , **29 sept.'32**

(DAD, MO 38, șed. din 29 sept.'32, p. 1453)

(D.S., MO 25, șed din 1 oct.'32, p. 791-793)

[LD : La Senat , legea se votează la 8 oct. la cuvântul Ing.**C.R.Mircea** care , de ani de zile,

reprezenta elementul patronal la Conferința Internațională a Muncii (Geneva) , are aprecieri pozitive la adresa elementelor muncitorești.]

Constituția din 1923 (art. 70) prevede că **Camerele** de comerț, industrie , **muncă** și agricultură ,

vor alege câte **un senator pentru fiecare categorie** . La fel în **Consiliile județene și comunale** .

Camerele de comerț, industrie , agricultură , fiind constituite ... au delegați în Senat .

Camerele de muncă ... **nu s-au înființat** , din lipsă de fonduri [!!!] , astfel , în Senat , muncitorimea nu este reprezentată.Prin proiectul de lege ... se creează **Camerele de muncă**.

Camerele de muncă / 29 sept.'32

48.) Pr. Lege privind ajutorul de șomaj , **30 sept.'32**

(DAD, MO 39, șed. din 30 sept.'32, p. 1539-1552)

Raportor, **Iuliu Coroianu** (inițiativă parlamentară)

[Proiectul de lege , inițiat pentru Timișoara , se generalizează

Cf. Constituției (art. 109) , nici un impozit nu se putea crea decât pe cale de lege]

▣ Expunere de motive

Datorită crizei economice, **Municipiul Timișoara** , unul din centrele industriale ale țării, are de luptat cu șomajul ce bântuie în industria și comerțul local.

Problema ajutorării șomerilor a devenit o problemă socială gravă , având în vedere bugetul comprimat .

În 1930 , primăria municipiului Timișoara a întreținut și îngrijit cca 3544 șomeri (3.2000.000 lei)

În 1932, cei 4.778 șomeri, au primit 5.900 .000 lei .

Fondurile fiind insuficiente, s-a recurs la mijloace extrabugetare (contribuția benevolă a populației)

Acum, ravagiile șomajului au devenit și mai grave .**Proiectul de lege prezent**, acordă Comisiei interimare a municipiului Timișoara , dreptul de a înființa pentru un an , impozite speciale ,

pentru procurarea banilor, pentru a da caracter legal acestei acțiuni.

Semnează : **Emil Hațieganu , Aurel Leucuția, Mișa Vasiescu** - PNT ;

Corneliu Ghimbășeanu (PT-Lupu) ; **I.Mirescu, Lot.Rădăceanu** (PSD) .

Legea prevede următoarele impozite :

1-3 lei , la biletele de intrare la : băi, localuri de petrecere, spectacole, circuri, cinema , teatre ,

conferințe, serate, baluri, ceaiuri dansante ;

1-3 lei , toți consumatorii din restaurante și cafenele , cofetării , berării cls. I, II ;

5, 15, 35, 70 , 140 lei - pentru unele apartamente (2- 5 camere și peste) și localuri de comerț, industrie ;

0, 50 lei pe zi , muncitorii și funcționarii care lucrează

- **M.Negură** (PNL -1) : Consideră problema șomerilor o problemă gravă pentru toată țara ,

nu înțelege de ce numai pentru Timișoara ! Guvernul trebuie să gândească la toate problemele , să o studieze ,

să dea o soluție uniformă .**Acest proiect , îl va vota .**

-DRloanițescu : Aveți dreptate .Problema trebuie rezolvată **pe baza unei legi generale .**

Nu putem veni acum , în sesiune extraordinară, cu ea. Ne gândim ca , **odată cu unificarea Asigurărilor Sociale ...**

să rezolvăm și această problemă a șomajului (aplauze la PNȚ)

De acord cu reprezentanții PSD , am admis amendamentul propus ,

să autorizăm și celelalte comune să dea asemenea ajutoare .Prin urmare, **dispozițiile acestei legi ,**

se întind și asupra altor centre. Legea capătă , astfel, un caracter de generalitate .

Vă rugăm să o votați , mai ales că toți suntem de acord cu seriozitatea problemei . (**aplaude la PNȚ)**

-Pompiliu Ioanițescu (PNȚ) : Rugăm pe dl ministru să întocmească din vreme un program.

Știm că d-sa se ocupă de necazurile muncitorilor .Dar **dorim un program de ajutorare a șomerilor ,**

pentru că sunt șomeri de 3-4 ani de zile în mizerie .Consider că **ajutorarea șomerilor**

să o punem și în sarcina statului , cu toată sărăcia.

-I.Mirescu : dacă noi **am propus amendamente,** dacă **vom vota această lege ,**

nu înseamnă că renunțăm în a reclama ajutoarele de șomaj pentru toți șomerii din țară.

Să legifereze pentru toți șomerii din țară , în viitor .

Ajutorul de șomaj / 30 sept.'32

49.) Pr.de modificare a Legii pentru ocrotirea minorilor și femeilor , 30 sept.'32

(" Legea pentru ocrotirea muncii minorilor și pensionarilor și pentru durata muncii , publicată în MO nr. 85 , din 13 apr. 1928) .(Raportor , **M.Marinescu**)

(DAD, MO 39, șed. din 30 sept.'32, p. 1546-1552)

[LD : din **Expunerea de motive reese clar că această legislație fusese impusă , încît nu știu cît de tare corespundea dorinței României ,și nici cum era aplicată ! În orice caz,legislația românească făcuse niște "șolticării "ca să eludeze niște paragrafe !]**

-DRloanițescu : Este o lege referitoare la o Convenție internațională , în jurul căreia nu se face discuție,

ci trebuie să o primească "nevariatur " Legea a fost votată de Senat , și cuprinde modificarea unor articole

din **Legea din 13 apr. 1928 .**

-MMarinescu : Conform **art. 408** din **Tratatul de la Versailles** , suntem obligați să prezentăm

Biroului Internațional al Muncii , un **Raport anual** asupra măsurilor luate pentru executarea

fiecărei Convenții la care am aderat. Ultimul Raport (al 12-lea) a fost înaintat în dec.'31 .

Cf. **Regulamentului Conferinței Internaționale a Muncii** , directorii BIM supun aceste rapoarte

unui "comitet de experți " , apoi unei Comisii (" **Comisia art. 408** ") , apoi Conferinței .

Pentru România , au rămas în discuție [!!!] :

1) Convenția limitînd **8 ore pe zi și 48 pe săptămână** , în stabilimentele industriale (adoptată în Conferința Internațională de la Washington , în 1919)

Din compararea textelor , rezultă că Legea din 13 apr.'28 n-a respectat principiul din Convenție ,

și de aceea se propunea înlocuirea unor termeni , cf Convenției.

Ex. : < durata normală de muncă efectivă > se înlocuia cu < orele de muncă >

2.) Convenția privind **munca de noapte a femeilor** (Conf. de la Washington, 1919) : deoarece în legea românească era un paragraf care îngăduia munca de noapte pentru femei,

cînd era foarte cald, ori "Comisia 408 " a reproșat că prevederea se aplica numai în țările cu climă tropicală .

3.) Convenția stabilind **vârsta minimă pentru admiterea copiilor la lucru** în industrie (14 ani)

(Cf.Conf. Washingt., 1919) , pe care "Comisia 408 " a sesizat că lipsește din Legea

românească

Deși Ministerul Muncii a explicat că dispozițiile sunt tranzitorii ,și au fost luate cu scopul de a nu lăsa să vagabondeze copiii de 12-14 ani , care termină școala primară, "Comisia 408 " și-a menținut dispoziția.

4) Convenția relativă la **munca de noapte a copiilor** , interzisă copiilor sub 18ani . Prin proiectul prezent, se pune de acord legislația noastră cu textele Convențiilor la care am aderat.

Munca de noapte , femei și copii / sept.'32

50.) Pr. lege ptr. jurisdicția muncii , inițiativă parlamentară (100 deput.) , 8 oct.'32

(DAD, MO 47, 8 oct.'32 , p. 1891)

-**C.Pecilă** , în numele a 100 deputați, propune proiectul , în aplauzele PNȚ;

-**DRIoanițescu** : proiectul corespunde unei necesități urgente.

Ministerul Muncii și -l însușește .

Guvern Maniu .Legislatua II .Sesiunea ordinară . 15 nov.- dec.'32

Guvern AI.Vaida .Legislatura II .Sesiunea ordinară - continuă . ian.-apr.'33

51. Autorizarea stării de asediu , dezbateri la lege , 3 febr.'33

Opinii : **Vaida-Voevod**, **Virgil Grossu** (raportor) , **Gh.Brătianu**, **IGDuca**, **O.Goga**, **Anibal Teodorescu**, **M.Gheorghiu** , **Fritz Connert**,**Iosif Willer**, **M.Landau**, **G.A.Cuza** ,**ACCuza**, **CZCodreanu** ,**IMLeon**, **dr.Lupu**,**Gr.Iunian** , **Lotar Rdăceanu**.
(DAD, MO 32, 3 febr.'33)

[LD : vezi obligatoriu fișier Doctrine de partid și Legislație .

Prezintă nuanțat atitudinea față de **comunismul intern**,
văzut ca o **coloană a V-a a Moscovei** . Tebuie să-ți iasă o pagină "beton "]

Opinii : **Vaida-Voevod**, **Virgil Grossu** (raportor) , **Gh.Brătianu**, **IGDuca**, **O.Goga**, **Anibal Teodorescu**, **M.Gheorghiu** , **Fritz Connert**,**Iosif Willer**, **M.Landau**, **G.A.Cuza** ,**ACCuza**, **CZCodreanu** , **IMLeon**, **dr.Lupu**, **Lotar Rădăceanu**.

EXTRASE :

-**AI.Vaida -Voevod** (prim.ministru) : "În ultimul timp, **mișcări concertate cu caracter comunist**, au tulburat ordinea în diferte regiuni și **tind în mod evident la destrămarea țării** ." [-----]

Fiind nevoie de măsuri excepționale , ele nu se pot lua decât în cadrul stării de asediu .
(din "Expunerea de motive , citită de Vaida)

-**Gh.Brătianu** (PNL-2)/ 3 febr.'33 : Consideră de extremă gravitate introducerea legii, dar **nu refuză măsurile menite să asigure ordinea în stat și autoritatea statului**.
"Consecvent principiului de **a apăra independența statului național**
împotriva oricărei **știrbiri a suveranității sale** [...]
el **nu va tolera ca elemente tulburătoare**
să urmeze în manifestări anarhice , îndemnul instigațiilor străine "

- **IM.Leon** (PȚ-Lupu)/ 3 febr.'33 : Prezentarea legii de către guvernul PNȚ, care se pretinde "democratic " ,este o "**surpriză dureroasă** " .
Este inadmisibil ca PNȚ , care a luptat ani de-a rândul, împotriva stării de asediu ... acum să vină cu ea !

După **Constituție**, starea de asediu (art. 28) este admisă ,
 în caz de **război** și în împrejurări ce **amenință existența statului** .
Ce se întâmplă azi de se vine cu legea ?!

Explicațiile lui Ed.Mirto , cu grevele de la Ploiești și Grivița , nu justifică măsura .
De ce nu se aplică "Legea Mârzescu " - care a fost făcută
 pentru a înlătura tulburarea ordinii publice ?

Actuala lege , **sugrumă orice libertate cetățenească** ,
 deoarece **introduce cenzura și interzice adunările**
 " ... în dosul acestei legi , **se ascunde dictatura ce va să vie "** (ilaritate la PNȚ)

Manifestările de stradă , puse la cale [LD : de cine ?]
 pentru a întinde **o cursă guvernului**, pentru a găsi o justificare la lege.
 Conjură guvernul să nu aplice legea . **Va vota contra** .

 - **Octavian Goga** (PNAgrar) / 3 febr.'33
 "[...] totdeauna am fost de părere că la baza ideii de stat ,
 trebuie să stea **ideea de autoritate** "

- **II Mirescu** : De dictatură !

- **Goga** : De ani de zile , vede că " atributele de autoritate slăbesc " ...
"ideea națională este zguduită " . Criza la noi nu este atât economică ,
 cât o "criză de credință în misiunea acestui popor " (**aplauze LANC și PNA**)
 Astăzi ni se anunță că suntem în preajma unei "disoluții de stat" ;
 că pericolul vine din partea unor "mâni străine " .

În fața acestei situații , "**poporul nostru se unește pe deasupra considerentelor
 de partid** " ca să-și apere nevoile, sărăcia și neamul.

Va vota legea,

dar ...face apel la Vaida să cedeze locul la guvern unui **guvern de autoritate** .

 - **I.G.Duca** (PNL -1) / 3 febr.'33 : dacă guvernul crede că aceste măsuri sunt necesare,
 să le ia pe răspunderea lui.

"Sunt ani de zile de când noi am denunțat pericolul comunist "

Există "**organizații tenace**", **subvenționate din străinătate** .

"Ne-ați spus că inventăm aceste pericole !"

Astăzi ce descoperim ? **Comuniști la Poștă, la CFR , la toate uzinele noastre..**

Și cu legea , **PNȚ nu va face față**, trebuie să plece de la guvern !

 - **Gr.Iunian** (PȚR) / 3 febr.'33

În 1928, prima măsură a **PNȚ** a fost ... înlăturarea stării de asediu .

Acum, **PNȚ ia lecții de la PNL** , cum s-o introducă .

S-au invocat frământările de la Grivița și Ploiești .

S-au lăudat tactul guvernului și autorităților, care au aplanat tensiunile...

Trebuia lăudată muncitorimea , care a fost la fel de "înțeleaptă " .

S-a dovedit că acolo au fost cereri justificate, nu instigații străine .

Pe aceste cazuri, **nu puteți institui legea** .

Spuneți că aveți alte " cazuri "

Aveți mijloace să le preveniți. Aveți destule legi.

"Cine vrea pâine, nu se mulțumește cu gloanțe "

La adăpostul legii, vreți să realizați **o politică potrivnică țării**.

Cu legea, **dați întraga răspundere asupra armatei** - dvs dezangajându-vă -

instituție pe care dvs sunteți datori să o păstrați intactă , în afară de orice critică.

Legea reprezintă incapacitatea guvernului. **Va vota contra** .

 - **Anibal Teodorescu** (PP - Averescu) / 3 febr.'33

Când **Vaida** era ministru de Interne , **spunea că nu este " pericol comunist" !**

...**acum** , ca prim .ministru , **aduce această lege** .

Legea ne scoate din cadrul normal constituțional, dovedind că **guvernul nu poate**

face față. "**Fac parte** , însă, **dintr-un partid de ordine** care înțelege că

atunci când se strigă de pe banca guvernamentală că țara este în primejdie ,

trebuie să fie foarte atent la actele lui. De aceea, declar că **voi vota pentru "**

Dar mă întreb : s-a aprins ceva în țară ? A început furtuna ?

Nu cumva și PNȚ a semănat, cândva , vânt ?"

-Lotar Rădăceanu (PSD) / 3 febr.'33 : [**i se strigă "scurt" !**]

" Dacă doriți "scurt" , cu atât mai mult doresc ca **guvernarea dvs .să fie mai scurtă** și să se termine chiar azi " El nu vede situația atât de amenințătoare.

Cele 2 greve invocate, nu au fost primele, au fost justificate și s-au aplanat .

Starea de asediu înseamnă că **se trece o parte a puterii executive și judecătoreștii asupra organelor militare .Ia înseamnă întronarea "dictaturii militare"**

Nu neagă că **s-au produs tulburări îngrijorătoare** , dar ele.....

"Nu sunt provocate de clasa muncitoare " ci ...

" de unele **curențe extremiste de dreapta** care au avut voie, până acum, să opereze în voie **pe străzile Capitalei "**

"Aceste tulburări , produse de **curențele fasciste și antisemite**, pot avea loc numai **cu complicitatea vinovată a poliției și a organelor de stat "**

Dovadă : atacul de astă noapte împotriva localului PȚ-Lupu ...

Împotriva acestor manifestări, nu este nevoie de starea de asediu.

Ajung legile existente.

Lot.Rădăceanu /

▣ **PSD --PCR**

"Mișcările muncitorești au cauze adânci și juste "

(evocă cum s-a ajuns la conflictul de la Grivița)

Nu instigațiile comunistilor : instigatorii reali sunt foamea, mizeria , nedreptatea

Clasa muncitoare are voie, în acest caz, **să se ridice și cu violență.**

-Ștefan Cicio Pop (președ.Camerei) : **Violența nu este admisă** într-un stat ordonat .

-Rădăceanu : Nu trebuie admisă **nici exploatarea , nici nedreptatea .**

-Ed.Mirto : Din moment ce **li s-au îndeplinit cerințele, de ce continuă greva ?**

-Rădăceanu : **Sunt elemente** a căror acțiune a mers mai departe , care **vor să profite de această stare de nemulțumire .**

Dar nemulțumirile sunt reale. De ce s-a speriat PNȚ ?

-Mirto : **Recunoaște că PSD a reprezentat corect interesele muncitorimii .**

De aceea guvernul le-a rezolvat 90 % .Cum au răspuns muncitorii ? Continuă greva !

-Rădăceanu : **" Există situații când prind curențe** pe care , noi, **social-democrații, nu le aprobăm.**

De aceea insistăm noi **să fie deplină libertate de opinie,** pentru a se cristaliza adevărul.

Noi nu ne speriem că unii muncitori sunt sub conducerea comunistilor, deși se lovește direct în noi.

De ce vă speriați dvs ? Nu este la fel în Anglia, în Franța ? "

-Polizu -Micșunești : **" Franța nu este lângă Nistru ! "**

-Virgil Grossu : **" Dvs nu sunteți organizați suficient,** pentru a **paraliza comunismul "**

-Rădăceanu : **" Nu aceasta este sarcina noastră .**

Ce se pretrece în sânul clasei muncitoare , luptele dintre noi și comuniști , ne privesc numai pe noi . Dar exagerați puterea comunistilor.

Mișcarea comunistă , care este bazată numai pe demagogie și supralicitarea revendicărilor , nu poate fi de folos muncitorilor .[...]

Singurul ei rezultat este că dezbină muncitorimea și o slăbește "

Dar asta nu veți rezolva cu legea ! Oriunde guvernele au preîntâmpinat mișcările de masă cu forța baionetelor , ele au fost măturate .

" A căuta să întâmpiați cu forța, tendințe, lupte și evoluțiuni ,

care sunt în nota timpului și a istoriei, înseamnă a pregăti **nu soluționarea lor pașnică și democratică,** ci , dimpotrivă, soluționarea lor în forme violente și catastrofale " Aceasta este învățătura istoriei .

Nu căutați să rezolvați problemele grele cu "dictatura și forța " , veți îndârji și mai mult masele.

"Dacă acum **semănați vânt,** aveți grijă că va trebui să **culegeți furtună .**

Prin socialism , masele vor ajunge la biruintă !"

-Iosif Willer (P.Maghiar) / 3 febr.'33 :

Partidul maghiar este un **partid al ordinii și legalității.**

Dar sunt suficiente legile existente .**Nu va vota legea .**

-Fritz Connerth (P.German) / 3 febr.'33 : Sunt suficiente legile existente.
 Dar , dacă guvernul va avea nevoie ... trebuie să aibă această posibilitate
Va vota legea , dar guvernul s-o folosească numai dacă este absolută nevoie .

-G.A.Cuza (LANC) / 3 febr.'33 : Situația este gravă ,
 grevele dese "pot să întindă peste toată țara mișcările revoluționare ." **Guvernul este nevoit să vie cu măsuri, dar să-și asume toată răspunderea**
-I.Mirescu : Starea de asediu **se va întoarce și asupra dvs !**
-GACuza : Chiar dacă ! " noi preferim de o mie de ori păstrarea ordinii în stat ,
 cu oricâte sacrificii , **decât anarhia către care dvs vreți să ne duceți ! "**

-M.Landau (P.Evresc) / 3 febr.'33 : " Măsura este gravă, pripită , inutilă"
 În cei 10 ani de guvernare cu stare de asediu, până în 1928,
nu au putut fi stăvilite mișcările antisemite. [LD ???]
 Mai degrabă s-au normalizat după 1928.
 Legea gâtuie libertățile cetățenești ; PNȚ face rău serviciu țării, prin lege .

-CZCodreanu (G de F) / 3 febr.'33 : **Garda de Fier va vota contra** ,
 este o măsură "finală " . **Trebuie extirpate cauzele : cauza semită [!?!]** ,
 a conflictelor de la Ploiești ;
 faptul că unii politicieni încasează tantieme . **Va vota contra ! [LD : atât spune]**

-M.Gheorghiu (PND -Iorga) / 3 febr.'33 : Guvernele de autoritate n-au nevoie
 de măsuri grave, pentru că sunt destule legi. Guv.PNȚ este slab,
 și a contribuit la dezordinile ce izbucnesc. **PND se va abține de la vot.**

-G.Serbeniuk (P. Ucrainean) : **Nu va vota legea** pe care ,
 în 1928, PNȚ a înlăturat-o !

-dr.Lupu / 3 febr.'33 : "**Așa dar, din capitulare în capitulare ! Alaltăieri ați dat peste bord**
pe președintele și vicepreședintele PNȚ [...] astăzi dați peste bord principiile , programul,
 tradițiile , însăși baza vieții dvs.[...]
Această lege este lespedeaa , este crucea de mormânt pusă peste partidul dvs."
 Regretă acest fapt , deoarece **PNȚ a avut această lege aplicată pe spinarea sa :**
a curs sânge ; au fost cadavre ; au murit un Berbereche ; au murit sute de țărani în
Ardeal ... pentru a crea acest PNȚ și acum el vine prin surprindere cu starea de
asediu și cenzura !
 / **Recunoaște că starea este gravă [evocă anul 1907] .**
Nu se îndoiește că sunt dușmani care" își vâă coada" în starea de nemulțumire .
 Dar **care este proporția** între starea reală și "**intervenția străină** " ? !
 Dlor ! Nu vă jucați cu focul ! Legea este fatală !
Această lege [...] este pentru **introducerea dictaturii politice** ,
 dictatura politică **a unui guvern din dos [Camarila !]** , care este mai mare în această
 țară. Dar nu se poate jugula un popor, dreptatea va răsări !

-Virgil Grossu (raportor) : **Partidele mari au avut o atitudine mai "curajoasă "**
, vădind " răspunderile" : PNL-ducist, PNL-georgist, PNAgrar-Goga, P.P.Averescu,
 care **au trecut pe la cârma statului, au aprobat legea.**
Contra au fost Gr.Iunian și dr Lupu, care au invocat cei 10 ani de opoziție .
 PNȚ, ca partid de guvernământ, nu consideră că programul său nu-i îngăduie
 să ia măsurile dictate de împrejurări :
grava situație cu grevele ; spionajul care se practică chiar în centrul Capitalei .
 Este o problemă de oportunitate.
 Dar nu este oare necesar, să aducem " un mic abandon al libertăților celor mai mari " ?
Da , este o măsură preventivă (celelalte legi sunt represive)
menită să stăvilească mișcările subversive .
Noi suntem informați pertinentamente de "direcțiunea ce se urmează de o anumită
mișcare "

Vaida -Voevod / 3 febr.'33 : Are sentimentul de satisfacție că oratorii au înțeles situația.

Consideră votul, un vot de încredere .

Chiar dacă ne-ar amenința dictatura PNL ... nu cea a partidelor cu 2-12 membri " !

Legea este facultativă ; este valabilă 6 luni ;

Votanți : 245.

Bile albe : 202

Bile negre : 43

Legea Stării de asediu este adoptată / 3 febr.'33

52.) Ordonanța pentru aplicarea stării de asediu, 5 febr.'33

Ordonanța Corpului II Armată ,pentru dizolvarea organiz.comuniste , 11 febr.'33

("Adevărul" din 7 și 12 febr.'33)

Fiind însărcinați cu aducerea la îndeplinirea înaltului **Decret Regal** 201

prin care s-a declarat **starea de asediu** ,

în baza **legii ptr.autorizarea stării de asediu** (4 febr.1933)

ordonăm următoarele:

Art.1. Perimetrul în care se va executa starea de asediu:**București** (tot teritoriul+ comunele suburbane + 5 km de jur împrejur;Cernăuți, Galați, Iași, Ploești, Timișoara (teritoriul +2 km.în jur) ;zona industr.a jud Prahova (la sondele petrolifere și a comunelor din jur).

Art.2.Pe tot acest terit.**sunt interzise orice adunări sau întruniri** și orice convocare de adunări,**fără autorizarea comandantului** Corpului de Armată sau a Garnizoanei.

Art.3. Sunt oprite **orice manifestații sau procesiuni** pe străzile sau căile publice,orice atrupament...

Art.4.Pot purta **uniforme** doar membrii instituțiilor de stat autorizate,

Purtarea de **alte uniforme** neautorizate este **interzisă**.

Art.5.Interzicerea purtării de **embleme sau insigne** neautorizate .

Art.6.Orice publicație care exercită sau întreține dezordinea și răspîndirea unor asemenea publicații ,sunt interzise.

Broșurile sau cărțile imprimate de particulari,vor trebui să obțină autorizarea Comandamentului Garnizoanei...

Periodicile și cotidienele,nu au nevoie de autorizație,

dar **editorii și autorii** vor fi **răspunzători și pasibili de pedeapsă,**

dacă răspîndesc dezordinea sau știri alarmiste.

Se va putea ordona și suspendarea publicațiilor pe o perioadă.

Art.7. Portul de arme ,fără autorizație,este interzis.

Art.8.Cf.legii,darea în judecată de tribunalele militare,

închisoare dela 15 zile-1 an,pierderea drepturilor civile (votul) și portul de arma.

Semnează :Al.Vaida-Voevod (președ.consil de min),GGMironescu

(Interne),M.Popovici(Justiție),Gral Samsonovici (Apărarea Națională)

▣ Ordonanța nr.2 Corpului II Armată,11 febr.'33 .

Comandantul corpului II Armată [gral Nic.Uică],conform înțelegerii cu Vaida -Voevod și G.G.Mironescu ,**a ordonat dizolvarea tuturor asociațiilor și organizațiilor comuniste,** de pe terit.comandamentului.

Ordonanțe similare se vor da **în toate zonele cu stare de asediu.**

Art .I Sunt și rămîn dizolvate următoarele organizațiuni:

1.comit.de conducere ale org.comuniste. 7.sindicatelor neafiliate CGM

2.UTC

8.CCcomunist al CFR

3.BMȚ

9.Asoc."Solidaritatea"

4.Ajutorul Roșu Internațional

10.C.Com.al șomerilor

5.Ajutorul muncitoresc Român

11.Asoc.stud.com.

6.birourile juridice comuniste.

12.Asoc.contra răzb.

Art..II sediile acestor organiz.vor fi închise,orice adunări vor fi interzise .

Art.III pedepse ca cele dela legea stării de asediu.

Art.IV ordonanța va fi afișată pe străzi și autorități.

Art.V.Însărcinați cu aplicarea,militarii de sub comanda,ofițerii de poliție,agenții forței publice.Ordonanțele represive anticomuniste / 5, 11 febr.'33

53.) Armand Călinescu (ex-subsecretar de stat , Interne)

, la starea de asediu PNL, 13 mart 1934, retro'31-'33

(Legislatura PNL, ses.ord. febr.-mart'34. [Vezi xerox integral](#) , [fișier PNT](#)

DAD, MO 23, 13 mart.'34 , p. 759- 760)

Replică : [Hurmuz Aznavorian](#) (raportor)

[LD : Este contra stării de asediu introdusă de guvernul Tătărescu .

Justifică starea de asediu introdusă de PNT în febr.'33

Trebuie să subliniezi până unde a dus ura oarbă dintre cele două mari partide !]

Armd.Călinescu / 13 mart.'34, retro ' 33

▣ **Congresul V PCR , Moscova**

Când PNT a venit la putere în 1932, a găsit "planul unei acțiuni comuniste bine fixat ."

" Se ținuse în ianuarie [LD : în dec.' 31]

al V-lea congres al Partidului Comunist Român, la Moscova.

În Rezoluțiile adoptate atunci, pe care noi le-am găsit "în broșurile și foile clandestine ", se fixau următoarele 4 puncte pentru România :

" 1.Discreditarea social-democrației , prin aplicarea tacticii numită a frontului unic ;

2. Infiltrație în instituțiile de stat și de apărare națională : Poșta, CFR, arsenal, pirotehnie ;

3. Provocarea de greve repetate , pentru antrenarea masei muncitorești , în deosebi în regiunea petroliferă din Prahova, apoi în regiunea Jiului și CFR .

4. Provocarea unei greve generale , cu acte de violență "

În acele "Rezoluții" se indica și epoca când acele acțiuni trebuiau terminate : martie 1933. Am găsit acest Plan, în Instrucțiunile pe care Centrala CC al PCR le trimitea tuturor organelor de luptă , celulelor de fabrică, tineretului, Ajutorului Roșu,

organizațiilor de șomeri ș-a.Sigur, se putea ca acele "instrucțiuni " să rămână "simple deziderate pe hârtie " ,să nu capete niciodată realizare , în fapt. De aceea, noi ne-am gândit la acțiuni de supraveghere .

Armand Călinescu / febr.'33

▣ **Acțiuni subversive comuniste**

Din toamna 1932, au început acele fapte semnificative :

" Elemente extremiste pun mâna pe conducerea tuturor organizațiilor muncitorești . Era primul pas."

În dec.'32 , descoperim **spionajul de la Poșta ... comunistul Tevekelei** obținea, prin intermediul unor funcționari de la poșta, telegramele cifrate eminate de Ministerul Afacerilor Străine , și le trimitea regulat la W E B (West Europeaische Bureau) din Viena .Cercetările au dovedit că el începuse a avea legături și la Arsenalul armatei . Era al doilea punct care căpăta consistență.

La 1 febr. 1933 , izbucnesc **tulburările muncitorești pe Valea Prahovei** (Societatea "Româno-Americana) , în urma unui conflict de muncă, care era numai un pretext.

Muncitorimea s-a dedadat la acte de sabotaj... se cobora în stradă ...cu femei și copii... **8.000 de oameni** au fost antrenați de "**agitatorii comuniști** " ... au ocupat piețele publice , ținând întruniri , atăcând în repetate rânduri , localul Poliției !

... Guvernul l-a însărcinat să meargă la Ploiești, să vadă ce se petrece :

"Am constatat că mișcarea se desfășura viguros, **după regulile tacticii comuniste ."**

"Concomitent cu asta , Siguranța descoperea **curieri comuniști** cari plecau din București spre centrele muncitorești " , iar la Galați , la Iași, și la Cluj,

apăreau **greve de simpatie** .

Armand Călinescu / retro 'febr.'33

▣ **Starea de asediu .**

▣ **16 februarie'33**

" Am venit atunci la București , am raportat guvernului asupra situațiunii , iar Consiliul de miniștri a decis să supui imediat Camerei, proiectul pentru introducerea stării de asediu.

Este adevărat că turburările au continuat câteva zile, culminând cu **dezordinele de la 16 februarie la atelierele Grivița**, când noi am întrebuițat armata . Dar noi am izbutit să oprim mișcarea , înainte de a fi luat formele definitive ale grevei generale. Iată în ce condițiuni **am introdus noi starea de asediu "** ...Ulterior , am căpătat documente foarte importante , care confirmau prevederile noastre."(p. 760)

-Hurmuz Aznavorian (raportor) : " Dle Călinescu [...] aceste explicații detaliate le-ați dat dvs atunci , când ați cerut starea de asediu ? "

-Călinescu : Nu .

-Aznavorian : "Aceasta interesează astăzi "

-Călinescu : "Nu le-am dat atunci pentru că acțiunea era în desfășurare și pentru că noi nu puteam descoperi punctele noastre de supraveghere . În urmă , găsim documente cari confirmă în întregime prevederile noastre. ...În acel timp , **se instaura noul regim la Berlin** , și , printre persoanele arestate , se afla și **femeia Bela Iacobovici** , soția unui membru în Comitetului Executiv la București." Asupra ei s-au găsit 2 documente :

Un Raport către Internațională , pe care îl întocmise **Partidul Comunist** din București , asupra evenimentelor din țară. La 3 zile, Raportul ajunsese la Berlin !

Copia unor Instrucțiuni pe care **Internaționala Sindicatelor Roșii** , a căilor ferate (cu sediul la Berlin) le trimitea la București, ca să-i încurajeze la acțiune.

Mai târziu , în iunie '33, într-o publicație comunistă, "găsim recunoașterea întreagă a substratului mișcărilor din primăvara trecută , și a pericolelor pe care le-am fi avut , dacă nu luam măsuri la timp.... "

-Romulus Seișanu ("Universul ") : " De ce ați pus în libertate pe **comunistul Bujor ?** " (aplauze la PNL . Călinescu nu răspunde)

-Călinescu : ... și a trebuit să ne acoperim cu legea stării de asediu , în timpul necesar elaborării Legii Mironescu , care a fost depusă curând după aceea ." (p. 760)

[**LD : a urmat contestarea legitimității legii PNL, pentru că G de F nu reprezenta un pericol ! Ironia soartei !**]

Armand Călinescu / mart.'34, retro'33

54.) **G.A.Cuza** : **la aplicarea Legii stării de asediu , 13 mart.'34 , retro' 33**

(Legislatura PNL , Ses.ordinară , DAD, MO 22, șed. din 12 martie 1934, p. 765) , Respinge legea PNL , pentru că nu există un pericol al G de Fier !

Acordă circumstanțe scuzabile guvernului PNȚ , în 1933, pentru că ... **pericolul comunist... este grav !**

/"Situățiunea de atunci era f. simplă de explicat ; erau anumite împrejurări pe care le cunoștea toată lumea , erau acele **mișcări muncitorești, alimentate de comuniști**, în diferitele centre ale țării, Iași, Ploești, Craiova, atelierele Grivița-București, care tindeau la **declararea grevei generale** și , pe această cale, la **întronarea comunismului la noi în țară . "**

Guvernului i-a fost simplu să spună , în Expunerea de motive , de " **mișcări concertate cu caracter comunist "**

/ **Vaida a ținut să se consulte cu toți șefii de partid** , înainte de votarea legiicând el , GACuza , ieșea de la Vaida, s-a întâlnit cu IGDuca care l-a întrebat ce va face LANC ? " Dându-mi seama că este vorba de **un atac organizat al comunismului** contra ordinii de stat și împotriva existenței statului, i - **am răspuns** : < Noi nu combatem legea , lăsând **guvernului întreaga responsabilitate** a actului pe care-l face .>

/ Aceasta a fost și părerea lui Duca , alături de gândul căruia m-am aflat. Și așa a făcut declarația sa.

Iar eu am venit ulterior la tribună și din banca socialistă mi s-a strigat : < Dle Cuza , nu- ți dai seama că această lege se va ridica mâine ... împotriva d-tale ? >

Și atunci eu am spus ...< Prefer să se ridice de 10 ori împotriva mea, dar să se curme odată pentru totdeauna cu anarhia d-tale . >

Din păcate , **ulterior, guvernul PNȚ a extins represiunile și asupra LANC !**

[LD Atenție! Peste un an, el se plângea că legea Stării de asediu (3 febr.1933) votată sub național-țărăniști, contra comuniștilor, s-a întors în mod sistematic, împotriva LANC. El dădea dreptate social-democraților, care-i prevenise că așa va fi.]

GACuza / 1934, retro ' febr.'33

55.) **Lot.Rădăceanu** : **Ordonanța de dizolvare a org.comuniste , 13 febr.'33**

(DAD, MO 39, șed din 13 febr.'33) **Vezi pe larg la fișier PCR**

Lot. Rădăceanu , interpelare : Ordonanța Corpului II Armată , 13 febr.'33

//dizolvarea 12 organizații considerate comuniste //

Ce rost are această Ordonanță ?

Majoritatea acestor organizații , n-au existat , legalmente, nici înainte , fiind dizolvate de PNL.

De ce se face atâta reclamă mișcării comuniste ?

De ce se exagerează proporțiile acestei mișcări ?

Muncitorimea este prea puțin influențată de ea .

-Octavian Goga (PNA) : Spui că nu este pericol comunist ?

Eu îți aduc **un maldăr de ziare clandestine** .

PSD ce face pentru a contracara acțiunea lor ?

-L.Rădăceanu : Lupta dintre PCR și PSD s-o lăsați pe seama noastră .

Ordonanța de dizolvare - este o diversiune.

[LD : de ce tot insistă Rădăceanu ca lupta dintre PSD și PCR

să fie lăsată pe seama lor ? !]

Lot.Rădăceanu / 13 febr.'33

56.) **GGMironescu (Interne) , expunere :tulburările de la Grivița -CFR , 16 febr.'33**

(DAD, MO 41, 16 febr.'33 fișă de mână)

Poziții : **Dr.Lupu, I.Mirescu, R.Franasovici, O.Goga, Gh.Brătianu, Gr.Iunian , CZCodreanu, M.Ghheorghiu, ACCuza , M.Stelescu, Ilie Lazăr, Gh.Tătărescu , Vaida Voevod.**

[LD : Atenție ! În aceeași zi, Titulescu semna la Geneva , **tratatul Miciei Înțelegeri** .

Rusia Sovietică - după eșecul semnării " pactelor de neagresiune" -

Să fi reacționat, astfel, dând cuvântul de ordine PCR ?! .Supoziție.

Vezi la **fișierul Politică externă**

Atenție LD : conflictul izbucnește sub **regimul stării de asediu** introdus de guvern]

[LD : atenție ! urmează o serie de controverse în care atât de greu se pot despărți

problemele comuniste de cele cuziste și legionare , încât va trebui, cumva ,

să găsești o tratare adecvată. Vezi și la **fișierele Comunism , LANC, G de F** etc etc.

În doc. publicate, sub regimul comunist, s-au făcut amputări grosolane ,

în care tot ce nu era convenabil- Rusia , comuniștii - a fost scos.

Aceasta a dus la deformarea cuvântărilor lui Lupu, Mirescu ș.a.]

[Se propune constituirea unei anchete parlamentare .Adunarea respinge propunerea]

-GGMironescu : arată faptele.Situația în care s-a aflat guvernul când muncitorii au

refuzat să părăsească atelierele. 2000 muncitori sunt în cercetare .

Pierderi : la autorități - 1 mort, 12 grav -răniți.

la insurgenți - 3 morți , 16 grav răniți

Consideră că **totul a fost o provocare comunistă** , care vizează destrămarea țării.

Datorită stării de asediu, s-a evitat un rezultat mai tragic.

-Vict.Iamnadi :impută guvernului că a introdus starea de asediu.

-GGMironescu : Recunoaște că s-au făcut greșeli de către administrația CFR .

-dr.Lupu : **De ce se dă vina pe comuniști ?**

-GGMironescu : face apel la oamenii de ordine , la partide, să se unească

pentru a înlătura primejdia cu care este amenințată țara .

-dr.Lupu : Lucrătorii au vrut eliberarea celor arestați.

Guvernul a uzat de prea multă autoritate . După somarea muncitorilor,

li s-a dat prea puțin timp (5 ') .Trebuia să li se dea 15 ' , și s-ar fi evitat vărsarea de

sânge . **"Incidentele" de la Grivița , s-au făcut de bande cu pistoale , antisemite** [?!?]

-M.Stelescu : În vremea asta , dIMadgearu dansa la Athenée Palace !

-Lupu / 16 febr.'33

S-a greșit cu cei 2000 de muncitori , plimbați pe Calea Grivitei , între baionete !
 Este informat că au fost mai mulți morți .(automobilul fabricii Schmidt i-a transportat)
Cere suprimarea stării de asediu (evocă greșelile din 1907)
 Guvernul **să înlocuie prefectul Capitalei**, care nu a avut tact .
 Nu cere plecarea guvernului.

-I.Mirescu / 16 febr.'33 :

-Bogățoiu este agent provocator. Doncea, Tudor Alexandru, la fel.

-Lungu Mihalache (Galați) I-a fost facilitată plecarea la Moscova ,
 unde a făcut cursuri ,și acum , reîntors, a fost reîncadrat .

Un altul **Gheorghiu**, transferat de la Galați la Dej, acum **face agitații peste tot**,
sub ochii administrației. Cere anchetă parlamentară.

-R.Franasovici (PNL-1) : Organele de stat s-au găsit în legitimă apărare ,
 în contra **elementelor comuniste** ,

unelte în solda **Internaționalei Roșii de la Moscova "**

Toată răspunderea este a guv.PNȚ care a tăgăduit totdeauna **acest percol.**

Guvernul este vinovat că nu a luat măsuri la CFR, cu neregulile lui Vidrighin.

-Oct.Goga (PNA) / 16 febr.'33 : România a intrat în faza unor grave convulsii.

Justifică de ce a votat starea de asediu : pentru a reinstala ideea de autoritatea în țară.

În PNȚ , sunt unii care nu sunt convinși de necesitatea stării de asediu.

Ideea de autoritate este sprijinită de opoziție ;

Majoritatea PNȚ face demagogie .

De ce nu părăsește PNȚ guvernul ?

-Ilie Lazăr : Guvern Goga- Cuza ! (ilaritate la PNȚ)

-ACCuza : Când vom fi chemați la guvern ne vo face datoria !

-O-Goga : Primul act al guvernului de autoritate, va fi suprimarea stării de asediu .

-ACCuza : Goga greșește când spune că nu avem nevoie de starea de asediu !

-Gh.Brătianu (PNL -2) / 16 febr.'33 :

Sesizează pericolul "**marilor manevre a unei armate comuniste** ,

perfect **instruită și organizată**, care urmărește [....]

pregătirea **loviturii menită să pună stăpânire pe națiunea noastră "**

Trebuie procedat cu **tact și cu hotărâre.**

PNL reafirmă necesitatea stării de asediu.

Cere **PNȚ să fie "solidar "** cu acest p.d.v.

El nu este xenofob, dar în unele instituții ,

trebuie să fie dați afară răuvoitorii străini și români.

-Gr.Iunian (PȚR) / 16 febr.'33

[LD : **atenție ! ușoară schimbare de ton !**]

Nici un om politic conștient nu va refuza guvernului sprijin

pentru apărarea integrității țării.

pentru apărarea regimului sub care ne desfășurăm viața.

Felul cum s-a aplanat incidentul de la Cluj, demonstrează că,

nici în București, nu era nevoie de starea de asediu, evitându-se vărsarea de sânge.

Greșelile trebuie bine văzute și recunoscute.

Împotriva tuturor uneltirilor vrăjmașe , care amenință siguranța statului ,

vom fi alături de dvs.

-I.Gheorghiu (PND -Iorga) / 16 febr.'33:

Nu era nevoie de stare de asediu.

Însă **guvernul este obligat să ia măsuri pentru "stârpirea comunismului "**.

-Corneliu Z. Codreanu (G de F) / 16 febr.'33 :

Are neîncredere în informarea lui GGMironescu

Cere anchetă parlamentară.

Nu-i este frică de comunism sau bolșevism

Nu-i este frică de muncitorii ce n-au ce mânca .

Satisfacție : setea și foamea de dreptate .

-ACCuza (LANC) / 16 febr.'33

Atacă guvernările de partide ; A fost și este pentru starea de asediu.

Critică "spiritul Genevei " care a încurajat pe cei de altă nație

(Octavian Goga îl aprobă)

Dă dreptate lui Goga privind **neomogenitatea PNT**

/ La Timișoara, Mihalache s-a pronunțat contra stării de asediu ;

/ Halippa , la fel

/ "Capul gândește într-un fel, coada o ia în altă parte "

/ De ce a plecat Maniu pe Coasta de Azur ?

Retrageți-vă de la guvernare guvern !

-Al Vaida Voevod / 16 febr.'33

.De la unire, **acest guvern este al 20-lea !** Stau și mă gândesc , ce sunt eu oare ?

[...] or sunt omul roșu, omul cu mâinile roșii de sânge ;

or sunt șovăitorul , care nu știe lua o decizie ;

or , poate [...]sunt capul unui guvern de paralitici ?

" Ne-am dat seama , cu inima însângerată , că datoria era în interesul țării "

-dr Lupu : Să ai 21 de miniștri , care să stea ca imbecilii , în pat , să stea la baluri...

-Vaida : Solidaritatea în PNT nu depinde de relațiile dintre el și Maniu !

La nevoie, ei pot fi sacrificați !

" **Admite ideile - "frontul verde" - "frontul roșu" - dar**

nu subminarea bazelor de existență ale țării, care este "țăărănească "

și care stă pe principiul proprietății individuale și este națională."

Oare țărănimea și burghezia acceptă , când abia a fost înfăptuită reforma agrară ,să fie

expusă la experiența practică de statul de la răsărit ?

Oare acceptă discuția asupra hotarelor țării și naționalizarea ?

El a considerat că nu este pericol comunist , pentru că

cei ce-și zic așa , în zonele de peste graniță, vizează altceva, nu comunismul

-Richard Franasovici : "Comunismul nu este periculos sub formă de partid,

ci sub forma în care se manifestă azi, clandestin, cu acțiuni teroriste ,

cu provocări la greve . PCR ca partid politic nu are nici o importanță "

-Vaida : Dacă va fi cazul, va generaliza starea de asediu

până va pune capăt acestei mișcări periculoase .

Fiind stare de asediu, nu se admite anchetă parlamenară .

-dr Lupu : **Protestează vehement.Blestemă [!!!]**

Propune vot de neîncredere în guvern.

Camera votează : respingerea anchetei parlamentare .

-Grivița CFR / 16 febr.'33

57) Lot.Rădăceanu , interpelare: abuzuri la aplicarea stării de asediu , 21 febr.'33

I.Z.Codreanu : prigoană nelegală contra Gărzii de Fier

Intervenții :**Armd.Călinescu, V.Iamandi, IZCodreanu, M.Stelescu.**

(DAD, MO 45, șed. din 21 febr.'33)

- Lot.Rădăceanu :Starea de asediu se aplică abuziv:

În Prahova, sediile închise ...

- Vict.Iamandi : " Erau comuniști ! Eu prefer teroarea unui partid burghez și de ordine, decât teroarea dezământului comunist ! "

- Rădăceanu : La Galați, Cernăuți, Bacău, Focșani, Orșova, Cahul , Ismail,

conducătorii **social-democrați** arestați, organizațiile prigonite

-IZCodreanu : **prigoana nelegală și neomenească** a jandarmilor și administrației **împotriva Gărzii de Fier .**

Aplicarea stării de asediu / 21 febr.'33

58) Lege- Reprimarea unor infrațiuni contra liniștii publice , 27 febr- .8 mart. '33

//**GMironescu** : Complectarea legii Mârzescu din 19 dec. 1924 //

//Raportor -**Gr.Perișteanu** //

(DAD, MO 49 -53, 27 febr. - 8 mart.'33)

GMironescu, Eug.Titeanu, G.Ștefănescu -Goiceanu , dr.Lupu, I.Zelea Codreanu , ACCuza , M.Stelesc

Vezi context și pe larg la [fișier Doctrină , Legislație](#)

-**Eug.Titeanu** (PNL -1) / 27 febr.'33 : face un istoric al poziției PNL față de asemenea legi.

Critică varianta actuală . Guvernul trebuie să plece .

-**IZCodreanu (G de F)** / 27 febr.'33 : Proiectul este aproape o transpunere a **Ordonanței Corpului II Armată -București** .

Este o legiferare a stării de asediu !

Este **anticonstituțională** !

Contestă că ar fi o **măsură anticomunistă** , dimpotrivă, **încurajează comuniștii** .

Ex, ziarul "**Stânga**" a lui **Pavel Pavel** și **M.Ralea**

Garda de Fier este o organizație anticomunistă , născută tocmai din pericolul acestui comunism, pe care l-am văzut în această țară, și de aceea am pornit la luptă , "ca să oprim acest **marș al comunismului dinspre Răsărit**"

Polemică privind uniforme

-**M.Stelesc** : "am să vă întreb de felul cum îmi stă cu uniforma , peste 5-6 ani !"

-**Armd.Călinescu** : "Eu nu știu pe unde ai să mai scoți cămașa atunci !"

-**Stelesc** : "[...] pe gâtul unora care mă întrebă acum !"

-**Codreanu** : **Proiectul de lege atacă mai mult organizațiile de dreapta ,**

decât pe cele comuniste . În 1930, Ion Mihalache a înscenat un proces

Gărzii de Fier,că avem arme, muniții , grenade ! Am fost totuși achitați .

Legea oprește purtarea uniformelor !

Dar **nu ne veți putea obliga să purtăm ce cămăși vrem** .

În Germania , hitleriștii au umblat tot în cămăși când li s-a interzis uniforma "

-**M.Stelesc** : "În fruntea băncii ministeriale este un om [**Vaida**] care a spus :

< **Corneliu Zelea Codreanu este singurul om din această țară**

care crede în ceva și în ale cărui cuvinte te poți încrede > (**ilaritate la PNT**)

-**Lotar Rădăceanu** : "Nu încercați o **diversiune** ; răspundeți :

sunteți pentru democrație, sau nu ?"

-**M.Stelesc** : "Sunt în contra democrației . N-o spun prima oară.

Este perimată și considerată în pragul falimentului și de democrați "

-**G.Ștefănescu -Goiceanu** (PȚ-Lupu) / 1 mart.'33

Comunismul nu mai este așa periculos ca în 1924 !

-**Pomp.Ioanițescu** : **Internaționala a III-a** face propagandă în străinătate ca să aducă dezastrul în toate țările .

-**Ștefănescu -Goiceanu** : Legea nu este necesară .

Pericolul comunist nu este real.

-**I.Zelea Codreanu** (G de F) / 1 mart.'33 : **Recunoaște statelor burgheze dreptul de a se apăra , deoarece nu ne putem permite luxul să facem experiențe periculoase ,ca în Rusia.**

Statele burgheze au dreptul să apere **principiile fundamentale** :

proprietatea individuală ; instituția familiei ; instituția monarhică ;

ideea națională ; libertatea de cugetare ; cultul creștin.

Comunismul rade aceste temelii și noi trebuie să ne apărăm.

Până aici este de acord cu guvernul.

Este în dezacord cu guvernul când afirmă că ... **ideile , doctrina comunistă, sunt completamente libere , cf Constituției !**

La nevoie, se poate merge până la schimbarea Constituției .

Dar , **deocamdată, nu este un real pericol comunist.**

Sunt doar agenți care se strecoară și produc acte criminale.

Împotriva lor trebuie luat măsuri.

Și, la **propaganda lor bolnăvicioasă**, ar trebui dusă una sănătoasă

-**Voce PNT** : Ar fi bună pentru asta Garda de Fier ! (**ilaritate**)

-**Codreanu** : ... în contra **pureciului lănos sau nelănos comunist**,

dacă s-ar găsi o altă insectă , **un gândac verde** -

fie și **cămășile verzi ale Gărzii de fier** -atunci , desigur,

că **asta ar asigura cu prisosință viața statului nostru "**

-**A.C.Cuza** (LANC) / 8 mart.'33 :

/ **Anti**comunism **înversunat** * ;

/ Apologia lui Hitler , în această chestiune ;

/ **C ere lege specială anti-comunistă**, după modelul lui Hitler.

/ România să-și acorde politica cu țările anticomuniste ;

* **Notă** .

În polemica declanșată de ACCuza și GACuza, care îi contestau dreptul de a fi în Parlament , **Emil Socor a explicat** cum a fost el condamnat , în 1920,

la 5 ani de închisoare , în legătură cu situația din **PS și afilierea la Internaționala Comunistă**. Guvernul era îndreptățit să fie îngrijorat. În PS , o mare parte era **sub mirajul Moscovei**. **Intelectualii**, ca el, erau considerați "trădători" , și dacă nu declarau că sunt pentru afiliere , nu li se dădea cuvântul. Guvernul , în loc să lovească în cine trebuie, a lovit în elementele "ponderatoare" .

Așa a ajuns el **la Curtea Marțială, condamnat la 5 ani muncă silnică**.

A fost apărat de **Laurențiu Onea** (pe atunci PNR, ulterior PNL) și de **P.Suciu** (PND)

A fost grațiat în iun.1922

-**Dr.Lupu** (PTJ) / 8 mart.'33 : Guvernul ne duce din surpriză în surpriză.

După starea de asediu, **Legea pentru Repimarea unor infracțiuni contra ordinii publice** , este **forma deghizată a permanentizării stării de asediu**, pregătită , parcă anume, pentru reacționarii tipici care o vor aplica .

El a fost coleg cu **Mârzescu**. Acum , în momânt, el se întoarce , când numele lui este **legat de această lege represivă**. Dacă **în 1924 , mai avea vreo justificare**,

era la **un an după moartea lui Lenin, azi în Rusia , cei mai buni agenți anti-comuniști sunt comuniștii însăși din Rusia**.

Azi ar trebui suprimată legea Mârzescu, nu înăsprită .

Legea va fi legată de numele **onestului și cinstitului Periețeanu**, în timp ce GGMironescu (Interne) și M.Popovici (Justiție) stau deoparte !

Legea este făcută **nu împotriva comuniștilor**, ci **împotriva adversarilor politici** .

Poporul român nu este "revoluționar" , "anarhic " .

Dacă nu este nedreptățit, el **este "cuminte" , "blând "** .

Și în Iugoslavia s-a dat o asemenea lege nefastă.[.....]

Pe mine **mă importă grozav de mult să știu cine a dat foc Reichstag-ului din Berlin**

[...] că **de acolo va depinde atitudinea mea și a țării mele "**

-**GGMironescu** : atins de criticile lui Lupu pe problema Griviței,

îl învinuște de agitație comunistă

(**izbucnește scandal, polemică, tumult. Ședința se suspendă**)

/ Explică evaziv , deliberat evaziv , necesitatea legii ;

/ Insinuiază existența unor documente de **cert amestec din afară ,**

în evenimentele de la Grivița (sursă -poliția britanică !)

-**dr.Lupu** : îl persiflează , susține că **nu este pericol comunist** .

Vorbește de teroarea din RSSMoldovenească.

Legea pentru Reprimarea unor infracțiuni / 27 febr.-8 mart.'33

59).**DRIoanițescu** (**Minstr.muncii și ocrotiri**) , **Legea Asigurărilor Sociale** ,1, 5 apr.'33

L.Rădăceanu, I. Mirescu, N.Moscăuțeanu -interv. **Vezi fișier Guvern, Legislație**

(DAD, MO 82, șed. din 5 apr.'33)

Moscăuțeanu / 5 apr.'33

▣ Evoluția PSD

După primul război mondial, după afilierea la Internaționala a III-a , după procesele știute , ... în 1923, PSD a reînviat și, fuzionând cu PSD din Ardeal, a ajuns ... **PSD de azi**.

Este un "**quasi partid socialist** ", dispus să **colaboreze cu guvernele** , să îndrume **mișcarea muncitorească "pe cale pașnică "** .

Pentru această "colaborare " , **PSD a început să fie subvenționat** , atingând apogeul în perioada 1929- 1931 , pentru că făcuse cartel electoral cu PNT .

PSD nu ia banii direct, ci ... prin toate "**creațiunile**" artificiale ale lui :

CGM, IMSER, ajutoare șomaj etc etc.

Au luat bani : **I.Mirescu** (secretar general al CGM) ;

Lotar Rădăceanu (secretar general al PSD) ;

Revista "Mișcarea socială " (Ilie Moscovici) , trăește de pe spinarea IMSE , " citadela " de pe str.Izvor nr 37 , a fost cumpărată de Ministerul Muncii ;

PSD a primit bani de la Ministerul de Interne, pentru a combate pe comuniști .

[-----]

Moscăuțeanu /

După alegerile din 1932, el a început să fie **calomniat ca...**

"agent provocator" , "**comunist** " ... În **procesul ce l-a avut în 1931**,

pentru care a stat și în pușcărie (guv.Iorga-Argetoianu)

Siguranța trimisese la dosar **o Adresă** în care se spunea despre el că

< a activat în toate organizațiile comuniste descoperite la **Ismail** , între 1921-1924 , cu

ramificațiuni în toată Basarabia , și a desfășurat **o intensă activitate comunistă** ,

premergătoare **revoluțiunii din 1924 , de la Tatar -Bunar .>**

Aceasta a fost **o acuzație nedreaptă** .Pe atunci **el era profesor la Tulcea**.

De la 28 oct.1924, el a fost cercetat de Parchetul din Tulcea ; I s-a făcut percheziție ;

a fost învinuit de instigație la Tatar -Bunar .

[LD : Atenție !] Sub presiunea bătailor , a dat 3 declarații la Siguranță ,

pe care , apoi, devenit liber, la București, le-a anulat .

-Lot.Rădăceanu : Pe baza lor, au fost arestați oameni nevinovați !

-Moscăuțeanu : primele declarații le-a dat sub presiunea bătailor ; apoi le-a anulat ;

de atunci i s-a spus " agent al Siguranței "

La liceu, **a predat istoria și geografia (7 ani)** , iar acum **este avocat [?!?]** ,

pentru că a fost **îndepărtat de 7 ori din învățământ**, pentru **că este socialist !**

[-----]

Rădăceanu / 5 apr.'33

▣ PSD - CGM- IMSER

/ În România, **CGM este sub conducerea socialistă** ,

dar ... nu pentru că toți muncitorii ar fi în PSD ! **CGM nu este afiliată PSD !**

Este compusă din **13 uniuni de breaslă** ,

care **grupează sindicatele** , după profesioni.

/ **IMSER se ocupă cu timpul liber al muncitorilor**. Președinte este **I.Mirescu**.

I.Mirescu / 5 apr.'33

▣ I.Mirescu

/ Cât este parlamentar, **nu primește nici un ban de la organizațiile muncitorești, conducându-le " onorific"**

/ **Nu are casă, stă cu chirie ; are 2 costume de haine ; nici un ban în bancă ;**

este cinstit, corect.Cere să fie controlat .

"Sunt socialist și mă mândresc că nu sunt provocator !"

Rădăceanu -Mirescu -Moscăuțeanu / 5 apr.'33

60.) Adunările profesionale ale PNL, II , 13 mart.1933

II. Industrie, Muncă ,

[LD : Adunările profesionale PNL se țineau în paralel cu sesiunea parlamentară a PNT.

Așa se face că, în aceeași zi, existau parcă două scene politice paralele ,

în care ,la aceleași probleme , soluțiile erau diferite .

Coroborează , dacă poți , această dualitate.

Această elaborare a unui **Program de guvernare** , poate constitui **un model** pentru **orice partid de opoziție care revendică puterea** .
 El a fost dublat de **minuțioase măsuri organizatorice, de ample adunări provinciale** .
 Laboratorul lor : **Cercul de studii liberale**.
 Adunările profesionale au întrunit **specialiștii** din toată țara , din toate domeniile ,
conducători de organizații locale, foști miniștri, tineret în plină afirmare ,
"elita liberală " pe care PNL putea conta .
 Au avut caracter de lucru, s-au desfășurat pe bază de **Rapoarte, dezbateri, opinii, Motiuni** , ele urmând să devie părți constitutive ale **Programului** .Vezi obligatoriu la **fișier PNL-Duca** .

Dinu Brătianu / 13 mart.'33

▣ Rolul și locul industriei

▣ Anti- industrialismul primitiv al PNT

Adversarii noștri politici , în lipsă de alte imputări, ne fac pe aceea să ne declare :
partid industrial și bancar.

Suntem mândri că am fost singurul partid politic , care întotdeauna a înțeles că
o țară nu poate să se dezvolte și să trăiască fără o industrie.

Toate țările încep a trăi în copilăria lor , numai din păstorit , în adolescența lor , din cultura
 pământului, în vârsta lor matură , ele devin și țări industriale.

A susține că **România trebuie să rămână o țară pur agricolă** ,
 este a dori ca ea să se înjosească la gradul țărilor sălbatece din Africa.

Industria consumă produsele brute ale țării și le pune în valoare prin transformarea lor.

Ea procură o muncă mai rentabilă populației țării , pe care o emancipează economiceste
 de străinătate. De aceea **nu este țară civilizată în lume** , care să nu caute să-și creeze
 cu orice sacrificii **o industrie națională**.

Nu se aude înt-alte țări proferându-se cuvântul de industrie parazită ,
 deși toate-și **protejează industria lor**.

Avem singuri **tristul privilegiu** să avem la cârma țării ,

oameni cu concepții atât de primitive ,

încât fac **un program de guvernământ din distrugerea industriei**.

[-----]

I.Arapu / 13 mart.'33

▣ Raport privind Meseriile și Mica industrie .

▣ Dezinteresul guvernărilor PNT

Pune în evidență valoarea meșteșugurilor și artizanatului , în **obținerea bunăstării**
populației."Industrializarea" ... **încă nu are 100 de ani vechime**.

Artizanatul, breslele de meserii, **au fost supuse** în sec.XIX tuturor defavorurilor
 legislative. **Astăzi însă, în toate țările, mișcarea sindicală se dezvoltă în favoarea**
meseriilor.

Lipsa unei legislații uniforme , **pe tot întinsul țării**, pentru organizarea meseriilor și a
 micii industrii, **nu îngăduie meseriașului român să lupte cu destulă putere** ,
în concurență cu cel străin.

Ultimele legiuiri fiscale , **cu insuficiența clară a patentelor**,
cu nefastul principiu de taxe la cifra de afaceri a diferitelor faze în fabricațiune
și bir pe curentul electric , **stăvilește orice activitate și obligă meseriașii**
 să încrucișeze brațele.

Dacă se adaugă **reducerea sălbatecă de acum la școlile de ucenicie și**

învățământul profesional, se poate măsura puținul interes al guvernării
 național-țărăniște pentru **400.000 de meseriași**

care alcătuiesc **clasa muncii celei mai alese și are o productivitate** cu atât mai
 însemnată cu cât devalorizarea prețurilor agricole este mai accentuată.

[-----]

Barbu Dumitrescu / 13 mart.'33

▣ Problema muncii

▣ Greșelile politicii PNT

Opera PNL a fost întreruptă prin guvernarea național-țărănistă, care, deși a elaborat legi noi de ocrotire, **a lovit interesele muncitorimii**, întru cât **nu a aplicat cu strictețe legea magistrațiilor** pentru a apăra munca românească, de concurența străină; întrucât **a dat însemnate comenzi pentru stat industriile străine**, lipsind astfel de ajutorul Statului industriile și muncitorimea din țară; întrucât **a compromis** printr-o rea administrare **opera de asigurare muncitorească** ce, din această pricină, amenința să cadă în bună parte în sarcina Statului; întru cât prin **abuzul de legiferare a creat o atmosferă de nestabilitate și neîncredere** de natură de a paraliza orice activitate economică, ceea ce a avut efecte dezastruoase în mediile muncitorești.

PNL va trebui să reia firul întrerupt al operei sale de ocrotire a muncitorimei, desăvârșind într-un cadru unitar **cadrul legal de protecțiune destinat a asigura acestei clase condițiuni de viață materială și morală la nivelul cerințelor timpului**. PNL va trebui să realizeze **dezideratele formulate în programul său de guvernare**, prezentat la Congresul din mai 1930, și să dea o atenție **deosebită problemei șomajului**."

Consfătuirea PNL / 13 mart.'33

61.) **Armand Călinescu**, Ordinul din 24 mai'33, retro' 5 apr.'34

(Guv.Tătărescu.Legislatura PNL, Ses. ordinară .DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34, p. 1690-1691)

[LD : aceste explicații el le dădea după un an, după asasinarea lui Duca !]

Armand Călinescu / retro'33

▣ Circulara Ministerului de Justiție

Circulara cu nr. **42.143**, din **24 mai 1933**, consemna că se constata fenomenul că, anumite **organizații de extremă –dreapta** fac, prin agenții lor, o vie propagandă ațățătoare, **îndemnând populația**

la o mișcare care tindea la o răsturnare a ordinii de Stat.

Circulara explică că <sub masca unei mișcări de contra-balansare a mișcării **comuniste** > s-au format **grupări de extremă- dreapta care,**

la fel ca cele comuniste,

< departe de a duce o luptă sinceră de idei, în cadrul permis de legile țării,

sunt expresia aceluiaș gând subversiv, sub diferite aspecte> ,

pentru subminarea autorității și dezagregarea Statului.

Ordinul Minist.Juстиției / 24 mai'33

62.) **IGDuca**, la întrunirea Comitetului Executiv al **Partidului Liberal**, **14 mai'33**

(„Universul” , an 50, nr.129, 15 mai 1933)

IGDuca / 14 mai'33

▣ Ordinea publică

▣ Pericolul extremismului de stânga și de dreapta

[LD : Atenție ! Cred că este prima provocare virulentă, nominalizată explicit, a lui **IGDuca**. Stalin și Hitler cu ale lor „coloane”, nu-l vor ierta, semnându-i condamnarea la moarte. Și deși, în istoriografia de până acum, de asasinarea lui Duca vor fi învinuiți legionarii... eu găsesc că, din p.d.v. moral, ambii dictatori puteau fi cointeresați.]

„ În ce privește ordinea publică, deși PNT a dus zece ani dearândul campanii înverșunate

împotriva stării de asediu, acum s-a declarat incapabil să guverneze fără a recurge la o atare măsură gravă și excepțională.

Am fi înțeles și aceasta , dacă n-ar fi fost decât pentru a putea avea voluptatea de a constata că **există o ironie a soartei împotriva demagogiilor nesocotite și o justiție imanentă** , mai implacabilă decât toate răzburările omenești.

Nemesis își păstrează drepturile și în politica românească.

Dar nepriceperea guvernelor național-țărănistice este atât de mare , încât **nici având în mână arma stării de asediu** ,

ele **nu sunt în stare să stăpânească ordinea publică**.

E și firesc să fie așa, căci le lipsește condiția esențială pentru o atare operă , **le lipsește autoritatea morală**.

Când ai pactizat în opoziție cu toate curentele subversive ,

când ai apărat la bara justiției toate dezordinele comuniste,

când ai negat ani de-arândul orice pericol bolșevic ;

când ai denunțat toate aceste agitațiuni primejdioase

ca fiind simple invențiuni interesate ale Siguranței Generale a Statului ;

când, pe de altă parte, ai tolerat, ba, mai mult, ai încurajat curentele extremiste de

dreapta ; când ai găsit natural ca anumite minorități să se înarmeze

după lozinci și cu stipendii peste hotare ;

e firesc ca valul extremismului de la stânga și la dreapta ,

să fi luat **proporții îngrijitoare** și ca la numeroasele greutăți ale zilelor de astăzi ,

să se aduge pentru România , în mod inutil și artificial ,

și **primejdia dezordinelor interne**.

Întrucât ne privește, **nu putem tolera ca viața și siguranța statului român**

să fie amenințate de asemenea curente destrămoătoare și anarhice.

Omenirea trece , desigur, pretutindeni, printr-o criză gravă.

Dar **este inadmisibil ca România** , care își are rosturile și așezările ei,

care-i pot asigura în chip normal o viață liniștită și o evoluție fără de zbuciumări ,

să fie abătută de la drumul ei firesc prin imitațiuni fără rost , și după porunci

care vin fie de la **Moscova d-lui Stalin**, fie de **la Berlinul d-lui Hitler**.

Dacă sunt astăzi în țara noastră oameni atât de orbi încât să nu vadă că ,

prin aceste acțiuni, și imixțiuni , **dușmanii noștri din afară urmăresc slăbirea României și**

pregătirea terenului necesar tuturor uneltirilor revizioniste ,

PNL, al cărui nume este strâns legat de opera de întregire a neamului,

va ști să lumineze opinia publică și să determine astfel reacțiunile care se impun,

ca o **necesitate vitală de conservare și de apărare a patrimoniului național.**"

IGDuca / 14 mai'33

63) Comitetul Național Antifascist , 13 iulie 1933

("Facla" , an XII, nr. 734, 13 iul.'33)

Primim :

Dle director,

Comitetul Național Antifascist a lansat următorul **Apel** :

" **Izbânda vremelnică a regimului hitlerist în Germania** , a provocat pretutindeni

o nouă îndârjire a reacțiunii fasciste. Peste tot, și la noi în România de asemenea,

partizanii urii de rasă și dictaturii fascisto-antisemite se dedau la cea mai

demagogică propagandă , **ațâțând șovinismul** și deșteptând **instinctele reacționare** ale

unor pături pe cari mizeria fără precedent , le împinge să vadă mântuirea înapoi, nu

înainte. **Adeptii hitlerismului român iau ca exemplu , în propaganda lor, Germania .**

[-----]

Congresul de la Paris [-----]

a hotărât să înceapă o mișcare antifascistă în lumea întreagă ,

pe baza **unirii tuturor adversarilor barbariei antisemite și fasciste** ,

fără deosebire de credință politică și stare socială.

Congresul recomandă deci constituirea de **Comitete antifasciste** în lumea întreagă,

recomandând ca **muncitorimea de astăzi, clasa cea mai bine organizată [?!?]**

cea mai în stare de a opune o forță hotărâtă fascismului , stăruie cu deosebire asupra

necesității de a se forma comitete largi antifasciste ,

în toate întreprinderile industriale , [?!?]

și mai ales în cele ale industriei grele . [?!?]

Congresul se adresează intelectualilor , cerându-le să adere în grup cât mai compact la mișcarea antifascistă. [.....]

Față de creșterea pericolului fascist în România, subsemnații intelectuali și muncitori români, am luat inițiativa formării unui Comitet antifascist ,

pe baza hotărârilor **Congresului de la Paris.**

Acest Comitet va fi **sâmburele [!!!] în jurul căruia se vor concentra toate forțele antifasciste din România.**[.....]

Iorgu Iordan, prof.la Facultatea de Litere, Iași ; **P.Constantinescu-Iași**, prof.la Facultatea de Teologie , Chișinău ; **Ilie Cristea**, profesor ; **Dr.I.Mironescu**, prof. la Facultatea de medicină, Iași ; **Barbu Lăzăreanu**, scriitor ; **C.Motaș**, prof.univ. ; **Cicerone Teodorescu**, prof. și ziarist ; **Sandu Eliad**, regizor ; **Sorin A.Toma**, student ;

Ilie Stănescu , muncitor tipograf ; **Ion Iliescu*** , muncitor CFR ;

Maurice Edel, ziarist .

Notă : I.Iliescu participase la Congresul V PCR, din 1931, de lângă Moscova .

Comitet Antifascist / iul '33

64) dr.Lupu, declarații, întrunire Galați, 10 iul.'33

(„Adevărul” , an 47, nr.15.187, 11 iul.'33)

Șeful PȚ condamnă aspru mișcările de dreapta .

[LD : subtitlurile în roșu, îmi aparțin]

Afacerea Skoda, Lupeni, Grivița

Dr.Lupu, luând cuvântul, a spus că

guvernul este virtualmente mort,

și că nici nu mai poate fi vorba să se prezinte în toamna în fața Parlamentului.

În țara românească s-au făcut multe hoții,

dar **așa cum a furat guvernul actual , nu s-a mai întâmplat niciodată.**

[.....]

Un asemenea partid este mort pentru totdeauna.

Amintește apoi de **incidentele sângeroase petrecute**

la Lupeni și la Grivița , sub național-țărăniști.

[.....]

Curentele de stânga

În ce privește curentele de stânga, nu-i nici o primejdie,

căci **instinctul de conservare al clasei dominante va ști să țină în cumpănă**

pericolul acestor curente.

Curentele de dreapta

Curentele de dreapta, ale cuziștilor și Gărzii de Fier, sunt mai periculoase.

Oamenii aceștia umplu capul poporului cu argumente false,

iar poporul e prea simplist [!!!] ca să-și dea seama de acesta.

dr.Lupu / 10 iul.'33

65.) N.Iorga , interviu : curentele extremiste , 12 aug.'33

("Adevărul" , 12 aug. 1933 - anchetă politică)

Curentele extremiste

" De această stare de lucruri se folosesc **curentele extremiste.**

Nu mă gândesc la **comuniști.**

Am convingerea că , astăzi, **comunismul este aproape inexistent în România.**

Vorbesc de extremismul de dreapta. După cum ai văzut din discursurile mele,

pretutindeni **am căutat să combat pe cuziști, pe gardiștii care își zic " de fier " ,**

pe hitleriștii sași. etc. [.....]

N-am ținut seamă , în această operă de propovăduire a adevărului,

de interesele mele electorale, care mi-ar fi dictat - poate - o atitudine mai rezervată.

Am fost condus de credințele mele de om civilizată ,

credințe **care nu îngăduesc sălbăcia cuzistă , gardistă sau hitleristă.**

N.Iorga / 12 aug.'33

66.) Armd.Călinescu, consfătuiri la Ministerul de Interne, 24 oct.'33

(„Facla” , 24 oct.'33)

Au avut loc mai multe consfătuiri , cu conducătorii serviciilor de Siguranță [subdirector Eugen Cristescu] și Poliție, pendinte de departament.

Consfăturile au fost prezidate de Armand Călinescu.

[Atenție LD la înlănțuirea motovațiilor !]

”**Cei de față** au fost unanim în a recunoaște că extremismul **de dreapta** a prins teren **în urma votării** stării de asediu **și a complectării** legii Mârzescu, **care au vizat combaterea** extremismului **de stânga**.

Greșala **comisă atunci a fost că** s-au luat măsuri într-o singură direcție.”

S-au luat măsuri pentru combaterea extremismului de dreapta,

Ele au fost comunicate organelor în subordine .

Atenție deosebită spre Basarabia și Bucovina,

unde extremismul de dreapta a prins mai mult teren.”

Armd.Călinescu / 24 oct.'33

67.) E.Deleanu (PSD) , Legea și măsurile contra extremismului, 10 nov.'33

(„Facla” , 10 nov.'33)

Legea Siguranței, **în atâtea texte , articole și paragrafe**, interzice peremptoriu și sub acțiuni severe , orice mișcare turburătoare a ordinii, **orice îndemn ar putea produce** ură și dihonie **între cetățeni**, orice manifestare exterioară **sub formă de** cămăși, drapele și alte țesuturi sedicioase, **succptibile** să irite și să trezească porniri ucigașe **în contra unor concetățeni de altă** clasă sau rasă.

Legea tindea , **în teorie**, să potolească entuziasmul unor fii rătăcitori ai țării, svârliți de irezistibile forțe centrifugale înspre două externe , **denumite de stânga și de dreapta**.

Răul era găsit, **tot în teorie , de cei găsiți să păzească ordinea stabilită** , deopotrivă de grav, **fie că venea** dintr-o extremă **sau** alta .

În practică însă lucrurile se petrec cam altfel. Cam așa :

Pe de o parte, arestări de **comuniști** la Cernăuți .

Pe de altă parte , la Bucureștii-Noi, **care, între timp, a devenit** citadela Gărzii de Fier, **azi, la ora 10 dimineața cu un fast neobișnuit** , a fost sărbătorit patronul „Gărzii de Fier” , Sf.Mihail și Gavril.

[-----]

E.Deleanu / 10 nov.'33

Guvern IG Duca , 14 nov.'34

Alegeri.Asasinarea lui Duca .

Guvern Gh.Tătărescu .Legislatura I.Sesiunea ordinară. 1 febr.'34

▣ Mesajul Regal ▣ Răspunsul la Mesaj **Vezi fișier Guvern**

67.b) DRloanițescu (ex.ministr.Muncii) interpelare , Senat, 26 febr.'34

ing.CRMircea (Camera Industr., Comerț)

M.Manoilescu (Camera de Industr.comerț)

// problema protecției muncii naționale // străini în întreprinderile românești //

("Lupta " , Buletin parlamentar , 28 febr.'34)

ing.CRMircea (Camera Industr., Comerț) / 26 febr.'34

▣ Protecție pentru industria românească !

/ Aduce omagii Tronului , din partea clasei industriașilor din România.

/ Arată rolul industriei , ca factor de producție , și contribuția ei la creșterea avuției naționale.

/ Analizează programul gov.PNL, în latura industrială :

refacerea industriei naționale prin valorificarea elementelor indigene .

Critică activitatea guvernelor care **au adus țara în haos**.

/ Cere protecția reală a industriei indigene

M.Manoilescu (Camera de Industr.comerț) / 26 febr.'34

▣ Rolul industriei

Combate acuzațiile acelor care consideră industria , parazită .

Faptul că ea aduce materii prime din străinătate, nu este, automat, semn de parazitism.

- **N.lorga** : dacă această industrie are în vedere ajutorul populației nevoiașe ,

este de acord ; dacă urmărește beneficiul și crearea de monopol, este rău.

DRIoanițescu (ex ministr.Muncii) / 26 febr.'34

▣ Ocrotirea muncii românești

[LD: În acea zi , la Ministerul Muncii, fusese numit **dr.I.Costinescu** ;

DRI - se asociază la comunicarea senatorului Moteanu , care ridicase problema]

/ **Legile din 1886 și 1912** , citate de senatorul Moteanu, **au expirat** .

Legile din 1886 și 1912 , **au vitregit munca națională , n-au ocrotit-o !**

/ **În 1930 , ele au fost abrogate [PNT !]** , în ce privește protejarea elementului românesc, deoarece **s-a votat o nouă lege pentru protecțiunea muncii naționale**, după care , toată **viața muncitorească ,inclusiv emigrarea muncitorilor străini**, trebuia **să fie dirijată de o Comisie interministerială**

(Comunicații, Industrie, Comerț , Interne, Muncă și Sănătate)

în care să facă parte și unii senatori (ex.CRMircea , de la Camera de Industr.și comerț)

De la această dată, **nu mai era în căderea Ministerului Industriei**

să supravegheze respectarea cotelor de muncitori români în fabricile încurajate .

Această atribuțiune a trecut la Ministerul Muncii .

/ Dacă cineva cercetează statisticile , se va vedea că , în orice ramură industrială,

prin legea din 1930 , s-a întrecut procentele prevăzute în legea din 1912 :

- industria petroliferă : prevăzut 75% , acum sunt 90% lucrători și specialiști români ;

- industria metalurgică : peste 80 % specialiști români (prin aportul industriei bănețene)

Dacă s-ar reveni la legile vechi, industriile ce au 80 - 90 -95 % personal străin ,

ar trebui ... să mai importe muncitori străini !

D.R.Ioanițescu /

În 1930, a găsit **50.000 muncitori industriali străini** ,

iar în 1933 , **mai rămăseseră 18.000 .Restul fusese trimis peste graniță .**

" Nu mă întrebați de metodele întrebuintate ;

trebuie însă să vă spun că **toți miniștrii Muncii**, nu numai eu, **au avut mari dificultăți** în această direcție .**Au trebuit să înlăture presiuni foarte mari.**

Sunt , într-adevăr, **societăți care au trecut în contractele lor speciale** , ratificate pe cale de lege, **dreptul de a avea peste 50% lucrători străini**.

Sunt , apoi, **convențiuni diplomatice** care dădeau **dreptul la un procent mai mare**.

Toți miniștrii Muncii de la 1928 până acum , au trebuit să lupte din răspuțeri , pentru diminuarea străinilor , care , astăzi - vă rog să rețineți cifra ! - este numai de 18.000 .

Sunt însă și **dificultăți de ordin mai serios**.Este vorba de **personalul administrativ**.

Sunt înglobați în această categorie , aproape **toți directorii** marilor societăți ,

ca și **personalul de serviciu**.

Toate posturile de încredere , subdirectorii , șefii contabili , sunt de asemenea străini.

Iar **pentru a eluda dispozițiunile legii** pentru protecția muncii din 1930,

chiar **salariaților inferiori** li se dă **numele de "procuriști"** , pentru a face parte din

categoriei personalului de direcție. Mai mult de atât :

se creează legături de rudenie false .

Sunt **dactilografe sau funcționare de altă categorie** , care sunt trecute drept soții ale **procuriștilor** , fără să existe vreo legătură matrimonială.

Aceeași situație la ingineri . "

DRloanișescu /

De aceea se asociază la comunicarea senatorului Moteanu, o transformă în **interpelare** , și cere **noului ministru al Muncii să explice** cum va înțelege să lupte

pentru protecția muncii românești.

Dezbateri Senat / 26 febr.'34

68) Legea protejării industriei naționale , (prelungire) , 23 mart.'34

a) V.Serdici (DAD, MO 31, șed. din 23 mart.'34, p. 1119- 1123)

[Vezi text integral fișier PNT IX.](#)

Serdici / 23 mart.'34

▣ **PNL : Industrie iluzorie, parazitată**

▣ **Distrugerea muncii naționale, țărănești**

[**LD : câtă patimă, câtă pornire antiindustrială , de dragul unei contestări politice !**]

Am spus de la început că primul lucru care **ne interesează** este **protecția muncii naționale.**

Emil Costinescu, în legea lui de la 1887, nu a avut în vedere această protecție a muncii țărănești , pentru că aceasta este **munca națională.**

Pentru a încuraja munca în industria națională viitoare, el a neglijat munca țărănească de atunci și din totdeauna.

În România , lucrurile acestea **nu se potrivesc** tocmai așa cu ceea ce este în Germania și Anglia, unde s-ar fi putut ține acest limbaj , **dar la noi, nu.**

Plasamentul muncii în aceste industrii era foarte problematic și astăzi constatăm că **este nul. Toți muncitorii industriali din această țară sunt vreo 200.000** , și, pentru ei, **noi am neglijat complet munca națională țărănească a 18.000.000 de săteni.**

-Al Alimănișteanu : Până la război, cea mai mare parte era românească , nu uitați acest lucru.

-V.Serdici : Eu știu un lucru, dle Alimănișteanu, că **în regiunea aceea industrială** pe care o viza Costinescu mai mult - **Bușteni și Azuga** - atunci ca și astăzi , **nu se găsea pui de român** ; de sus până jos, **toți sunt străini**, afară de robii , salahorii ,cărora străinul le îngăduie să fie Români .

De la început vedem că, **pentru industrializarea acestei țări** , **Costinescu a neglijat munca țărănească.** El a copiat legea ungurească , **model plin de defecte** , care este **cauza că** , și în Ardeal, lucrurile sunt tot așa de înapoiate ca și în Vechiul Regat , și a neglijat să se inspire de la gânditorii mai mari, **precum s-a inspirat Alimănișteanu în 1912.** "

[-----]

Serdici / 23 mart.'34

▣ **PNL : Industrie artificială**

▣ **Distrugerea micilor meseriași, industriași**

[**LD : câtă patimă, câtă pornire antiindustrială , de dragul unei contestări politice !**

Măcar la ACCuza avea substratul naționalist , antisemit . dar la acest țărănist ?!]

O urmare foarte importantă a acestei legiuri a fost că , **dvs** , atunci - **strămoșii dvs sunt legiuitorii acestei legiuri** - **!ați distrus pe meseriași și micii industriași.**

Pe acest meseriaș : care este un **factor de producție** și un **factor social** de atâta importanță, **dvs l-ați pauperizat , l-ați proletarizat** și, în cel mai bun caz , **a trebuit să devină funcționar ! "**

[-----]

Serdici / 23 mart.'34

▣ Salariile muncitorilor industriali.

▣ Puterea de cumpărare a țărănimii

-dr.P.Cazacu : dar muncitorii nu au de lucru în felul acesta ?

-Serdici : Întreruperi de felul acesta nu au nici un rost .

În industria noastră, salariile nu joacă absolut nici un rol.

Numărul lucrătorilor industriali este disparant la masa națiunii.

Problema este cu totul diferită într-o țară agrară, decât în Anglia sau Germania .

[-----]

Argumentul cu salariile pe care îl văd în această broșură a Cercului de studii Liberal, menționat chiar de **dl Dinu Brătianu**, acest argument, care în Germania, Anglia sau Franța

ar avea valabilitate ... **pentru că putem să dăm salarii oricât de mari lucrătorilor industriali,**

dar ... nu cu 200.000 de oameni , chiar bine plătiți, țara aceasta ar progresa.

Dvs trebuie să urmăriți altceva :

trebuie să măriți puterea de cumpărare a țărănimii .(aplauze la PNȚ)

Iar eu v-am demonstrat că , **cu aceste tarife vamale formidabile, puneți țăranul să cumpere scump, pe când el vinde totul ieftin.**

Astăzi , țăranul a ajuns la limita rezistenței biologice : moare de foame.

-dr.M.Macovescu : Dle Serdici, **ați vorbit cu multă dreptate de slăbirea puterii de cumpărare a țăranului, de imposibilitatea de desfacere a produselor lui.**

Vă întreb : cum credeți dvs că poate țăranul să-și recupereze prețul muncii lui,

în condițiile de azi, când piața de desfacere a produselor agricole

este egală cu zero, în ce ne privește ?

Cum poate el să găsească mijloc mai bun de desfacere și de valorificare a muncii lui, decât pe piața internă ?

Ori, fără o industrie, care să creeze centre de consumație crescândă ,

țăranul nu poate avea o bună valorificare a produselor sale.

-Serdici : **Nici dvs nu sunteți convins de acest argument.**

Țara Românească are 200.000 de lucrători.

Credeți dvs că acești 200.000 de oameni ,

cântăresc în consumația internă a țării ?

V Serdici / 23 mart.'34

68.b) ing.Ștefan Mihăescu (PNȚ) , 23, 26 mart.'34

(DAD, MO 31 , șed din 23 mart.'34, p. 1123- 1164 ;

DAD, MO 32, șed. din 26 mart.'34 , p. 1159- 1165))

[LD : deputat de Romanați , ex-lupist ; proaspăt reintrat în PNȚ .

Nu a perfectat fuziunea ; deocamdată **vorbește în nume personal ;**

În 1930 , a plecat din PNȚ la PT-Lupu , tot pe tema cartelurilor .

Inginer, **proprietar de fabrică de cărămizi - București .**

Are ce are cu cartelurile, în special cu cel al zahărului.

Discurs dezvolat în două runde , mereu i s-a și atras atenția că este o conferință

- o " ignoratio elenki " - dar el reușește să-l ducă la capăt]

/ Prelungirea legii / protejarea muncii naționale / Cartelurile : ciment, zahăr, ș.a. /

Taxa vamală / Subconsumația românească / lucrătorii industriali /

/ Țărănism anticarteluri /

- **Șt.Mihăescu** : În orice caz, **două lucruri trebuia să le rezolvați cu această lege :**

regimul cartelurilor și problema protejării muncii naționale.

Șt.Mihăescu / 23 mart.'34

▣ Protejarea muncii naționale

În ce privește **munca națională** , abia sunt câteva săptămâni de când, în această Camera,

s-a arătat situația dezastruoasă a muncitorilor români , mai ales **la aceste mari întreprinderi** , care se bucură de **avantajele legii** pentru încurajarea industriei

naționale .

Actuala lege - pe care o prelungiți - **nu protejează aproape deloc munca națională.**

[LD : cum dracu' nu protejează ?! ; poate , în 1912 nici nu am fi avut personalul tehnic !

Că legea era ocolită, că era fentată , astra este altă poveste ...]

Art.21 spune : < În toate întreprinderile care se bucură de folosul legii de față, trebuie să fie **cel puțin 75 % români**, din numărul total al lucrătorilor întrebuințați. **Personalul administrativ** va trebui să fie de **cel puțin 75% români** , până la împlinirea primei perioade, din fiecare categorie de încurajare ; **personalul tehnic** trebuie să fie , de asemenea, de **cel puțin 25 % la începutul** perioadei de încurajare - adică după 10 ani - și de **60 % la începutul perioadei a treia** adică după 20 de ani de funcționare . **Se consideră ca personal tehnic : contra-maiștrii, capii de echipă, capii de secție, desenatorii, inginerii, impiegații tehnici , directorii, subdirectorii. >**

Acest procent de 75 % este respectat de formă, în realitate ... întreprinderile protegute au **români în rolul te tehnicieni inferiori și lucrători, și aproape deloc în locurile de ingineri, șefi sau directori !**

[-----]

Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

▣ **Taxa vamală (de consumație)**

▣ **Subconsumația românească**

La vamă se pune taxa de 300 lei/ pereche ghete ,și în loc de 500 lei (cât costă în Franța) , ghetele se vând cu 800 lei.

Este clar că **plătește consumatorul , nu negustorul !**

La fel la zahăr, taxa de 10 lei , **o plătește consumatorul, nu fabricantul !**

Și cine sunt consumatorii , cei 3.000 de industriași

sau cei 18 milioane de țărani ,muncitori, liber profesioniști ? (aplauze la PNT)

Deci, dacă iau de bine cifra de 10 miliarde , pe care industria o aduce la veniturile statutului, trebuie să recunoașteți că ea este adusă nu de industriași ci de ... consumatori .

[-----]

[LD : eu nu cred că este vorba numai de subconsumație , ci chiar de anumite tehnici, mentalități, conservatorism, specific zonal, de la țară la țară

Încât cifrele oferite de Mihăescu nu-mi spun mare lucru.

Concluziile lui, iarăși ... sunt atât de antiindustrialiste încât ...]

Cât de gravă este subconsumația românească , o arată consumul

(1 kg/ pe cap locuitor) :

CIMENT

SUA	Canada	Belgia	Elveția	Franța	Germ.	Anglia	Suedia	Danem.
256	177	130	123	108	99	96	38	63

Ungaria	Estonia	Spania	Japonia	Grecia	Iugosl.	Polonia	România
47	43	43	39	33	31	22	18!

ZAHĂR

SUA	Danem.	Anglia	Suedia	Elveția	Olanda	Austria	Norv.	Cehoslov.	Germ.
51	48	41	38	34	29	26	16	25	24

Belgia	Franța	Ungaria	Spania	Italia	Rusia	Iugosl.	România	Bulg.Turc.
22	20	12	11	9	8	7	6	5,500

[-----]

Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

▣ **Lucrătorii industriali**

"Dar bine d-lor, cum să nu consume atât de puțin [zahăr : 6kg/ pe an) ,

când un lucrător de la Uzinele Ford are **5 \$ pe zi** , adică **800 lei pe zi** ,

iar acum când s-a depreciat dolarul , 500 pe zi, și cumpără zahărul cu **5-6 lei kilogramul**

Pe când un lucrător din România , **80 lei pe zi** ...plătește zahărul cu **30 lei / kg !**

[-----]

Sunt de acord ca **industria națională să existe și să dea de lucru** Foarte bine.

Dar, **numărul muncitorilor** nu este așa de mare cum se crede.

În toată industria națională sunt 200.000 de lucrători, față de 5.000.000 agricultori.

Din aceștia, în industriile cartelate , nu sunt nici 100.000 lucrători.
Prin urmare , nu se poate ca , sub acest pretext, al muncitorimii,
să lăsăm cartelurile să speculeze țara cu 10 miliarde !
De altfel, și muncitorii sunt speculați de cele 30-40 carteluri.
Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

69.) dr.M.Isăcescu (PNȚ, ex.PȚ-Lupu) , Comunicare , 27 mart.'34

(DAD, MO 32, șed. din 27 mart.'34 . p 1177)

[LD : adresată miniștrilor de Interne, Industrie și comerț, Muncă și Apărării Naționale .]

▣ Protejarea muncii naționale

▣ Taxa vamală (de consumație) ▣ Subconsumația românească

/ **Dacă** se știe nr exact al cetățenilor supuși străini
care au invadat municipiul și jud.Constanta ?

/ **Dacă** se știe că acești "cetățeni cu pașaport" , au acaparat în bună parte
comerțul , meseriile, mica industrie ,făcând aproape imposibilă existența
comercianților , meseriașilor și micilor industriași cetățeni români ?

/ **Dacă** se știe că sute de străini cu pașaport fac oficiul de funcționari comerciali bine
plătiți, intermediari între diferite agenții de vapoare și autorități, vamă, port , gară ,etc.
etc , luând pâinea atâtor intelectuali români, azi muritori de foame, șomeri.

/ **Dacă** se știe că acești supuși străini cu pașaport sunt preferați de vapoare
în locul marinarilor cetățeni români ?

/ **Dacă** se știe că , în Port, acești străini fac o concurență nepermisă
muncitorilor cetățeni români ?

Având în vedere importanța strategică a orașului și portului Constanța ,
întreb dacă nu cred că prezența unui număr att de mare de străini , constituie un pericol
vital pentru apărarea țării, ținând seama că aici, pe lângă stația de export a produselor
petrolifere , mai avem baza flotei de mar și a hidroaviației ?

(Cere o serie de acte de la diverse deprtamente , pentru a-și putea dezvolta
comunicarea ...)

dr.Ispăcescu / 27 mart.'34

70.) Aurelian Benteoiu (raportor) , legea apărării statutului , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed .din 5 apr.'34, p. 1708-1714)

Aurelian Benteoiu / 5 apr.'34

▣ Ordinea politică și socială

▣ Drept comparat

" Iată ce citesc în Hauriou , netăgăduit cel mai robust spirit juridic pe care l-a avut
Franța în dreptul public : < În primul rând, ordinea socială este o organizație a
societății pe anumite baze , în vederea de a asigura cât se poate mai bine subzistența
grupului , de a asigura realizarea unei civilizații și, de asemenea, în vederea de a
obține prin echilibre apropiate , mișcări lente și uniforme a ansamblului situațiilor și
relațiilor sociale .>

Și mai departe : <Ordinea socială cea nouă, nu se realizează fără intervențiunea
unui fapt voluntar al omului , nu se concepe refacerea totală a societății ,
într-un singur moment , ci numai refaceri succesive și parțiale .>

În sfârșit : <Sunt anume baze ale societății atât de profunde ,
încât în principiu remanierile nu trebuie să le atingă . >

Mai departe, o singură frază :

< Ansamblul relațiilor create între patroni și uvrieri , în marea industrie,
ne furnizează un exemplu contimporan
al unei reorganizări de acest gen . >

"Vă rog, d-lor deputați, să **reflecțați la acest exemplu**. **Nimeni nu pretinde că societatea aceasta n-are dreptul să evolueze , dar prin mișcări lente și uniforme, prin refaceri parțiale, prin echilibre apropiate ,** cum spune Houriou. "

A.Bentoiu / 5 apr.'34

▣ **Legislația muncitorească**

▣ **Nebunia roșie**

" la închipuiți-vă dvs că, în locul **realizării lente** a acelei minunate legislații muncitorești, **ansamblu de norme legale , de protecțiune pentru lumea muncitorească** , lume care a pacificat spiritele , în această privință , **susceptibil, desigur, de a se ameliora pe fiecare zi,** **s-ar fi dat curs nebuliei roșii** care tindea la **impunerea totală și subită a tuturor protecțiilor muncitorești. Am fi ajuns la stările din Rusia,** pe care cred că nimeni dintre cei prezenți **nu o doresc țării noastre.**

[-----]

Aurelian Bentoiu / 5 apr.'34

71.) **Aurel Milea (Uniunea Agrară -Argetoianu) , la Conversiunea -IV - , 3 apr.'34**

(DAD, MO 37, 3 apr.'34, p. 1537- 1540)

[-----]

Aurel Milea / 3 apr.'34

▣ **Excepții de la lege : " neproprietarii "**

Sunt excluși de la această lege , factori importanți ai vieții noastre economice, nefiind proprietari de case și neavând proprietate rurală :

- / **Minerii** - oamenii care muncesc de dimineața până seara în mine, **scormonind aurul și argintul** țării noastre, care scot din Valea Jiului și alte părți **cărbunile** , aceia care lucrează la **sondele de petrol** ... care s-au împrumutat cu dobânzi uzuare , pentru trebuințele lor.
- / Aceeași soartă o au **micii industriași și micii comercianți** , **dacă** nu sunt proprietari.
- / Marea parte a **pletorei de funcționari** , **dacă** nu sunt proprietari ;
- / **Oierii** (Dobrogea),**mărginenii**(Sibiu)care nu au altă proprietate decât turma de oi ;
- / **Profesioniștii liberi**, crema țării noastre , care nu au proprietate ;
- / **Pălmașii** - cea mai mare categorie, **proletari ai satului**, țărani care , fie că **nu au fost împrumutați**, fie că **și-au pierdut pământul** , oameni care **zac în cea mai neagră mizerie** ... dar care ... s-au împrumutat .

Aurel Milea / 3 apr.'34